

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/42/2022
Identifikačné číslo spisu:	1116226381
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1116226381.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobkyne zahraničnej obchodnej spoločnosti INTERBLUE GROUP (EUROPE) AG, Švajčiarska konfederácia, Zug, Untermüli 11, DIČ: CH17030337228, zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Červeňova 15, IČO: 47 244 895, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, zastúpenej advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, o zaplatenie 34 643 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-12C/120/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. januára 2022 č. k. 8Co/103/2021-2486, takto

rozhodol:

I. Dovolanie odmieta.

II. Žalovaná má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 1. decembra 2020 č. k. 12C/120/2016-1746 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“), rozhodol žalobou o uplatnenom nároku žalobkyne na zaplatenie sumy vo výške 34 643 000 eur s príslušenstvom tak, že prvým výrokom žalobu v celom rozsahu zamietol, pričom zároveň druhým výrokom rozhodol o trovách konania tak, že žalovaná má nárok na ich náhradu voči žalobkyňi v rozsahu 100%.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobou uplatnený nárok má svoj podklad v zmluve o predaji kvót skleníkových plynov č. 174/2008/3 zo dňa 13. novembra 2008 (ďalej len „zmluva o predaji kvót“), ktorú uzatvorila žalovaná ako predávajúca a zahraničná právnická osoba Interblue Group, Llc., so sídlom 18217 121st Street, Southeast Snohomish, Washington 98290, USA (ďalej len „americká spoločnosť Interblue“) ako kupujúca (odsek 2., 27., 49. a 50. odôvodnenia rozsudku súdu

prvej inštancie). Svoju aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyňa vyvodzuje zo zmluvy o predaji podniku, ktorú dňa 15. decembra 2009 uzatvorili (ďalej len „zmluva o predaji podniku“) americká spoločnosť Interblue ako postupca a žalobkyňa ako postupník (odsek 2., 9. a 30. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Z predmetnej zmluvy vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli na postúpení všetkých aktív, práv, nárokov, pohľadávok a podielov a prenesení všetkých pasív, záväzkov, zodpovednosti a povinností v zmluve o predaji kvót vrátane jej dodatkov, a to z americkej spoločnosti Interblue na žalobkyňu; aktívami sa pritom okrem iného rozumeli aktíva na bankovom účte postupcu, všetky nároky postupcu plynúce zo zmluvy o predaji kvót a pasívami okrem iného všetky pasíva postupcu plynúce zo zmluvy o predaji kvót (odsek 30. až 32. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). V zmluve o predaji podniku si strany dohodli, že zmluva sa bude riadiť a vykladať v súlade so zákonmi Švajčiarska a zmluvné strany sa tak podriadia jurisdikcii súdu v Zugu, kantón Zug (odsek 36. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

3. Súd prvej inštancie prejudiciálne posúdil otázku právneho nástupníctva žalobkyne na základe zmluvy o predaji podniku, pričom vychádzal z práva Švajčiarskej konfederácie ako práva rozhodného (najmä odsek 54. a 58. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Podľa súdu nemohla žalobkyňa vstúpiť do všetkých práv a povinností tak, ako boli zmluvou o predaji kvót upravené, keďže zmluvné strany zmluvy o prevode podniku opomenuli vyžiadať súhlas žalovanej na prevod zmluvy o predaji kvót (odsek 71. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Vychádzal pritom z tej skutočnosti, že švajčiarska právna úprava neustanovuje možnosť jednostranného postúpenia zmluvy ako súboru práv a povinností zmluvných strán, avšak na základe prevládajúcej teórie je takého postúpenie celého zmluvného vzťahu trojstrannou dohodou medzi existujúcimi stranami zmluvného vzťahu, ktorý má byť postúpený, a novou zmluvnou stranou, a preto je podľa švajčiarskeho práva pre účely postúpenia potrebný súhlas druhej (pôvodnej) zmluvnej strany. Tu je potrebné poukázať na to, že súd prvej inštancie prevzal do svojho odôvodnenia stanovisko švajčiarskeho advokáta pána S. L., z ktorého taktiež vyplýva daný záver (odsek 47. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Súčasťou odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie jej aj citácia časti odôvodnení rozhodnutí švajčiarskych súdov, napríklad v zmysle ktorých okrem iného platí, že „prevzatím zmluvy sa prevádza zmluvný vzťah ako celok so všetkými právami a povinnosťami, ktoré sa naň vzťahujú, zo zmluvnej strany na tretiu osobu, ktorá ju nahrádza“, „pri prevzatí zmluvy nejde čisto o kombináciu postúpenia a uznania dlhu, ale o zmluvu sui generis. Na rozdiel od postúpenia, ktoré možno dohodnúť bez súhlasu a dokonca bez vedomia dlžníka, prevzatie zmluvy predpokladá dohodu všetkých zúčastnených strán“, alebo že „sekundárne subjektívne práva zo zmluvy, ktorými možno zmeniť právny vzťah, nemožno postúpiť“ (odsek 68.), a tiež citácia z odbornej literatúry, v zmysle ktorej „Úplný prevod zmluvy by si však vyžadoval, aby mohli byť prevedené aj časti zmluvy, ktoré nepredstavujú ani pohľadávky ani dlhy, a nemôžu prechádzať spolu s takýmito pohľadávkami a dlhmi. Prevládajúca právna teória a judikatúra ale takýto prevod prostredníctvom postúpenia a prevzatia dlhu vylučuje, alebo ho obmedzuje spôsobom, z ktorého nemôže dôjsť k úplnému prevodu zmluvy. Je teda zrejmé, že aplikovanie postúpenia a prevzatia dlhu na špeciálny prípad prevodu všetkých pohľadávok a dlhov nemôže mať účinky úplného prevodu zmluvy“ (odsek 69.). Súd prvej inštancie uzavrel, že podnik americkej spoločnosti Interblue nebol prevedený na žalobkyňu univerzálnou sukcesiou, ktorá by umožňovala prevod zmluvy o predaji podniku bez súhlasu druhej zmluvnej strany (odsek 61. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Dospel preto ku konečnému záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, keďže nemal za preukázané jej právne nástupníctvo vo vzťahu k zmluve o predaji kvót, čo bolo dôvodom zamietnutia žaloby (najmä odsek 74. a 77. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

4. O odvolaní žalobkyne proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 18. januára 2022 č. k. 8Co/103/2021-2486 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Odvolací súd prvým výrokom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a druhým výrokom rozhodol, že žalovaná má proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd sa s právnym záverom súdu prvej inštancie, že uzatvorenie zmluvy o predaji podniku nemohlo mať za následok založenie právneho nástupníctva žalobkyne a zmenu v osobe zmluvnej strany zmluvy o predaji kvót, ako aj s právnymi dôsledkami, ktoré z neho vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii, vyvodil, plne stotožnil (odsek 6. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Zároveň sa vysporiadal s odvolacími námietkami, ktoré vyhodnotil ako nedôvodné.

5. Proti napadnutému rozsudku v celom rozsahu podala v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa

dovolanie, ktorým sa domáha zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a zároveň priznania nároku na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100% voči žalovanej. Žalobkyňa odôvodňuje dovolanie odkazom na § 420 písm. a) a f) CSP a odkazom na § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

Časť odôvodňujúca dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Žalobkyňa vytýka napadnutému rozsudku a v zodpovedajúcom rozsahu aj rozsudku súdu prvej inštancie, že v konaní, ktoré ich vydaniu predchádzalo, došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, a to z nasledovných dôvodov.

Poznanie obsahu výpovedí

7. Žalobkyňa v prvom rade namietla, že súdy nižšieho stupňa prijali skutkové a právne závery, ktoré nemajú žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní a v (ne)zistenom stave vecí a takisto, ktoré sa výsledkom vykonaného dokazovania a zistenému stavu vecí úplne priečia. V rámci tejto všeobecnej námietky uvádza ďalšie konkrétne okolnosti.

8. Za nesprávny považovala postup súdu prvej inštancie, keď tento výsluchy svedkov, švajčiarskych advokátov, pána S. L. a pána L. H. (ďalej aj ako „švajčiarski advokáti“) vykonané na pojednávaniach v dňoch 6. septembra 2019, 15. novembra 2019, 3. marca 2020 (niekde žalobkyňa uviedla rok 200, ale vzhľadom na text dovolania a obsah spisu je zrejme, že ide o rok 2020, pozn. súdu) a dňa 4. marca 2020, neprotokoloval do zápisnice o jednotlivých pojednávaniach a ani nevyhotovil ich prepis do zápisnice, hoci z týchto pojednávanií vyhotovoval záznam použitím diktafónu a hoci sa vyhotovovala aj zápisnica o pojednávaní.

Výpovede boli zaznamenané výlučne na zvukový záznam z jednotlivých pojednávanií, pričom v zápisnici bolo uvedené, že sa spíše ako skrátená forma, čo považuje žalobkyňa za uľahčenie práce súdu. Podľa nej bolo vhodné, účelné a žiaduce, aby do zápisnice o jednotlivých pojednávaniach bol zachytený podstatný priebeh ich výsluchov a podstatný obsah tvrdení vypočutých svedkov tak, ako to predpokladá § 99 ods. 1 CSP, resp. mala za to, že bolo povinnosťou súdu vyhotoviť kompletný prepis zápisnice vrátane vykonaných výsluchov švajčiarskych advokátov.

9. Napadnutý rozsudok sa podľa žalobkyne nevysporiadala s tým, že súd prvej inštancie nevyhotovil kompletný prepis zápisnice o pojednávaniach, v dôsledku čoho je tento svojvoľný, arbitrárny, zmätočný, a tak en bloc nezákonný a ústavne nonkonformný. Odvolací súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

10. Vyššie uvedený postup súdu prvej inštancie (odsek 8. odôvodnenia tohto rozhodnutia) sa odzrkadlil aj v nesprávnom postupe odvolacieho súdu.

Tento sa neoboznámil s výpoveďami švajčiarskych advokátov, keďže ich výsluchy neboli prepísané, a ani nenariadil pojednávanie, na ktorom by vykonal dokazovanie prehratím zvukových záznamov o jednotlivých pojednávaniach, na ktorých boli švajčiarski advokáti vypočutí; inak sa s týmito výpoveďami odvolací súd oboznámiť nemohol a procesne ani nemal ako. Skutočnosť, že by k tomu došlo mimo pojednávania, absentuje v odôvodnení napadnutého rozsudku. Odvolací súd podľa žalobkyne nepoznal obsah výpovedí, preto ich ani nemohol posúdiť a vyhodnotiť a v konečnom dôsledku ani posúdiť dôvodnosť odvolania žalobkyne podaného proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to osobitne vo vzťahu k uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t.j. vo vzťahu k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu právnemu posúdeniu vecí, a napriek tomu meritórne rozhodol spor. Žalobkyňa uviedla, že výpovede švajčiarskych advokátov boli základom napadnutého rozsudku, a odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie práve odvolávajúc sa na výpoveď pána S. L., z ktorej vyplynul záver odvolacieho súdu (o potrebe súhlasu zmluvnej strany s postúpením zmluvy, ako súboru práv a povinností zmluvných strán, pozn. súdu), ktorý uviedol v tretej vete odseku 5. odôvodnenia napadnutého rozsudku, (ktorú čiastočne žalobkyňa aj citovala).

Odvolací súd neoveril, či daný záver skutočne z vykonaného dokazovania vyplýva.

V dôsledku uvedeného postupu odvolacieho súdu má žalobkyňa za to, že odvolací prieskum bol formálny a iluzórny; odvolacie konanie nespĺňa kritérium spravodlivosti, zákonnosti a ústavnej

konformnosti; závery odvolacieho súdu (odsek 35., 40. a 43. odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré žalobkyňa aj citovala) sú absolútne právne svojvoľné, zmätočné a arbitrárne a nemajú žiaden skutkový, vecný a ani právny podklad a ani žiadnu oporu; napadnutý rozsudok je právne svojvoľný, zmätočný, arbitrárny a en block aj nepreskúmateľný, teda nezákonný a zaťažený vadou porušenia práva žalobkyne na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

11. Žalobkyňa nesúhlasí so záverom (o potrebe súhlasu zmluvnej strany s postúpením zmluvy ako súboru práv a povinností zmluvných strán), ktorý odvolací súd uviedol v tretej vete odseku 5. odôvodnenia napadnutého rozsudku, (ktorú žalobkyňa aj parafrázovala), čo žalobkyňa namietala aj v konaní pred súdom prvej inštancie a rovnako tak v odvolaní, pričom na to v zátvorke uvádza, že namietala nesprávne posúdenie otázky právneho nástupníctva žalobkyne po americkej spoločnosti Interblue.

Zisťovanie cudzieho práva

12. Žalobkyňa ďalej namietla, že súdy nižšieho stupňa nezistili a neaplikovali cudzie právo ústavne a zákonne súladným spôsobom, teda rovnocenne, ako lex fori. Pre meritórne rozhodnutie sporu s prvkom cudzieho práva podľa nej nepostačuje zistenie cudzej právnej normy len na úrovni gramatickej, ale je potrebné zistiť právo na úrovni aplikačnej tak, aby ho súd mohol aplikovať rovnako ako lex fori. Konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozsudku, je tak zaťažené, tzv. inou vadou, ktorá mala za následok vecne nesprávne a nezákonné rozhodnutie vo veci samej. Táto vada (absencia zistenia obsahu právnej normy na aplikačnej úrovni) má za následok nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, ktorá sa v konečnom dôsledku prejavila aj v nesprávnom právnom posúdení veci v otázke právneho nástupníctva medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalobkyňou. Týmto nesprávnym procesným postupom súdov nižšieho stupňa jej súdy znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

13. Konštatovala, že vzhľadom na internacionálny charakter sporu nebolo možné očakávať, že by pre jeho rozhodnutie postačoval gramatický výklad obsahu cudzej právnej normy bez toho, aby bol zisťovaný skutočný obsah cudzieho práva a následne aj ústavno-konformným spôsobom aplikovaný. Pre zistenie cudzieho práva nestačí jeho gramatické znenie, ale je potrebné zistiť, ako sa cudzie právo v cudzom štáte aplikuje, a to pri zohľadnení odbornej komentárovej literatúry, právnej doktríny a ustálenej rozhodovacej praxe, čo je o to dôležitejšie, ak je obsah cudzej právnej normy a spôsob jej aplikácie nejasný, resp. sporný, ako to je aj v tomto prípade. Žalobkyňa citovala časť uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 10. decembra 2015 sp. zn. 33Cdo/4334/2014 (tejto v zásade zodpovedá predchádzajúca veta tohto odseku odôvodnenia, pozn. súdu). Ďalej uviedla, že sudca nesmie sám cudziu normu vykladať podľa vlastného uváženia, ani vyplňovať medzery, ale musí zistiť, ako sa právna norma v krajine používa. Pri aplikácii cudzieho práva musí zohľadniť aj všetky ostatné pramene cudzieho práva, vrátane postavenia konkrétneho predpisu v hierarchii ostatných prameňov, právnych princípov a súvisiacej judikatúry, či právnej vedy, s ohľadom na časovú pôsobnosť konkrétnej normy. Znalosť cudzieho práva zahŕňa nielen text normy, ale aj jej výklad. Postup súdu pri zisťovaní a aplikácii cudzieho práva vyplýva z právnej vety nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zo dňa 12. septembra 2017 sp. zn. III. ÚS 95/2017 (žalobkyňa citovala právnu vetu týkajúcu sa rozhodnutia zverejnenú v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky).

14. Zo zásady iura novit curia žalobkyňa vyvodila povinnosť súdu ex offio zisťovať a aplikovať cudzie právo, pričom povinnosť ho zisťovať je daná § 185 ods. 3 CSP, v zmysle ktorého súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie cudzieho práva, a povinnosť ho aplikovať vyplýva zo samotnej kolíznej normy a bremeno znalosti, resp. zistenie rozhodného práva leží na súde. Zdôraznila, že súd prvej inštancie bol povinný zistiť obsah cudzieho práva, pričom považovala za nepripustné, aby všeobecný súd zo svojej povinnosti rezignoval a osvojoval si obsah rozhodujúcej cudzej právnej normy len z vyjadrení sporových strán, či z výpovedí svedkov, a to dokonca len v rozsahu gramatickom, a nie v rozsahu aplikačnom. Žalobkyňa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 26. septembra 2007 sp. zn. 25Cdo/1143/2006, v zmysle ktorého platí aj pre cudzozemské predpisy, že predmetom dokazovania nemôžu byť právne predpisy. Mala za to, že v zmysle zásady iura novit curia musí súd vyriešiť existenciu a platnosť právnych predpisov a právne záväzných aktov uvedených v §

186 ods. 1 CSP sám a nemôže o nich vykonať dokazovanie. Pokiaľ ide o iné právne predpisy, súd musí preukázať ich existenciu (platnosť), ako aj ich obsah. Obsah právnej normy, vrátane cudzej právnej normy, však nie je skutkovou okolnosťou ani skutkovým tvrdením, na ktorom by sa mohli sporové strany zhodnúť, a ktoré by mohol súd považovať za nesporné v zmysle § 151 ods. 1 CSP alebo v zmysle § 186 ods. 2 CSP, a na základe takejto zhody tak nemôže byť súd zbavený svojej povinnosti poznať (zistiť a aplikovať) právo, vrátane cudzieho práva. Z obsahu dovolania vyplýva, že podľa žalobkyne súd prvej inštancie predostrel argumentačnú líniu, že strany sporu by sa mohli zhodnúť na obsahu cudzieho práva, a keďže by bol nesporný, súd by ho nezisťoval, čo si mal osvojiť aj odvolací súd, čo podľa žalobkyne postráda akékoľvek právne rácie a priamo odporuje základným princípom a zásadám civilného sporového konania, keďže súd je tým orgánom štátnej moci, ktorý pozná právo, a ktorý toto právo aplikuje.

15. Žalobkyňa konštatovala, že súd prvej inštancie uprednostnil zisťovanie obsahu cudzieho práva prostredníctvom písomných stanovísk a ústnych výpovedí švajčiarskych advokátov. V priebehu ich výpovedí dochádzalo k rozporom o obsahu cudzej rozhodujúcej právnej normy, ktoré sa po ukončení ich konfrontačného výsluchu dňa 4. marca 2020 nepodarilo odstrániť. Preto mal súd prvej inštancie podľa názoru žalobkyne urobiť opatrenia pre zistenie obsahu cudzieho práva na aplikačnej úrovni a nielen pre zistenie textu cudzej právnej normy, keď jeho výklad bol medzi stranami sporu od počiatku sporný a protichodný a gramatický preklad cudzieho práva nepostačoval pre jeho aplikáciu, a to za tým účelom, aby mohol spor materiálne rozhodnúť, a nie sa len prikloniť k jednej z dvoch variant výkladu, ktorá sa mu zdala dôveryhodnejšia. Namietala, že súdy nižšieho stupňa sa nemohli uspokojiť len s gramatickým zistením obsahu cudzieho práva zo stanovísk švajčiarskych advokátov, a čo sa týka zistenia cudzieho práva na aplikačnej úrovni, súdy nižšieho stupňa sa tiež nemohli spoľahnúť len na dve vzájomne si odporujúce výpovede švajčiarskych advokátov v najzákladnejšej otázke sporu, či je žalobkyňa aktívne vecne legitimovaná. Súd prvej inštancie však podľa žalobkyne rezignoval zo svojej povinnosti zistiť cudzie právo na aplikačnej úrovni, odročil pojednávanie na deň 6. marca 2020, zostal počas takmer deviatich mesiacov nečinný a na pojednávaní konaného dňa 1. decembra 2020 svojvoľne uprednostnil rýchlosť konania a uplatnil koncentračnú zásadu voči stranám sporu, pričom však súdy nižšieho stupňa opomenuli, že strany sporu nezaťažovalo dôkazné bremeno k cudziemu právu. Týmto postupom vzhľadom na závažnosť a právnu náročnosť sporu porušili právo žalobkyne na spravodlivý proces. Zisťovať cudzie právo bol ex offio povinný konajúci súd bez ohľadu na to, či strany sporu prednášali návrhy na zistenie cudzieho práva, ktoré nemožno považovať za štandardné návrhy na dokazovanie a uplatňovať na nich sudcovskú, či zákonnú koncentráciu, pretože nejde o dokazovanie v pravom slova zmysle, ale ide len o kvázi-dokazovanie, zisťovanie práva. Odvolací súd si bol tejto vady (uspokojenie sa s gramatickým znením cudzieho práva a nezisťovanie cudzieho práva v aplikačnej rovine) vedomý na základe výslovných námietok žalobkyne, no rovnako tak, ako súd prvej inštancie, ostal vo vzťahu k zisteniu aplikačnej roviny cudzieho práva pasívny a aproboval právne svojvoľný a procesne nesprávny nezákonný a ústavne nekonformný postup súdu prvej inštancie. Odvolací súd tak konal a postupoval nezákonne, pričom týmto svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Žalobkyňa zdôraznila, že súd prvej inštancie napriek tomu, že za kľúčovú právnu normu v tomto spore považoval výslovne znenie Švajčiarskeho zákona o záväzkoch, a to najmä čl. 181, obsah tejto právnej normy nezisťoval a nie je zrejmé, odkiaľ obsah tejto právnej normy citoval v odseku 65. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (žalobkyňa uvádza „napadaného rozsudku“, pozn. súdu), a akým spôsobom, resp. akou osobou bol zabezpečený preklad daného čl. 181 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka.

17. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že rozhodujúcim nebol len čl. 181 Švajčiarskeho zákona o záväzkoch, ale aj čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom. Tieto však nikdy neboli úradne zisťované, a ani úradne preložené do slovenského jazyka z úradného oficiálneho zdroja zo Švajčiarskej federácie, čo úplne opomenuli súdy nižšieho stupňa vo svojich rozhodnutiach, čím de iure konali právne svojvoľne, arbitrárne, nezákonne a ústavne nonkonformne, čím tiež znemožnili žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

18. Výpočutí švajčiarski advokáti a všetky predložené písomné stanoviská v tomto spore boli

zabezpečené výlučne sporovými stranami. Súd prvej inštancie rezignoval na povinnosť zisťovať obsah cudzieho práva na aplikačnej úrovni a zistenie cudzieho práva bolo ponechané na strany sporu, pričom súd prvej inštancie bez ďalšieho rozhodol, ktorý z protichodných názorov na obsah a aplikáciu rozhodujúcej cudzej právnej normy prezentovaných švajčiarskymi advokátmi si osvojí. Tento postup žalobkyňa považovala za odporujúci § 53 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení účinnom do 30. júna 2022 (ďalej len „ZMPSP“) ako aj materiálnemu obsahu zásady iura novit curia a absolútne svojvoľný a právne závery prijaté týmto spôsobom v konečnom dôsledku za nepreskúmateľné. Namietala, že ani odvolací súd túto vadu napriek výslovným námietkam žalobkyne neodstránil, ale naopak postup súdu prvej inštancie aproboval v celom rozsahu. Spor bol rozhodnutý len na základe domnienky, ako by sa cudzie právo malo uplatniť, čo stálo len na výpovedi pána L.. Tento povedal, že žalobkyňa nie je aktívne legitimovaná, a preto bola žaloba zamietnutá. Jeho výpoveď sa zdala súdom nižšieho stupňa dôveryhodnejšia. Súd nižšieho stupňa pred vydaním svojich rozhodnutí nevedeli a nevedia, ako sa vo Švajčiarskej konfederácii dotknuté ustanovenia aplikujú. To, že si súd prvej inštancie osvojil závery pána S. L., o ktorom sa nazdával, že jeho výpoveď bola dôveryhodnejšia, než výpoveď pána L. H., nezodpovedá ústavnoprávnym požiadavkám na aplikáciu cudzieho práva v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu, právnej doktríny, či zahraničnej súdnej praxi zahraničných súdov pri zisťovaní cudzieho práva. Názor odvolacieho súdu, že nejde o svojvoľný postup, a ani prijaté závery nemožno považovať za nepreskúmateľné, ak súd ponechal zisťovanie cudzieho práva výlučne na iniciatívu sporových strán a pokiaľ sa pri rozhodovaní priklonil k výkladu jedného zo švajčiarskych advokátov, ktoré boli odlišné, považuje žalobkyňa za svojvoľný, nezákonný a vecne a právne nesprávny; v žiadnom prípade totiž podľa nej nemožno zisťovanie cudzieho práva ponechať výlučne na sporové strany. Zároveň bola názoru, že ak stanoviská od strán sporu si vzájomne odporujú, čo do základu sporu, nemôže sa súd prikloniť k jednému z dvoch odporujúcich si výkladov cudzej právnej normy tak, ako to urobil súd prvej inštancie (odsek 67. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) bez toho, aby vykonal ďalšie zisťovanie cudzieho práva, aby mohol posúdiť, verifikovať a vyhodnotiť, či výklad, ku ktorému sa chce prikloniť, je správny a ústavne súladný.

19. Žalobkyňa poukázala na to, že konajúci súd vo vzťahu k zisteniu cudzieho práva nevykonával žiaden úkon za účelom objektívneho zistenia cudzieho práva a za účelom verifikácie tvrdení žalobkyne a žalovanej, resp. dvoch vypočutých švajčiarskych advokátov. Zistenie cudzieho práva bolo delegované na strany sporu, i keď si strany sporu, resp. nimi zabezpečené dôkazy o cudzom práve odporovali. Namietala, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej na základe cudzieho práva bez toho, aby bol obsah tohto cudzieho práva akokoľvek súdom zistený a verifikovaný, bez toho, aby poznal obsah cudzieho práva, čo je porušením práva žalobkyne na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keďže takýto postup sa prieči judikatúre najvyšších súdnych inšancií, na ktorú žalobkyňa poukázala.

20. Ďalej k tomu uviedla, že pri zisťovaní cudzieho práva prostredníctvom súčinnosti sporových strán je potrebné zohľadniť mieru objektivity tohto postupu. Ak má strana sporu predložiť obsah rozhodného práva na aplikačnej úrovni, ťažko si možno podľa nej predstaviť situáciu, že bude konať plne objektívne a nepremietne do toho svoju subjektívnu právnu kvalifikáciu, o ktorú opiera svoj nárok, či obranu. Žalobkyňa na jednej strane tvrdí, že vyhodnocovanie dôveryhodnosti švajčiarskych advokátov nemá pri aplikácii cudzieho práva miesto. No na druhej strane má sudca povinnosť overiť, či právne stanoviská alebo iné dokumenty, ktoré majú preukazovať obsah cudzieho práva a boli do konania predložené stranami sporu, korešpondujú cudziemu právu resp., či sú v dotknutom štáte dané pravidlá aplikované, a to najmä v situácií, keď z vykonaného dokazovania vyplynie zásadný rozpor medzi jednotlivými dôkazmi.

21. Žalobkyňa k spôsobu zisťovania a používania cudzieho práva, vrátane následkov nedodržania tejto povinnosti v minulosti poukázala na výklad v tom čase ešte Najvyššieho súdu ČSSR vo svojom stanovisku zo dňa 27. augusta 1987 sp. zn. CpJf 27/86, publikovanom v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R 26/1987, v zmysle ktorého sa súd zaoberá predovšetkým otázkou právomoci, a pokiaľ sú splnené predpoklady pre konanie a rozhodovanie z hľadiska právomoci českých (resp. československých) justičných orgánov a je daná príslušnosť súdu, je potrebné sa zaoberať tým, podľa akého právneho poriadku, a podľa akých konkrétnych noriem je potrebné právny vzťah posúdiť. Tieto právne závery sú v plnom rozsahu právne aplikovateľné aj na prejednávajú právnu vec s poukazom na čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „ústava“) inkorporujúceho tzv.

ústavne-konformný výklad zákonov.

22. Podľa názoru žalobkyne, ani výklad zmeny uskutočnenej zákonom č. 267/2015 Z. z. rozširujúcej spôsob zisťovania cudzieho práva najmä o „uloženie povinnosti účastníkom konania“, nemôže znamenať odbremenenie súdu od povinnosti súdu zisťovať obsah cudzieho práva vlastnými prostriedkami. Právna doktrína konštatuje, že súd musí posúdiť a vyhodnotiť spôsobilosť zistiť obsah cudzieho práva primárne samostatne. Až subsidiárne má k dispozícii spôsob zisťovania obsahu cudzieho práva pomocou znaleckého posudku, vyjadrenia ministerstva spravodlivosti a uloženia povinnosti účastníkom konania. Preto uloženiu povinnosti účastníkom konania predchádzajú iné spôsoby. Daný spôsob tak prichádza do úvahy len v situácii, v ktorej sa javí byť vhodný a vzhľadom k sporu účelný. Vo výklade tejto normy možno tiež jednoznačne badať aj chronologickú postupnosť, v rámci ktorej ustanovenie znalca súdom predchádza uloženiu povinnosti smerom k účastníkom. Žalobkyňa tak poukazuje na nevyhnutnosť ústavne konformného výkladu § 53 ods. 1 ZMPSP. Zo strany súdu neprichádza do úvahy tzv. „právo voľného výberu“ spomedzi spôsobov, ktoré zákon pripúšťa. Automatickým uložením povinnosti stranám sporu tak nepochybne dochádza zo strany súdu ku konaniu, ktoré je nie je v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, a teda imanentnou súčasťou princípu právneho štátu.

23. Žalobkyňa poukázala na to, že vo svojom podaní zo dňa 1. decembra 2020 upozornila súd na potrebu ústavne konformného výkladu § 53 ZMPSP a na potrebu doplnenia dokazovania podľa jej opakovaných návrhov, čo súdy nižšieho stupňa prehliadli.

24. Jedným zo spôsobov, ktorý prioritizuje ako teória, tak aj ústavne konformná prax pri zisťovaní obsahu cudzieho práva, je zaobstaranie si znaleckého posudku od znalca v odbore „právne vzťahy k cudzine“, čo mal súd prvej inštancie podľa žalobkyne uprednostniť aj v tomto prípade. Keď existujú zásadné rozpory ohľadom obsahu a aplikácie cudzieho práva, ktoré sa vykonaným dokazovaním nepodarilo odstrániť, a keď znalosti súdu nepostačujú na ústavno-konformný výklad a aplikáciu cudzieho práva, bolo viac než žiadúce, aby si konajúci súd zabezpečil znalecký posudok od expertného inštitútu - znaleckého ústavu. Žalobkyňa bola toho názoru, že po ukončení konfrontačného výsluchu švajčiarskych advokátov dňa 4. marca 2020 boli potrebné vysoko odborné, až vedecké poznatky slovenského, švajčiarskeho a amerického poriadku, a to v ich vzájomnom súhrne a presahom. Okrem nariadenia znaleckého dokazovania slovenským znaleckým ústavom sa ako vhodná forma zistenia cudzieho práva na úrovni, aby bol súd objektívne schopný spor spravodlivo rozhodnúť, javí využitie služieb Švajčiarskeho inštitútu pre komparatívne právo (Institut suisse de droit comparé - Lausanne), ktorý je dostatočne fundovaný na to, aby v spore poskytol jeho prierezovú komparatívnu analýzu, a to v otázkach, ktoré súd prvej inštancie považoval za kľúčové. Namietala, že súd prvej inštancie nebol schopný z dokazovania vyplývajúce rozpory ohľadne obsahu cudzieho práva prekonať a cudzie právo aplikovať ústavno-konformným spôsobom, keďže obsah cudzieho práva v aplikačnej rovine ústavno-konformného výkladu nebol dostatočne zistený.

25. Za zistenie cudzieho práva na aplikačnej úrovni nemožno podľa žalobkyne považovať to, že žalovaná, resp. pán L. poukázali na štyri z kontextu vytrhnuté citácie rozhodnutí švajčiarskych súdov. Rozhodnutia súdov nižšieho stupňa neobsahujú odôvodnenie a argumentáciu, na základe čoho, a prečo by sa mali tieto citácie uvedené v odseku 68. rozsudku súdu prvej inštancie použiť, pričom nebolo posúdené, či táto judikatúra prilieha, čo do skutkového a právneho základu na vec aspoň v podstatných rysoch, pretože ju nevedel odôvodniť ani pán S. L.. Táto ich citácia v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie spolu s citáciou z odbornej publikácie v ďalšom odseku nepostačuje a nemôže postačovať na ústavne súladné rozhodnutie sporu a na preskúmateľné odôvodnenie toho, či žalobkyňa je v spore aktívne vecne legitimovaná.

Žalobkyňa mala za to, že sa tieto citácie ani nevzťahujú na daný spor.

26. Pokiaľ súd prvej inštancie prezentoval právny záver, že počas konania nebol ani jednou stranou sporu namietaný obsah právnej normy, na ktorú odkazoval, podľa názoru žalobkyne týmto len ospravedlňuje to, že obsah cudzieho práva nezisťoval, namietajúc, že tento záver je nepravdivý, vecne a právne nesprávny a takisto neudržateľný, keďže spor stojí na nezhode strán sporu na obsahu cudzieho práva v jeho aplikačnej rovine, a to v komplexe švajčiarskeho práva s presahom do práva amerického. Poznamenala, že súdu prvej inštancie ušlo pozornosti, že medzi žalobkyňou (tak výpoveď, ako aj stanoviská a sumárne právne vyhlásenie pána L. H., ako aj právne stanovisko K. G.) a žalovanou (pán S. L.) bol spor o odlišný právny výklad a odlišnú právnu aplikáciu Švajčiarskeho záväzkového zákonníka (čl. 181 a čl. 164 ods. 1), či Švajčiarskeho Zákona o fúziách.

27. Súd prvej inštancie bol povinný zistiť cudzie právo ústavne-konformným spôsobom, a to o to viac, keď žalobkyňa opakovane v tom smere navrhovala vykonanie ďalšieho „dokazovania“ (ďalšie zisťovanie cudzieho práva na aplikačnej úrovni), ktoré súd prvej inštancie úplne odignoroval a nielenže tieto žalobcom navrhované kvázi-dôkazy nevykonával, ale o nich ani vôbec nerozhodol. Konkrétne žalobkyňa uviedla, že odignoroval a nevykonával ako dôkazy listinou tieto podania, predložené súdu prvej inštancie pred vyhlásením dokazovania za skončené: podanie žalobkyne zo dňa 26. júna 2020, ktoré obsahovalo ako prílohu „Právne vyhlásenie L. H.“; podanie žalobkyne zo dňa 21. augusta 2020, ktoré obsahovalo stanovisko švajčiarskeho advokáta (K. G.) zo švajčiarskej advokátskej kancelárie weber schaub & partner ltd, Mühlebachstrasse 8, 8008 Zurich, Švajčiarsko a vyjadrenie žalobkyne zo dňa 1. decembra 2020 k meritu veci / Záverečný návrh žalobkyne na dokazovanie vo veci samej, a súčasne žalobkyňa predložila súdu dňa 1. decembra 2020 opravený úradný preklad stanoviska švajčiarskeho advokáta (K. G.). Súd prvej inštancie nerozhodol o návrhoch žalobkyne na doplnenie dokazovania prednesených na pojednávaní dňa 6. marca 2020 (reaguje na odsek 82. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý aj cituje, pričom má ísť o vykonanie znaleckého posudku, výsluch ďalšieho švajčiarskeho advokáta, na ktorom by sa sporové strany zhodli, resp. vyžiadanie svedectva nejakej švajčiarskej právnickej autority - profesora práv; pozn.), ako ani o ďalších návrhoch, a preto žalobkyňa považuje tvrdenie súdu prvej inštancie, že zamietol jej návrhy za nepravdivé.

28. Žalobkyňa mala za to, že vzhľadom k tomu, že konfrontačným výsluchom švajčiarskych advokátov dňa 4. marca 2020 sa nepodarilo odstrániť ich vzájomné rozpory na aplikáciu cudzieho práva, bol návrh na vykonanie znaleckého dokazovania zo dňa 6. marca 2020 viac než dôvodný, účelný a relevantný. Vývstala totiž dôvodná potreba ďalšieho zisťovania obsahu cudzieho práva za účelom posúdenia právneho nástupníctva medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalobkyňou. Preto súd prvej inštancie podľa žalobkyne nemal jej návrh opomenúť a nerozhodnúť o ňom, ale v súlade s § 53 ods. 1 ZMPSP a zásadou iura novit curia bol ex offo povinný pribrať do konania znalca, resp. znalecký ústav z odboru 33 00 00 Právne vzťahy k cudzine, odvetvie 33 01 00 Medzinárodné právo súkromné a procesné. Mal analogicky použiť § 207 ods. 3 CSP. Účelom malo byť odstránenie rozporov, ktoré vo výklade cudzieho práva vznikli, a ktoré sa iným spôsobom nepodarilo odstrániť.

29. Žalobkyňa nesúhlasila so súdom prvej inštancie, že návrh na vykonanie znaleckého dokazovania predložila oneskorene, keďže to urobila dňa 6. marca 2020, po tom, čo dňa 4. marca 2020 skončil konfrontačný výsluch švajčiarskych advokátov a súčasne kedy toto dokazovanie ohľadom zisťovania cudzieho práva navrhovala už v žalobe, čo podľa nej ušlo pozornosti súdom nižšieho stupňa, ktoré na základe toho konali právne svojvoľne, arbitrárne, nezákonne a ústavne non-konformne, a odvolací súd znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

30. Nemožno opomenúť, že súd prvej inštancie rozhodoval s odstupom takmer deviatich mesiacov od 6. marca 2020, kedy žalobkyňa navrhovala vykonať znalecké dokazovanie. Poukaz súdu prvej inštancie, že žalobkyňa predniesla návrh oneskorene je preto účelový a neprijateľný. Súdu nebránila objektívne žiadna prekážka, aby toto obdobie využil na vykonanie znaleckého dokazovania. Súd prvej inštancie nariadil súdne pojednávanie až 1. decembra 2020, pričom pred tým sa posledné pojednávanie konala dňa 6. marca 2020. V takej situácii nemohla nad povinnosťou súdu zistiť obsah cudzieho práva prevážiť sudcovská koncentrácia konania či rýchlosť konania.

31. Súd prvej inštancie odkazom na kontradiktórnosť, koncentráciu a rýchlosť konania odignoroval návrhy žalobkyne na doplnenie dokazovania (návrhy na zistenie cudzieho práva), hoci bol v tomto smere povinný súd konať ex offo. Takýto procesný postup nielenže znemožnil žalobkyni uskutočňovať jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ale táto absencia riadneho zistenia cudzieho práva predstavuje, tzv. inú vadu konania, ktorá mala za následok (vecne a právne) nesprávny, nezákonný a ústavne nonkonformný rozsudok súdu prvej inštancie, ktorú napriek výslovným odvolacím námietkam neodstránil ani odvolací súd v napadnutom rozsudku.

32. Žalobkyňa poukázala na to, že súd prvej inštancie v odseku 78. odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že žalobkyňa už v žalobe navrhla, aby súd vykonal prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky dožiadanie na príslušné orgány Švajčiarska, resp. inak, napr. vykonaním dopytu na renomovanú advokátsku kanceláriu vo Švajčiarsku, ktorá je oprávnená poskytovať právne poradenstvo podľa právneho poriadku Švajčiarska, a to za účelom odstránenia prípadných pochybností o platnosti prevodu zmluvy o predaji podniku. Súd prvej inštancie však v zmysle jej návrhu nepostupoval.

Žalobkyňa, teda už v žalobe navrhla zistenie švajčiarskeho práva spôsobom zaslania žiadosti adresovanej prijímaciemu orgánu prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Zisťovanie švajčiarskeho práva si bol povinný zabezpečiť súd prvej inštancie sám.

33. V tejto súvislosti namietala, že napadnutý rozsudok neobstoí vzhľadom na nastavenie požiadaviek práva na spravodlivý proces, pretože postupom odvolacieho súdu došlo k takej interpretácii a aplikácii dotknutých právnych predpisov, ktorá nie je zlučiteľná s ústavou, t.j. je z ústavného hľadiska neospravedlniteľná. Odvolací súd sa zároveň nevysporiadal a pre nepoznanie obsahu výpovedí (doplnené výpovedí, vzhľadom na obsah dovolania pozn. súdu) švajčiarskych advokátov ani nemohol dostatočným spôsobom vysporiadať s pre vec podstatnou argumentáciou žalobkyne (uvádza sťažovateľky, pozn. súdu). Napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu základného práva žalobkyne na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Takmer totožne to žalobkyňa tvrdí aj voči súdu prvej inštancie, resp. voči rozsudku súdu prvej inštancie. Tento sa však navyše nevysporiadal ani ňou dôvodne navrhnutými dôkazmi.

34. Zároveň považovala za pochopiteľné, že súd prvej inštancie a následne aj odvolací súd nevedeli dať žiadne relevantné odpovede na námietky žalobkyne vo vzťahu k veci samej, keďže bez hlbšieho zistenia cudzieho práva na aplikačnej úrovni nemohli argumentovať v prospech a ani proti žalobkyňi.

35. Žalobkyňa uviedla, že na danú vec sú plne aplikovateľné aj bilaterálne zmluvy o právnej pomoci (prezidentského typu) medzi Slovenskou republikou a Švajčiarskou federáciou (Dohoda č. 9/1928 Sb., medzi republikou Československou a Švýcarskem o vzájomné právní pomoci ve věcech občanských a obchodních, Bern 21. decembra 1926; č. 9/1928 Sb. v znení jeho Dodatkového protokolu, Bern, 7. februára 1947 -

a to v nadväznosti na oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 224/1995 Z. z.), čo súd prvej inštancie odignoroval a nezaoberal sa tým ani odvolací súd. Konal a postupoval tak nezákonne, a preto týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

36. Súd prvej inštancie nevyužil ani jeden zo spôsobov zisťovania cudzieho práva slovenským súdom, ktoré sú konkretizované v Európskom dohovore o informáciách o cudzom práve v spojení s Oznámením Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 82/1997 Z. z. a v Dohode č. 9/1928 Zb. medzi republikou Československou a Švajčiarskom o vzájomnej právnej pomoci vo veciach občianskych a obchodných. Uviedla aj žiadosť podľa posledných dvoch viet odseku 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia, čo má obdobne platiť aj vo vzťahu k zisťovaniu federatívneho práva USA, prípadne štátu Washington.

37. V nadväznosti na citáciu odseku 54. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, žalobkyňa uviedla, že súd prvej inštancie sa s danou právnou otázkou vysporiadal vecne a právne (a tiež aj procesne) nesprávne, pričom ju posúdil ústavne non-konformným a právne nesprávnym spôsobom bez vykonania náležitého (žalobkyňou navrhnutého) dokazovania, keď dospel k vecne a právne nesprávnemu záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne, čo malo za následok nezákonné a ústavno-nonkonformné zamietnutie žaloby v celom rozsahu.

38. Povinnosť súdov nižšieho stupňa sa zaoberať náležitým poznaním a správnym vecným právnym výkladom čl. 181 švajčiarskeho zákonníka o záväzkoch, čl. 164 švajčiarskeho zákonníka o záväzkoch, ako aj čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom, a to nielen na úrovni gramatickej (na úrovni jednoduchého prekladu textu cudzej právnej normy), ale na úrovni aplikačnej, výkladovej a tým ipso facto i ústavnokonformnej, považuje žalobkyňa za nevyhnutnú.

39. Žalobkyňa nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, osvojeným odvolacím súdom, že počas konania nebol ani jednou sporovou stranou namietaný obsah právnej normy, na ktorú strany sporu poukazovali. Je nepochybné z vyjadrení strán sporu, že od počiatku vykladajú rozhodné ustanovenia cudzieho práva úplne protichodne. Skutočnosť, že nenamietali gramatický text (preklad znenia cudzej právnej normy) neznamená, že sa zhodli na jej obsahu, keďže práve v aplikačnej rovine nastali v rozhodujúcich právnych otázkach medzi stranami sporu zásadné rozpory. Tieto súd prvej inštancie neodstránil a návrhy žalobkyne na zistenie obsahu cudzieho práva, súdy nižšieho stupňa odignorovali, aj keď takýto spôsob zisťovania švajčiarskeho práva navrhovala žalobkyňa ešte v jej žalobe, a s čím sa súdy nižšieho stupňa nezaoberali. Túto vadu konania neodstránil ani odvolací súd, čím konal a postupoval nezákonne, a preto odvolací súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil

žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

40. Žalobkyňa uvádza, že právne závery súdu prvej inštancie, osvojené v celom rozsahu odvolacím súdom, ktorých vecnú a právnu (ne)správnosť namieta v dovolaní, možno bez ďalšieho považovať za arbitrárne, právne svojvoľné a predčasné, pričom tieto nesprávne právne závery súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v konečnom dôsledku ani nemajú relevantnú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Nevykonanie dôkazov a nerozhodnutie o návrhoch

41. Žalobkyňa v ďalšej časti dovolania namieta, že súdy nižšieho stupňa nevykonali žalobkyňou navrhované dokazovanie a nerozhodli o jej návrhoch na dokazovanie ústavne a zákonne súladným spôsobom.

42. Tvrdí, že jej návrhy na ďalšie zisťovanie obsahu cudzieho práva a spôsobu jeho aplikácie po skončení konfrontačného výsluchu švajčiarskych advokátov nemožno považovať za nadbytočné, keďže skutočný obsah cudzieho práva na aplikačnej úrovni nebol prostredníctvom nich zistený. Jej návrhy smerujúce k zisteniu cudzieho práva nemožno považovať za návrhy na dokazovanie v pravom slova zmysle, pretože zisťovanie cudzieho práva nie je dokazovaním v pravom slova zmysle, a preto sa na zisťovanie cudzieho práva neuplatňuje ani kontradiktórnosť konania a ani koncentračná zásada.

43. Žalobkyňa uvádza, ako zosumarizovala v písomnom podaní zo dňa 1. decembra 2020 nevykonané dôkazné prostriedky zo strany súdu, ktoré navrhovala vykonať za účelom správneho, vecného a právneho posúdenia (aplikácie) švajčiarskeho a amerického práva, ako práva cudzieho. V stručnosti išlo o dožiadanie diplomatickou cestou o poskytnutie (právneho) stanoviska o výklade a aplikácii ustanovenia čl. 181 švajčiarskeho zákonníka o záväzkoch; ustanovenie znalca na účely vypracovania znaleckého posudku k výkladu a aplikácii ustanovenia čl. 181 švajčiarskeho zákonníka o záväzkoch; odborné právne vyjadrenie/právne stanovisko (legal opinion) o výklade a aplikácii ustanovenia čl. 181 švajčiarskeho zákonníka o záväzkoch zo strany ďalšieho švajčiarskeho advokáta, na ktorom sa strany dohodnú, alebo ktorého ustanoví súd a dožiadanie diplomatickou cestou o podanie písomného dopytu (písomnej žiadosti) na príslušnú advokátsku komoru Švajčiarskej konfederácie o poskytnutie (právneho) stanoviska o výklade a aplikácii ustanovenia čl. 181 švajčiarskeho zákonníka o záväzkoch.

44. Žalobkyňa namieta, že dôkazy ňou navrhnuté, ako aj predložené v období od 6. marca 2020 až do rozhodnutia vo veci samej 1. decembra 2020 neboli súdom prvej inštancie vykonané a o ich zamietnutí (nevykonaní) nebolo súdom rozhodnuté. S touto procesnou vadou sa súd prvej inštancie nevysporiadal náležitým spôsobom v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie (žalobkyňa uvádza „napadnutého rozsudku“, pričom tak robí totožne aj v odvolaní; pozn. súdu), keď len izolovane a parciálne na svoju „obranu“ uvedomujúc si toto svoje pochybenie uviedol k niektorým dôkazom, že boli navrhnuté oneskorene, čo nie je pravdou.

45. Ďalej poukazuje na to kedy, a aké dôkazy predložila, resp. navrhla vykonať. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 3. marca 2020 krátkou cestou predložila v dvoch vyhotoveniach úradný preklad Stanoviska. Na pojednávaní uskutočnenom dňa 6. marca 2020, krátkou cestou predložila súdu v dvoch vyhotoveniach nasledovné návrhy na dokazovanie, resp. priamo samotné dôkazy: návrh žalobkyne na vykonanie ďalšieho dokazovania II zo dňa 6. marca 2020; potvrdenie o doručení listinných dôkazov podateľňa Okresného súdu Bratislava I, PZ žalovaného všeobecný email a osobne na email PZ žalovaného; návrh žalobkyne na vykonanie dokazovania zo dňa 5. marca 2020 - raz podpísaný JUDr. L. a raz podpísaný JUDr. N.; komentár občianskeho súdneho rádu Bureš - Drápal; komentár k zákonu o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom; komentár Števček a spol. - CSP k čl. 186; dve rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/3529/2010 a 21Cdo/1012/2013; judikát ústavného súdu; potvrdenie o dohovorech medzi Slovenskom a Švajčiarskom; potvrdenie o dátumoch ratifikácie, o zodpovednom orgáne konať za Slovenskú republiku - ministerstvo spravodlivosti; potvrdenie o tom, na ktorý orgán sa to do Švajčiarska posielalo; Európsky dohovor o informáciách o cudzom práve a dodatkový protokol k Európskemu protokolu o informáciách o cudzom práve; Dohoda o vzájomnej právnej pomoci medzi Európskou úniou a USA; Príloha k čiasťke 17/2010 Z. z. a oznámenie ministerstva zahraničných vecí Zbierka zákonov č. 28/2010, čiasťka 17; Rozhodnutie členského pléna Ústavného súdu Českej republiky k tejto otázke zo dňa 3. apríla 2012 Pl. ÚS 2/11; Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 26. septembra 2007 sp. zn. 25Cdo/1143/2006; dokument zo

školenia sudcov v Omšení (iura novit curia). Súd uviedol, že tieto listinné dôkazy, ktoré predložil právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uskutočnenom dňa 6. marca 2020 posúdi, rovnako tak aj návrhy a z uvedeného dôvodu toto pojednávanie odročí. Súd prvej inštancie tak urobil, no v daný deň nerozhodol o návrhoch na vykonanie dokazovania. Žalobkyňa očakávala, že tieto dôkazy súd vykoná, alebo, že aspoň o návrhoch súd rozhodne. Posledným dôkazom, ktorý bol vo veci súdom prvej inštancie vykonaný, bol konfrontačný výsluch švajčiarskych advokátov, ktorý bol ukončený dňa 4. marca 2020. Nijaký iný dôkaz súd prvej inštancie po danom dátume až do vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie už nevykonával. V období od uvedeného momentu do vyhlásenia dokazovania za skončené na pojednávaní uskutočnenom dňa 1. decembra 2020, žalobkyňa súdu predložila viaceré dôkazy a takisto navrhla doplniť dokazovanie viacerými návrhmi, ktoré súd prvej inštancie nielenže nevykonával, hoci boli v plnom rozsahu relevantné a dôvodné, ale o vykonaní, či nevykonaní týchto dôkazov ani len nerozhodol. Platí to k Stanovisku a jeho úradnému prekladu, ktoré žalobkyňa predložila na pojednávaní dňa 3. marca 2020 a takisto k všetkým návrhom na dokazovanie, ktoré boli ňou prednesené na pojednávaní uskutočnenom dňa 6. marca 2020, ako aj k návrhom na dokazovanie, ktoré boli obsiahnuté v jej podaniach zo dňa 5. a 6. marca 2020.

46. V podaní zo dňa 26. júna 2020 predložila žalobkyňa súdu, ako dôkaz úradný preklad z jazyka anglického do jazyka slovenského č. 52/2020 „právneho vyhlásenia zo dňa 31. marca 2020 podaného L. H., švajčiarskeho advokáta a to k právnemu stanovisku zo dňa 15. mája 2010 a dodatku zo dňa 28. septembra 2018“ (ďalej len „právne vyhlásenie BM“) za účelom preukázania a právneho osvedčenia otázky právneho nástupníctva žalobkyne. Tento dôkaz nebol súdom vykonaný a súd o jeho (ne)vykonaní nerozhodol. V tom istom podaní navrhla vypočutie ako svedka švajčiarskeho advokáta (K. G.) zo švajčiarskej advokátskej kancelárie weber schaub & partner ltd, Mühlebachstrasse 8, 8008 Zurich, Švajčiarsko. Týmto chcela preukázať a osvedčiť otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, ako aj preukázať otázku právneho nástupníctva z právneho predchodcu žalobkyne. Aj tento návrh na vykonanie dokazovania bol súdom prvej inštancie odignorovaný tak pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, ako aj v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie (žalobkyňa uvádza „napadnutého rozhodnutia“, pričom tak robí totožne aj v odvolaní; pozn. súdu) vo veci samej. Podaním žalobkyne zo dňa 21. augusta 2020 predložila súdu prvej inštancie, ako dôkaz úradný preklad stanoviska (legal opinion) z jazyka anglického do jazyka slovenského č. prekladu 149/2020, a to „stanoviska švajčiarskeho advokáta (K. G.) zo švajčiarskej advokátskej kancelárie weber schaub & partner ltd, Mühlebachstrasse 8, 8008 Zurich, Švajčiarsko“ (a to vo forme zaručenej konverzie tohto úradného prekladu tohto stanoviska). Týmto preukázala otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne a súčasne preukázala otázku právneho nástupníctva z právneho predchodcu žalobkyne. Ani tento dôkaz súd prvej inštancie nevykonával a ani o tom nerozhodol. Na poslednom pojednávaní uskutočnenom dňa 1. decembra 2020 žalobkyňa krátkou cestou predložila súdu podanie označené ako Vyjadrenie žalobcu zo dňa 1. decembra 2020 k meritu veci / Záverečný návrh žalobcu na dokazovanie vo veci samej, v ktorom zosumarizovala všetky dôkazy, ktoré navrhla vykonať, a o ktorých súd prvej inštancie do toho času nerozhodol, pričom avizovala súdu, že má záujem predložiť ako dôkaz v poradí už tretí právny posudok renomovanej švajčiarskej advokátskej kancelárie, ktorý v celom rozsahu potvrdí právne závery prezentované tak stanoviskom švajčiarskeho advokáta (K. G.) zo švajčiarskej advokátskej kancelárie Weber Schaub & partner ltd, Mühlebachstrasse 8, 8008 Zurich, Švajčiarsko, sumárnym právnym vyjadrením pána L. H., ako aj svedeckou výpoveďou daného pána. Napriek početným návrhom žalobkyne, ktoré boli predložené/navrhnuté v období od 3. marca 2020 do 1. decembra 2020, ani o jednom z týchto návrhov súd prvej inštancie nerozhodol a ani jeden dôkaz predložený žalobkyňou súd nevykonával, a to aj napriek tomu, že všetky navrhnuté a predložené dôkazy mali pre vec samú rozhodujúci a podstatný charakter.

47. Podľa žalobkyne bol súd prvej inštancie povinný vykonať ako dôkazy už uvedený úradný preklad č. 52/2020, úradný preklad č. 149/2020 (oba špecifikované v odseku 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), ako aj opravu úradného prekladu č. 149/2020 doručeného na súd 1. decembra 2020 na pojednávaní. To všetko za účelom odstránenia názorových rozporov vypočutých švajčiarskych advokátov. Taktiež mal súd vykonať dôkaz aj podaním žalobkyne zo dňa 26. júna 2020, zo dňa 21. augusta 2020 a zo dňa 1. decembra 2020, ako aj ich príloh.

48. Žalobkyňa zdôraznila, že zistenie obsahu cudzieho práva na aplikačnej úrovni ústavno-konformného výkladu rovnocenným spôsobom ako lex fori, na ktoré boli zamerané početné a opakované návrhy

žalobkyne na dokazovanie, nepochybne smerovali k zisteniu skutočností, ktoré mali pre prejednávanú právnu vec rozhodujúci charakter, a preto ich súd bol jednak povinný vykonať a ak mal za to, že ich vykonať nie je potrebné, mal rozhodnúť o ich zamietnutí, čo bol povinný súd riadne odôvodniť.

49. Žalobkyňa namietala, že nebol naplnený ani jeden z dôvodov vyplývajúcich z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu pre nevyhovenie dôkaznému návrhu. Preto súd prvej inštancie pochybil, že žalobkyňou navrhnuté spôsoby na zistenie cudzieho práva svojvoľne odignoroval cez kontradiktórnosť a koncentráciu konania a rovnako pochybil aj odvolací súd, keď túto výslovne namietanú vadu nenapravil v odvolacom konaní. Zistenie cudzieho práva bolo pre konanie nevyhnutné, keďže vypočutie švajčiarskych advokátov sa po ukončení ich konfrontačného výsluchu ukázalo ako nedostatočné. Návrhy žalobkyne na ďalšie zisťovanie cudzieho práva nemožno považovať za nadbytočné, ale práve naopak boli účelné a žiadúce. Keďže nebol daný žiaden z dôvodov na nevykonanie ďalšieho zisťovania cudzieho práva podľa návrhov žalobkyne, je napadnutý rozsudok zaťažený vadou nepreskúmateľnosti pre neurčitosť a pre neuvedenie dôvodov, a tým vadou nezákonnosti a vadou protiústavnosti.

50. Návrhy žalobkyne na dokazovanie na zistenie rozhodujúcich skutočností (na zistenie cudzieho práva) nemôžu byť za žiadnych okolností oneskorené, keďže už boli prednesené priamo v žalobe, a to v čl. IV. bod 3 a bod 4 (dožiadanie prostredníctvom ministerstva spravodlivosti na príslušné orgány Švajčiarska alebo dopyt na renomovanú advokátsku kanceláriu vo Švajčiarsku). Ďalej boli prednášané ako reakcie na výsledky dokazovania (nedostatočného zistenia cudzieho práva) po konfrontačnom výsluchu švajčiarskych advokátov, ktorý skončil dňa 4. marca 2020; po tom, čo sa vykonaným dokazovaním nepodarilo odstrániť zásadné rozpory v právnych otázkach. V danom prípade svoje návrhy žalobkyňa len zopakovala a špecifikovala podľa aktuálnej dôkaznej situácie v spore. Preto je poukaz na koncentračnú zásadu v odseku 82. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie právne irelevantný, a ako taký nedôvodný. Navyše, žalobkyňa tvrdí, že jej predmetné návrhy nemožno považovať za návrhy na dokazovanie v pravom slova zmysle, lebo zisťovanie cudzieho práva nie je dokazovaním v pravom slova zmysle. Preto sa na zisťovanie cudzieho práva neuplatňuje ani kontradiktórnosť konania, a ani koncentračná zásada. Rovnako ako oneskorené nemôžu byť vyhodnotené návrhy žalobkyne na dokazovanie prednesené na pojednávaní uskutočnenom dňa 6. marca 2020, keďže tieto boli priamo a bezprostrednou reakciou na dôkaznú situáciu (resp. dôkaznú núdzu), keď ani na základe konfrontačného výsluchu švajčiarskych advokátov sa nepodarilo zistiť skutočný obsah cudzieho práva. Ani napriek enormnému informačnému obsahu tohto konfrontačného výsluchu sa nepodarilo odstrániť zásadné vzájomné rozpory švajčiarskych advokátov, ktorí sa názorovo rozchádzali v najpodstatnejších otázkach. Pokiaľ teda žalobkyňa navrhla za účelom zistenia obsahu cudzieho práva ďalšie dokazovanie, nemohol súd prvej inštancie tieto návrhy odignorovať, či v odôvodnení rozhodnutia ich vyhodnotiť ako oneskorené, keďže sám súd zaťažil celé konanie vadou absencie zistenia obsahu cudzieho práva, ktoré bol povinný zistiť ex offio v súlade so zásadou iura novit curia.

51. Paušálne odôvodnenie nevykonania dokazovania s odkazom na koncentráciu konania a údajnú oneskorenosť návrhov žalobkyne na vykonanie dokazovania považuje žalobkyňa za nezákonné, nepreskúmateľné a ústavne nonkonformné. Preto na tieto vady mal reagovať odvolací súd, keďže ich žalobkyňa výslovne namietala.

52. Súd prvej inštancie si v priebehu konania nesplnil normatívnu povinnosť podľa § 185 ods. 1 CSP, informovať strany sporu o tom, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie. V tejto situácii je rozsudok súdu prvej inštancie a následne aj napadnutý rozsudok nepredvídateľné a prekvapivé.

53. Pre rozhodnutie vo veci samej na pojednávaní uskutočnenom dňa 1. decembra 2020 neboli splnené zákonné podmienky, keďže nebolo vykonané potrebné dokazovanie (zisťovanie cudzieho práva), ktoré by umožnilo súdu prvej inštancie vec náležite právne posúdiť, a to najmä s ohľadom na prvky cudzích právnych poriadkov, ktoré boli v konaní od začiatku prítomné, a ktoré boli medzi stranami sporu obsahovo sporné počas celého procesu dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie.

54. Napadnutý rozsudok a rozsudok súdu prvej inštancie sú predčasné, keďže súd prvej inštancie nielenže nevykonával dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ale ani nerozhodol o návrhoch žalobkyne na vykonanie dokazovania, ktorými žalobkyňa sledovala zistenie obsahu cudzieho práva tak, aby súd mohol toto cudzie právo aplikovať ústavne-konformným a rovnocenným spôsobom ako lex fori, čo nenapravil ani odvolací súd na podklade odvolacích námietok žalobkyne.

55. Súd prvej inštancie pochybil, keď postupoval v rozpore s § 204 CSP a nevykonával žalobkyňou predložené listinné dôkazy (uvedené v bode 92. odvolania), a to ani ich prečítaním, alebo oboznámením

ich obsahu. Zákonné podmienky pre výnimku z ich prečítania, alebo oboznámenia ich obsahu neboli splnené, keďže listiny boli žalovaným rozporované a spochybňované, čo do obsahu, ako aj právnych záverov. Preto bol súd prvej inštancie povinný vykonať dokazovanie listinnými dôkazmi označenými stranami sporu ich prečítaním, alebo oboznámením ich obsahu. Nevykonaním takého dokazovania súdom prvej inštancie došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces, keďže tým, že zistenia majúce podklad v nevykonanom, či procesne nesprávne vykonanom dokazovaní nepoživajú žiadnu ochranu a nemôžu byť ani zákonným podkladom pre rozhodnutie vo veci samej, došlo k značnému znevýhodneniu žalobkyne, ako aj k porušeniu zásady rovnosti zbraní, pretože prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré žalobkyňa využila, nemali v konečnom dôsledku žiaden efekt. Táto vada konania bola sama o sebe dôvodom na zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie a na vrátenie veci súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie, čo odvolací súd odignoroval, hoci to žalobkyňa namietala. 56. Súd prvej inštancie zároveň o ostatných návrhoch (odlišných od tých uvedených v bode 92. odvolania) na vykonanie dokazovania nerozhodol.

57. Súd pred rozhodnutím vo veci samej opomenul zohľadniť skutočnosť, že vypočutí švajčiarsky advokáti nemali dostatočnú odbornú a vedomostnú kapacitu na vyriešenie najpodstatnejších právnych otázok pre konanie. Ani vykonaním konfrontačného výsluchu švajčiarskych advokátov sa súdu prvej inštancie nepodarilo spoľahlivo ustáliť obsah rozhodných noriem cudzieho práva na takej aplikačnej úrovni, aby tieto normy bol súd prvej inštancie schopný aplikovať ústavno-konformným a rovnocenným spôsobom ako *lex fori*.

Preto za účelom odstránenia názorových rozporov a protichodných záverov švajčiarskych advokátov bol súd prvej inštancie tak, ako to predpokladá § 53 ods. 1 ZMPSP v spojení s ust. § 207 ods. 3 CSP povinný (doplnené súdom) pribrať do konania znalecký ústav alebo zvoliť iný alternatívny spôsobom zistenia cudzieho práva. V tomto prípade súd rozhodol len na základe svojho dohadu o obsahu právnych noriem cudzieho práva, keď sa len priklonil k názorom pána L., ktoré považoval za dôveryhodnejšie (podľa názoru súdu prvej inštancie), a to aj napriek tomu, že boli priamo v rozpore s právnymi názormi pána H. a pani G.. Súd prvej inštancie tak bol povinný (doplnené súdom) v súlade s § 53 ods. 1 ZMPSP ďalej pokračovať vo vykonaní všetkých objektívne dostupných opatrení za účelom zistenia skutočného obsahu cudzieho práva, a to nielen práva švajčiarskeho, ale aj práva amerického. Bolo na mieste, aby súd pribral do konania znalecký ústav a to, či už ústav tuzemský, alebo ústav zahraničný, a to Švajčiarsky inštitút komparatívneho práva, ktorý je objektívne schopný poskytnúť konajúcemu súdu komparatívnu analýzu rozhodujúcich skutočností pre toto konanie. Účelným sa javí aj pribratie slovenského znaleckého ústavu z odboru Právne vzťahy k cudzine, čo však súd prvej inštancie takisto opomenul. Nič z toho neučinil, resp. nenapravil ani odvolací súd, hoci tieto vady žalobkyňa výslovne namietala v podanom odvolaní. V tomto prípade ide podľa žalobkyne o spor, ktorý v súdnej praxi všeobecných súdov vyskytuje maximálne sporadicky, a preto je zrejmé, že pre jeho rozhodnutie nebudú postačovať bežné metódy a postupy. Preto nemohlo byť pre súd prvej inštancie dostačujúce, že sa oboznámil s preloženým gramatickým čiastočným znením švajčiarskych právnych noriem (s čl. 181 a s čl. 164 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka a s čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom, či s čl. 69 Švajčiarskeho zákona o fúziách).

Rovnako sa súd nemohol uspokojiť s protichodnými tvrdeniami vypočutých švajčiarskych advokátov na rozhodujúce právne otázky tohto sporu, keď existovali ďalšie spôsoby zisťovania skutočného materiálneho (a nielen gramatického) obsahu cudzieho práva, ktoré aj žalobkyňa súdu navrhovala a súdu prvej inštancie absolútne nič nebránilo, aby do konania pribral znalca z odboru Právne vzťahy k cudzine, či iný, hoci aj zahraničný expertný ústav. Súd prvej inštancie sa pri svojom rozhodovaní spoľahol len na právne názory vypočutých švajčiarskych advokátov, čo podľa žalobkyne nie je vhodným riešením, ak súd žiadnym iným spôsobom neoveril autenticitu, vierohodnosť, pravdivosť a tým ani vecnú a právnu správnosť ich protichodných právnych záverov. Súd po materiálnej stránke v podstate v celom rozsahu delegoval svoju aplikačnú a výkladovú povinnosť na švajčiarskych advokátov. Tento jav nie je v rozhodovacej činnosti súdov žiaduci, keďže ani súd by pri aplikácii slovenskej právnej normy, na ktorej výklad by existovali protichodné názory, nevypočúval k tomu slovenských advokátov a nerozhodoval by na základe výpovede advokáta, ktorá by sa mu zdala dôveryhodnejšia. Tu nejde o skutkové okolnosti, ktoré sa zisťujú štandardným dokazovaním, ale ide o výklad a aplikáciu cudzieho práva, ktoré súd nemôže delegovať na svedkov, či strany sporu, ale súd musí v súlade so zásadou *iura novit curia* obsah cudzieho práva zistiť sám, a toto cudzie právo aplikovať spôsobom, aký žalobkyňa opakovane

akcentovala v tomto odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie.

58. Na základe uvedených odvolacích námietok je zrejmé, že záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne, ktorý si osvojil odvolací súd, je predčasný a právne nesprávny, pričom priamo odporuje dôkazom, ktoré žalobkyňa predložila, ale súd ich nevykonal. Ak by súd dôsledne pri svojom rozhodovaní zbral do úvahy obsah právneho vyhlásenia BM, obsah právneho stanoviska K. G., tak by súd prvej inštancie nemohol dospieť k záverom, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby a tieto závery by si nemohol osvojiť odvolací súd a potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, keďže cudzie právo nebolo dostatočne zistené, s čím sa nezaoberal ani súd prvej inštancie a ani odvolací súd, a túto vadu konania neodstránil ani odvolací súd, čím odvolací súd konal a postupoval nezákonne, a preto odvolací súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

Koncentračná zásada

59. Žalobkyňa v ďalšej samostatnej časti dovolania namieta, že súdy nižšieho stupňa svojvoľne na úkor žalobkyne aplikovali koncentračnú zásadu vo vzťahu k zisťovaniu cudzieho práva. Na také zisťovanie sa neuplatňuje koncentrácia konania a ani kontradiktórnosť konania, keďže nejde o skutkové, alebo štandardné dokazovanie, ktoré zaťažuje v rámci dôkazného bremena strany sporu, ale ide o zisťovanie cudzieho práva, ktoré je zaťažuje súd v rámci iura novit curia. Nejde o dokazovanie v pravom zmysle slova. Preto žiaden návrh žalobkyne na zistenie cudzieho práva nemôže byť považovaný za oneskorený a nemôže byť ignorovaný cez koncentráciu konania a súčasne k zisteniu cudzieho práva nemôže byť prístupované cez kontradiktórnosť konania a cudzie právo aplikovať v takom rozsahu a takým spôsobom, v akom bolo stranami sporu preukázané, resp. podľa toho, ktorá strana sporu preukázala cudzie právo a spôsob jeho aplikácie dôveryhodnejšie. Žalobkyňa špecifikovala, že išlo o návrhy žalobkyne a predkladané listiny na zistenie cudzieho práva po ukončení konfrontačného výsluchu švajčiarskych advokátov dňa 4. marca 2020. Uvedeným sa súdy nižšieho stupňa nezaoberali, ani odvolací súd túto vadu konania neodstránil, čím postupoval nezákonne, a preto odvolací súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP. Žalobkyňa vo vzťahu k listinám ňou predloženým a k návrhom ňou predneseným uviedla, že sa netýkali skutkovej roviny prejednávanej veci, ale výlučne právnej roviny veci, konkrétne zistení cudzieho práva, čo súdy nižšieho stupňa nebrali na zreteľ. Taktiež opomenuli, že zisťovanie zahraničného švajčiarskeho práva navrhovala žalobkyňa ešte v čl. IV. bod 3. a bod 4. žaloby, a tak žalobkyňa nemohla zmeškať sudcovskú koncentračnú zásadu, čím konali právne svojvoľne a arbitrárne, teda nezákonne.

60. Žalobkyňa výslovne uviedla, že sa nestotožňuje so závermi a právnym posúdením odvolacieho súdu obsiahnutým v odseku 36. až 39. odôvodnenia napadnutého rozsudku (ktoré žalobkyňa v dovolaní citovala), ktoré sa týkajú neprihliadnutia na žalobkyňou predložené dôkazy, resp. jej návrhy na vykonanie dôkazov z dôvodu uplatnenia zákonnej koncentrácie konania. Tieto súčasne považuje za svojvoľné. Podľa žalobkyne nemožno na zisťovanie cudzieho práva a prednesenie návrhov strán sporu v rámci súčinnosti v zmysle § 53 ZMPSP uplatňovať koncentráciu konania a bez ohľadu na to, kedy sú tieto návrhy prednesené, súd musí dať na ne odpoveď dotknutej strane sporu tak, aby bolo zachované právo na spravodlivý proces. Za súčasť daného práva považuje riadne zistenie cudzieho práva a jeho aplikáciu rovnocenne ako lex fori, čo nikdy nemôže byť dosiahnuté v situácii, keď súd prenecháva zisťovanie cudzieho práva výlučne na strany sporu a keď súd napriek zásadnej neodstránenej názorovej nezhode nijak ďalej nepokračuje v zistení cudzieho práva a k zisteniu cudzieho práva pristupuje tak, ako keby išlo o dokazovanie skutkových okolností v rámci dôkazného bremena sporových strán a cudzie práva aplikuje podľa toho, ktorá zo strán uniesla dôkazné bremeno o cudzom práve, a ktorá zo strán sa jej vo vzťahu k cudziemu právu zdá dôveryhodnejšia. Na to následne žalobkyňa uvádza, že ide o postup svojvoľný, nezákonný a porušujúci právo žalobkyne na spravodlivý proces, preto je absolútne nesprávny a nezákonný právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v odseku 23. napadnutého rozsudku (ktorý žalobkyňa v dovolaní citovala).

61. Za svojvoľný postup súdov nižšieho stupňa označila žalobkyňa to, že sudy jej vyčítali, že neunesla dôkazné bremeno, keď nešlo o unesenie dôkazného bremena a preukázanie skutkových okolností, ale všetky návrhy žalobkyne, ktoré boli odignorované, sa týkali zisťovania cudzieho práva.

62. Žalobkyňa tvrdí, že sudy nižšieho stupňa nedisponovali verifikovaným poznatkom o tom, či základná právna otázka sporu (aktívna legitímácia žalobkyne) bola, alebo nebola riešená vo švajčiarskej rozhodovacej praxi.

63. Súd prvej inštancie mal podľa žalobkyne siahnuť na niektorý z objektívnych spôsobov zistenia cudzieho práva, keď sa konfrontačným výsluchom švajčiarskych advokátov nepodarilo odstrániť názorové rozpory na právnu rovinu sporu. Žalobkyňa nevyčíta súdu, že vypočul švajčiarskych advokátov, keďže v zásade išlo o vhodný spôsob vstupu do problematiky švajčiarskeho práva, ale potom, čo zostali tie najzásadnejšie otázky po konfrontačnom výsluchu sporné, mal súd prvej inštancie ďalej pokračovať, a keď sa chcel prikloniť k právnym názorom jedného z advokátov, mal si tieto tvrdenia, ktoré si chcel súd osvojiť, najprv verifikovať z iného objektívneho zdroja, pričom súd prvej inštancie mal na výber niekoľko spôsobov a prostriedkov, ktorými sa dali odstrániť názorové nezhody dvoch švajčiarskych advokátov.

64. Súd prvej inštancie mal zistiť a aplikovať cudzie právo rovnocenne ako *lex fori*, a to bez ohľadu na procesnú aktivitu strán sporu a bez ohľadu na to, či strany sporu poskytli pri zisťovaní súčinnosti alebo nie. Aj keby strany sporu k zisteniu cudzieho práva nevyvinuli absolútne žiadnu aktivitu, tak by si cudzie právo musel zistiť súd sám. To, že sa žalobkyňa snažila svojimi návrhmi pomôcť súdu zistiť cudzie právo a toto aplikovať ústavne súladným spôsobom, nemôže byť vyčítané na jej ťarchu a nemôže na to byť aplikovaná koncentrácia.

65. Žalobkyňa mala právo na to, aby dostala relevantnú a preskúmateľnú odpoveď, prečo súd nepokračoval ďalej v zisťovaní cudzieho práva, a prečo nepovažoval za potrebné zistiť cudzie právo spôsobom, aký žalobkyňa navrhovala, keď konfrontačný výsluch švajčiarskych advokátov neodstránil ich názorové rozpory.

Absencia odpovedí

66. V ďalšej samostatnej časti dovolania žalobkyňa namieta, že sudy nižšieho stupňa svoje skutkové a právne závery neodôvodnili ústavne a zákonne súladným spôsobom, keďže nedali, resp. odvolací súd ani nemohol dať ústavne a zákonne súladné odpovede na zásadne námietky žalobkyne, a to najmä na tie odvolacie.

67. Žalobkyňa namieta nezákonnosť napadnutého rozsudku pre absenciu jasného, určitého, zrozumiteľného a právne presvedčivého zdôvodnenia a pre absenciu náležitého vysporiadania sa so špecifickými odvolacími námietkami a argumentami žalobkyne. Preto je napadnutý rozsudok z hľadiska ústavnoprávných požiadaviek na kvalitatívne odôvodnenie súdnych rozhodnutí právne svojvoľný, arbitrárny, nezákonný a nepreskúmateľný pre neurčitosť a pre neuvedenie dôvodov do takej miery, že to zakladá dovolací dôvod pre vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd tak nemohol s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 131/2010 postupom podľa § 387 ods. 2 CSP len skonštatovať správnosť dôvodov vydania rozsudku súdu prvej inštancie a len formálne a paušálne skonštatovať, že odvolanie žalobkyne je nedôvodné. Naopak bolo povinnosťou odvolacieho súdu podľa § 387 ods. 3 CSP v odôvodnení napadnutého rozsudku sa zaoberať podstatnými vyjadreniami žalobkyne prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, keďže sa s nimi súd prvej inštancie nevysporiadal a vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami žalobkyne uvedenými v odvolaní, k čomu však nedošlo. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je povrchné a formálne, pričom vo vzťahu ku každej jednej odvolacej námietke odvolací súd odkazuje iba na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a výpovede švajčiarskych advokátov, ktorých obsah odvolací súd ani len nepozná. Odvolací súd sa s danými výpoveďami neoboznámil prehratím zvukového záznamu, preto odvolací súd ani nemohol dať ústavne súladné odpovede na odvolacie námietky týkajúce sa nedostatočného zistenia cudzieho práva a nesprávneho právneho posúdenia veci.

68. Porušenie práva na spravodlivý proces vidí žalobkyňa najmä v tom, že odvolací súd aj napriek tomu, že žalobkyňa (žalobkyňa uvádza „žalovaní“, čo však na kontext nedáva význam, pozn. súdu) v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie jasne a zrozumiteľne uviedla, čo konkrétne vytýka súdu prvej inštancie a s čím sa nesprávne vysporiadal, resp. na čo vôbec nereagoval, odvolací súd namiesto

toho, aby tento nedostatok napravil, tak pokračoval v ignorovaní námietok žalobkyne, pričom len stroho skonštatoval, že sa s rozhodnutím súdu prvej inštalácie plne stotožňuje, no nedal žalovanému odpoveď na odvolacie dôvody.

69. Podľa žalobkyne je súd povinný sa aj bez návrhu účastníka konania v súlade so zásadou iura novit curia vyrovnáť so všetkými podstatnými skutočnosťami pre meritum sporu a rovnako tak s relevantnými právnymi normami, aplikovateľnými na konkrétny prípad, a to nielen vo všeobecnosti poukázaním na existenciu judikatúry súdov vyššieho stupňa, ale povinnosťou súdu je dospieť k ústavnokonformnému výkladu práva, k čomu však zo strany odvolacieho súdu vydaním napádaného rozsudku nedošlo. Tým odvolací súd konal protizákonne a tiež ústavne nonkonformne, a tým ipso facto naplnil dovolací dôvod podľa § 420

písm. f) CSP.

70. Žalobkyňa uvádza, že v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa úplne absentuje zákonné odôvodnenie rozsudku k nezisteniu obsahu cudzieho práva a k nevykonaniu žalobkyňou navrhnutých kvázi-dôkazov na zistenie cudzieho práva a k nevykonaniu listín ňou predložených, ktoré by spĺňalo parametre ústavnosti ako takej. Súd prvého stupňa a takisto odvolací súd vôbec nevysvetlili, prečo nerešpektovali ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, na ktorú žalobkyňa poukazovala a prečo sa od tejto praxe odklonili, keď podľa čl. 2 ods. 1 a 2 CSP v súlade s princípom právnej istoty môže každý legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, teda aj žalobkyňa očakávala, že v jej právnej veci bude cudzie právo zistené a aplikované rovnocenne ako lex fori, keďže táto povinnosť vyplýva jednak zo zákona, ako aj z ustálenej judikatúry najvyšších súdnych inštalácií

71. Žalobkyni sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nedalo zadať právu na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít podľa čl. 2 ods. 3 CSP. To preto, že súd prvej inštalácie pri svojom rozhodovaní vôbec nebral do úvahy ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít vo vzťahu k zisťovaniu a aplikácii cudzieho práva, na ktorú žalobkyňa opakovane výslovne upozorňovala konajúce súdy. Rovnakým spôsobom súd absolútne ignoroval aj návrhy žalobkyne na zistenie obsahu cudzieho práva, ktoré boli včasné, dôvodné a v plnom rozsahu relevantné k predmetu konania a ku skutočnostiam, ktoré bolo potrebné v konaní zistiť a objasniť.

72. Žalobkyňa po tom, ako citovala časť odseku 19. a 25. odôvodnenia nálezu ústavného súdu zo dňa 30. septembra 2010 sp. zn. I. ÚS 350/08 uvádza, že obdobná situácia nastala aj v tomto spore, keď súdu predložila návrhy na vykonanie zistenie cudzieho práva, a to zo dňa 6. marca 2020 a zo dňa 1. decembra 2020, ktoré boli v plnom rozsahu relevantné k predmetu konania a k potrebe zistiť obsah cudzieho práva. Súd tieto návrhy odignoroval a ich nevykonanie odôvodnil v odôvodnení napadnutého rozsudku len parciálne a inkonzistentne, pričom sa nezaoberal všetkými navrhnutými dôkazmi, ale len niektorými a to v minimálnom počte a minimálnom rozsahu. Napadnutému rozsudku odvolacieho súdu, rovnako ako rozsudku súdu prvej inštalácie nielenže chýba racionálna úvaha vychádzajúca z priebehu konania a stavu vykonaného dokazovania, ale v procese pred súdom prvej inštalácie úplne absentuje akékoľvek rozhodnutie o navrhnutých dôkazoch, nakoľko ich súd ani nevykonával, a ani nerozhodol o tom, že ich zamietla.

73. V nadväznosti na citáciu odseku 32. odôvodnenia napadnutého rozsudku žalobkyňa vyjadruje nesúhlas s danými závermi odvolacieho súdu a považuje ich za svojvoľné a nesprávne. Návrhy na zistenie cudzieho práva v situácii, aká nastala po ukončení konfrontačného výsluchu švajčiarskych advokátov, nemôžu byť vyhodnotené ako nadbytočné, duplicitné, či účelové. Za arbitrárne a bez opory vo vykonanom dokazovaní/zistení cudzieho práva považuje žalobkyňa tvrdenie odvolacieho súdu, že „obsah cudzieho práva na posúdenie právneho nástupníctva, bol už dokazovaním vykonaným z iniciatívy sporových strán bezpečne ustálený“. To z toho dôvodu, že rozporné tvrdenie dvoch švajčiarskych advokátov nikdy nemôže byť vyhodnotené, ako bezpečné ustálenie cudzieho práva. Taktiež je pre žalobkyňu nepochopiteľné tvrdenie odvolacieho súdu o bezpečnom ustálení cudzieho práva, keďže sa súd neoboznámil so zvukovým záznamom z pojednávania a iný dôkaz o ich obsahu neexistuje.

74. Žalobkyňa namieta, že také právne závery, aké prijal súd prvej inštalácie, ktoré si v celom rozsahu osvojil odvolací súd, sú vecne a právne nesprávne. Z dôvodu nezistenia cudzieho práva spôsobom tak, ako to ukladá ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych inštalácií je napadnutý rozsudok, rovnako

ako rozsudok súdu prvej inštancie, nepreskúmateľný, keďže mu chýba ústavne a zákonné súladné odôvodnenie, a túto vadu konania neodstránil ani odvolací súd, čím tento súd konal a postupoval nezákonne. Takým nesprávnym procesným postupom odvolací súd znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

Časť odôvodňujúca dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a súčasne aj podľa § 420 písm. f) CSP

Súhlas s prevodom podniku

75. Žalobkyňa namieta voči napadnutému rozsudku, že spočíva v nesprávnom právnom posúdení aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, ktoré je založené na nesprávnom právnom posúdení viacerých čiastkových otázok týkajúcich sa najmä zisťovania a aplikácie cudzieho práva.

76. Namieta, že súdmi nižšieho stupňa nebol v náležitom rozsahu zistený obsah právnej normy, konkrétne čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom. Tiež znenie tohto ustanovenia nie je v odôvodnení uvedené (citované) a obsahom spisu nie je žiaden dôkaz, z ktorého by bolo možné spoľahlivo obsah tejto normy vyvodiť, poznať a následne aj aplikovať. Pán L. H. sa nevyjadroval k danému ustanoveniu a tiež sa na jeho aplikácii na tento prípad nezhodol s pánom S. L..

77. Žalobkyňa považuje za zrejmé, že rozsudok súdu prvej inštancie je v časti odôvodnenia vo vzťahu k čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom arbitrárny a nepreskúmateľný. Súd prvej inštancie si svojvoľne a účelovo zamenil súhlas dlžníka s voľbou práva so súhlasom dlžníka s postúpením pohľadávky, ako takej. Z právnych stanovísk švajčiarskych advokátov možno vyvodiť, že čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom vyžaduje pre platnú voľbu práva súhlas dlžníka. Z právneho stanoviska a výpovede advokáta S. L., o ktorú súd oprel svoje rozhodnutie (tu žalobkyňa nesprávne odkázala na odsek 67. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, keďže ide o odsek 47., pozn. súdu) vyplýva, že: „Voľba práva pre zmluvu a postúpenie má účinok iba voči dlžníkovi, ktorý s tým súhlasí. Ak dlžník odmietne udeliť svoj súhlas, použije sa právo, ktorým sa spravuje postúpená pohľadávka“.

78. Nemožno súhlasiť s neodôvodneným tvrdením odvolacieho súdu v odseku 11. odôvodnenia napadnutého rozsudku, že zámena súhlasu dlžníka s voľbou práva so súhlasom dlžníka s postúpením pohľadávky nič nemení na „správnosti“ záverov súdu prvej inštancie. Ide o úplne odlišné kategórie, s iným právnym režimom a inými právnymi dôsledkami, preto, keď súd prvej inštancie si tieto pojmy zamenil a nerozlišoval medzi nimi, je nepochybne rozsudok súdu prvej inštancie vadný a nepreskúmateľný, čo odvolací súd úplne odignoroval. Z odôvodnení súdov nižšieho stupňa nevedno, či žaloba bolo odmietnutá pre absenciu súhlasu dlžníka s voľbou práva alebo súhlasu dlžníka s postúpením pohľadávky. Túto vadu konania neodstránil ani odvolací súd, čím konal a postupoval nezákonne, a preto odvolací súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

79. Po citácii odseku 74. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie žalobkyňa tvrdí, že je opačného názoru. Má za to, že svoje právne nástupníctvo dostatočným spôsobom preukázala, pričom v konaní pred súdom prvej inštancie nebol vykonaný žiaden relevantný dôkaz, ktorý by toto právne nástupníctvo spochybnil. Záver súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne je predčasný a v konečnom dôsledku arbitrárny, keďže súd prvej inštancie sa nezaoberal tým, či podľa právneho poriadku Slovenskej republiky (ak mal za to, že voľba švajčiarskeho práva pre absenciu súhlasu žalovanej nie je platná) došlo, alebo nedošlo k postúpeniu práv zo Zmluvy o skleníkových plynoch z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu.

80. Vo vzťahu k teórii vyplývajúcej z poslednej vety odseku 64. odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie (postúpenie celého zmluvného vzťahu je trojstrannou dohodou medzi pôvodnými zmluvnými stranami a novou) žalobkyňa uvádza, že si ju odvolací súd napriek jej neexistencii osvojil, pričom však nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní a možno len odhadovať, na základe čoho súd k takému záveru dospel. Existencia takejto teórie, ako aj jej použiteľnosť na vec žalobkyne nebola v konaní nijako

relevantne preukázaná. Poukaz žalovaného na judikatúru švajčiarskych súdov, ktorú si selektívne a účelovo osvojil súd prvej inštancie v odseku 68. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (žalobkyňa uvádza „napadnutého rozsudku“) je nedôvodný a neprípustný, keďže pre aplikáciu týchto právnych záverov na prejednávajúcu vec chýba zhoda, čo i len v podstatných skutkových a právnych okolnostiach prejednávanej právnej veci s citovanými judikátmi. Uvedené rovnako platí aj k citovanej literatúre v odseku 69. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (žalobkyňa uvádza „napadnutého rozsudku“), ktorá vôbec neprilieha na vec. Nemožno dospieť k záveru o možnosti analogického uplatnenia tejto „teórie“ na tento prípad, keďže rozhodnutia súdov nižšieho stupňa neobsahujú preskúmateľné dôvody, ktoré by preukazovali a vysvetľovali, prečo by žalobkyňa nemala mať aktívnu vecnú legitimáciu na uplatnenie nárokov zo zmluvy o predaji kvót voči žalovanej. Žalobkyňa uvádza, že L. H. vo svojom stanovisku zo dňa 31. marca 2020 vysvetlil, prečo nemožno judikatúru, a ani literatúru aplikovať. Tieto sa týkali len prevodov zmlúv v zmysle švajčiarskeho práva vo všeobecnosti. Právne závery z rozhodnutí nevystihujú a nepokrývajú špecifiká tohto prípadu, keď americký právny subjekt predal svoj podnik subjektu švajčiarskemu, pričom tento prevod zahŕňal aj prevod všetkých práv zo zmluvy o predaji kvót, ktorá sa riadi právnym poriadkom Slovenskej republiky.

81. Podľa žalobkyne obsahuje právne stanovisko L. H. aj ďalšie podstatné právne závery, s ktorými sa súd prvej inštancie ani neoboznámil, a ani ich nezobral pri svojom rozhodovaní vôbec do úvahy, čím ukrátil žalobkyňu na jej právach.

82. Výklad čl. 181 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka, aký prijal súd prvej inštancie (osvojený odvolacím súdom) vylučuje prevod podniku ako taký, keďže ho podmieňuje súhlasom všetkých zúčastnených strán, ktoré sú v zmluvnom vzťahu s týmto podnikom. Za tejto situácie by nebol prevod podniku nikdy objektívne realizovateľný a čl. 181 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka by sa stal materiálne obsolentným, keďže by spôsob, keď by s prevodom podniku mala súhlasiť každá jedná zmluvná strana obchodných partnerov prevodcu, bol neuskutočniteľný.

83. V tomto smere je podstatné aj znenie čl. 164 ods. 1 SCO (možno vzhľadom povahu veci, skoršie podania žalobkyne a skratky používané súdmi predpokladať, že ide o švajčiarsky záväzkový zákonník, pozn. súdu), ktoré však súd prvej inštancie vôbec nebral do úvahy, jeho obsah a dopad na prípad nezisťoval a neposudzoval. Ustanovenie čl. 164 výslovne predpokladá individuálne postúpenie pohľadávky bez súhlasu dlžníka v prípade splnenia tam uvedených zákonných podmienok.

84. Advokátka K. G. vo svojom stanovisku právne uzatvára, že požiadavka na súhlas dlžníka podľa čl. 176 SCO pri prevode podniku podľa čl. 181 SCO nie je uplatniteľná. Napriek tomuto záveru, ktorý súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil, keďže tento listinný dôkaz nevykonával, dospel k nesprávnemu právnemu záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobkyne, a to len pre absenciu súhlasu žalovanej, ktorý však v zmysle cudzieho (švajčiarskeho) práva nikdy nebol potrebný a jeho absencia nemohla mať absolútne žiadne vplyv na platnosť a účinnosť zmluvy o predaji podniku.

85. Zmluva o predaji kvót neobsahuje záväzky, ktoré by si vyžadovali osobné plnenie, preto s poukazom na čl. 181 SCO boli všetky práva a povinnosti zo zmluvy o predaji kvót v plnom rozsahu zákonne prevedené z právneho predchodcu žalobkyne na žalobkyňu. Neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by bránila, alebo ktorá by zakazovala tento prevod podľa čl. 164 SCO, preto všetky pohľadávky zo zmluvy o predaji kvót boli v plnom rozsahu zákonne prevedené z právneho predchodcu žalobkyne na žalobkyňu a to bez toho,

aby bol k tomu potrebný súhlas žalovanej. Žalobkyňa sa stala jedinou právnou nástupkyňou americkej spoločnosti Interblue, a to aj pokiaľ ide o všetky práva a všetky povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o predaji kvót.

86. Tvrdenie súdu prvej inštancie prezentované v bode 77. odôvodnenia rozsudku (osvojené odvolacím súdom), že: „Súd s poukazom na skutočnosť, že v konaní rozhodol o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie, keď nemal za preukázané právne nástupníctvo žalobcu vo vzťahu k zmluve o predaji kvót, sústredil svoju pozornosť len na dôkazy, ktoré mali relevanciu vo vzťahu k predmetnej otázke“ sa nezakladá na pravde, keďže súd prvej inštancie pristupoval k zisťovaniu obsahu cudzieho práva, ako aj k celému dokazovaniu ako takému maximálne selektívne, keď na úkor žalobkyne jednostranne favorizoval len dôkazy svedčiace v neprospech žalobkyne a na dôkazy, ktoré zásadným spôsobom spochybňovali nesprávne právne závery súdu prvej inštancie, súd vôbec neprihliadol, dôkazy predložené žalobkyňou vôbec nevykonával a o návrhoch žalobkyne na doplnenie dokazovania súd vôbec nerozhodol, čím zaťažil rozsudok súdu prvej inštancie (žalobkyňa uvádza „napadnutý rozsudok“, ale vzhľadom na logiku textu a

jeho prevzatie z odvolania nejde o napadnutý rozsudok na účely dovolania, pozn. súdu) vadami nezákonnosti a nepreskúmateľnosti. Tieto vady žalobkyňa výslovne namietala v podanom odvolaní, no odvolací súd na ne nereagoval a vadu nezistenia cudzieho práva a s tým spojenú vadu nesprávneho právneho posúdenia nenapravil a neodstránil.

87. Súd nižšieho stupňa podľa žalobkyne nedôvodne a jednostranne favorizovali tvrdenia advokáta S. L., a to na jej úkor a ňou predložených stanovísk ako právneho vyhlásenia BM a právneho stanoviska advokátky K. G. zo dňa 23. júla 2020 (doručené súdu prvej inštancie dňa 21. augusta 2020). Urobili tak bez toho, aby sa vysporiadali s protichodnými tvrdeniami advokáta L. H. a advokátky K. G., ktoré v súhrne vyvracali právne rácie tvrdení advokáta S. L.. V tomto smere sú rozhodnutia súdov nižšieho stupňa poznačené arbitrárnosťou a nepreskúmateľnosťou pre neurčitosť a pre neuvedenie dôvodov. Otázku právneho nástupníctva žalobkyne po jej právnej predchodkyni americkej spoločnosti Interblue súdy nižšieho stupňa posúdili vecne a právne nesprávne a en bloc i nezákonne.

88. Súd nižšieho stupňa riadne nezistili obsah cudzieho práva, pričom v situácii, keď medzi dvoma vypočutými švajčiarskymi právnikmi existovali zásadné názorové rozpory na aplikáciu cudzieho práva (najmä k potrebe súhlasu dlžníka k platnému prevodu), sa súd prvej inštancie rozhodol osvojiť si tvrdenia pána L. bez toho, aby ich akýmkoľvek spôsobom verifikoval, čo následne v napadnutom rozsudku svojvoľne aproboval odvolací súd, aj keď tu existovalo informačné vákuum o tom, aký je skutočný obsah cudzieho práva, a ako sa toto cudzie právo (sporné ustanovenia švajčiarskeho právneho poriadku) aplikujú vo Švajčiarsku.

89. Súd nižšieho stupňa vychádzali len z výpovede pána L., ktorý tvrdil, že existujú dve teórie týkajúce sa toho, či súhlas dlžníka je, alebo nie je potrebný, pričom pán L. sa priklonil k tomu, že súhlas dlžníka by mal byť potrebný a len na základe toho súd prvej inštancie žalobu zamietol, čo odvolací súd potvrdil napadnutým rozsudkom. Je porušením práva žalobkyne na spravodlivý proces, že pri existencii zásadných pochybností o správnosti právneho názoru pána L., keďže tento bol rozporovaný pánom H. a paniou G., nevykonali súd žiadne ďalšie zisťovanie cudzieho práva (aby objektivizoval niektorý z týchto právnych názorov), čo vyústilo do nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietnutie žaloby je založené na absencii súhlasu žalovanej, ktorý však podľa švajčiarskeho práva nebol potrebný.

90. V tomto prípade sa súd „spoláhol“ na subjektívny právny názor jedného švajčiarskeho advokáta, ktorý sa zdal súdu „dôveryhodnejší“, čo je absolútne neprípustné, keďže tvrdenia S. L. neboli nijako verifikované, čím došlo k tomu, že namiesto súdu rozhodla spor súkromná osoba, a to práve švajčiarsky advokát S. L.. Ak si súd chcel osvojiť tvrdenia, právne názory a teóriu S. L. o potrebe predmetného súhlasu, tak mohol súd takto učiť iba v prípade, ak by si tvrdenia S. L. overil nejakým iným objektívnym prameňom práva, pričom nemožno opomenúť, že ďalší dvaja švajčiarski advokáti (pán H. a pani G.) mali úplne opačný názor, že súhlas dlžníka nebol potrebný, pričom obaja vysvetlili prečo sú názory pána L. nesprávne, čo však v dôsledku nesprávneho uplatnenia koncentrácie konania a z dôvodu nesprávneho prístupu súdov nižšieho stupňa k cudziemu právu, ako ku dokazovanej skutočnosti v rámci kontradiktórnosti konania vôbec nebolo zohľadnené.

91. Žalobkyňa považuje záver odvolacieho súdu uvedený v odseku 23. odôvodnenia napadnutého rozsudku (ktorý aj citovala) za nesprávny, svojvoľný a priečiaci sa princípom materiálneho právneho štátu. Na zisťovanie cudzieho práva nemožno uplatňovať kontradiktórnosť konania a nemožno k zisťovaniu cudzieho práva pristupovať ako k štandardnému dokazovaniu skutkových okolností, keďže cudzie právo nie je skutočnosť, ale je to právo rovnako ako tuzemské právo, ktoré sa nedokazuje ale, ktoré súd pozná v rámci princípu iura novit curia. Cudzie právo sa nedokazuje tak, ako skutkové okolnosti tej-ktorej právnej veci, ale cudzie právo sa len zisťuje spôsobom a postupmi podľa § 53 ZMPSP, ktorý zaťažuje súd a nie strany sporu. Postup súdu prvej inštancie, aprobovaný odvolacím súdom, keď zistenie cudzieho práva bolo ponechané výlučne na procesnú aktivitu strán sporu, pričom správnosť a úplnosť takéhoto zistenia cudzieho práva napriek existujúcim názorovým rozporom nebola zo strany súdu nijako verifikovaná je porušením práva žalobkyne na spravodlivý proces, čo súčasne vyústilo do nesprávneho právneho posúdenia veci, keď konajúce súdy na základe takto „zisteného“ cudzieho práva dospeli k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne.

92. Za nesprávny považuje aj právny názor odvolacieho súdu uvedený v predposlednej vete odseku 12. odôvodnenia napadnutého rozsudku (ktorú aj citovala).

93. Žalobkyňa namieta, že cudzie právo nepodlieha, a ani nemôže podliehať hodnoteniu súdu ako každý iný dôkaz, ale cudzie právo musí byť v rámci princípu iura novit curia aplikované rovnocenne ako lex

fori. Teda v žiadnom prípade nejde o hodnotenie cudzieho práva, ale ide o aplikáciu cudzieho práva, ktorá rovnako ako pri vnútroštátnom práve musí zohľadňovať právnu doktrínu a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych inšancií, čo nevyhnutne predpokladá zisťovaciu činnosť zo strany súdu (nie zo strany účastníkov konania) smerujúcu k tomu, aby si súd zabezpečil spoľahlivý, objektívny a nesporný informačný podklad o tom, ako sa cudzie právo aplikuje v cudzom štáte, aby konajúci súd mohol predmetnú právnu vec posúdiť rovnako, ako by bolo posúdené v cudzom štáte. Keďže súdy nižšieho stupňa takéto zisťovanie cudzieho (švajčiarskeho) práva neučinili, je napadnutý rozsudok nezákonný, pričom o.i. je právne posúdenie veci o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne vecne nesprávne a aj právne svojvoľné, arbitrárne, zmätočné a nepreskúmateľné pre neurčitosť a pre neuvedenie dôvodov. Súčasne namieta dovolaciemu súdu, že vyššie opísané vady konania neodstránil ani odvolací súd v napadnutom rozsudku a ani sa týmito vadami konania jasne, určitým a právne presvedčivým spôsobom nezaoberal a neodôvodnil prečo konal a postupoval tak, ako konal a postupoval, čím odvolací súd konal a postupoval nezákonne, a preto odvolací súd podľa žalobkyne týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

94. V súvislosti s právnym a skutkovým charakterom veci existovala v cudzom práve (tak v švajčiarskom, ako aj v americkom) legislatívna medzera, keďže tak špecifickú otázku, aká vyvstala v konaní vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii žiadna právna norma výslovne nerieši. Napriek tomu súd prvej inšancie nepoužil ani jeden z prostriedkov tzv. dotvárania práva (analógia, teleologická redukcia a aplikácia základných zásad), ani sa len nesnažil o teleologický výklad, ani o analogickú aplikáciu právnych záverov ustálenej judikatúry, na ktorú vo vzťahu k zisťovaniu a uplatňovaniu cudzieho práva žalobkyňa výslovne poukazovala a súd prvej inšancie, nepoužil ani všeobecné zásady a princípy ako také, čím nepochybne došlo k denegatio iustitiae na úkor žalobkyne, pričom denegatio iustitiae je protiústavný stav, kedy súd svojvoľne, alebo príliš formalisticky odmietne konať, alebo vo veci koná, avšak nie účinne, čím účastníkovi výrazne sťažuje, alebo až znemožňuje ochranu jeho subjektívnych práv.

95. S poukazom na uvedené má žalobkyňa za to, že napadnutý rozsudok (rovnako ako rozsudok súdu prvej inšancie) je čo do posúdenia aktívnej vecnej legitímácie v kontexte súhlasu dlžníka s voľbou práva/súhlasu dlžníka s postúpením pohľadávky absolútne svojvoľný, vecne nesprávny a pre nedostatok dôvodov aj nepreskúmateľný.

96. Žalobkyňa v konaní prostredníctvom svojej procesnej aktivity poukázala na to, že súhlas žalovanej na prevod podniku z právneho predchodcu žalobkyne na žalobkyňu nebol potrebný a žalobkyňa sa stala právnu nástupkyňou svojho predchodcu, čím jej vznikla aktívna vecná legitímácia na podanie žaloby. Z uvedeného dôvodu súd nesprávne právne posúdil otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, ktorá s ohľadom na špecifické okolnosti sporu nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená a odvolací súd (rovnako ako súd prvej inšancie) ju vyriešil nesprávne, keďže dospel k záveru o potrebe súhlasu dlžníka, hoci takýto súhlas potrebný nebol, čo by odvolací súd (a takisto aj súd prvej inšancie) zistil, ak by postupoval v súlade so zákonom a nerezignoval by na svoju povinnosť aplikovať cudzie právo rovnocenne ako lex fori, teda v súlade s konštantnou judikatúrou a právnou doktrínou.

97. Opierajúc sa o listiny predložené počas konania má žalobkyňa za to, že súhlas žalovanej (dlžníka) na prevod podniku nebol potrebný. Žalobkyňa je aktívne legitimovaná na uplatnenie nárokov zo zmluvy o predaji kvót, preto jej žaloba mala byť riadne vecne (meritórne) prejednaná. Záver súdu prvej inšancie, ktorý si odvolací súd v celom rozsahu osvojil, že žalobkyňa nie je v spore aktívne vecne legitimovaná, je vecne a právne nesprávny, keďže podľa švajčiarskeho práva sa súhlas dlžníka v tomto smere nevyžadoval a navyše, tento právny záver súdov nižšieho stupňa je absolútne svojvoľný, keďže nemá žiadnu relevantnú oporu v zistení cudzieho práva, ale stojí len na subjektívnom právnom názore jedného švajčiarskeho advokáta (pán L.), ktorý bol v konaní rozporovaný advokátmi pánom H. a pani G..

Časť odôvodňujúca dovolanie podľa § 420 písm. a) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP a súčasne aj podľa § 420 písm. f) CSP

Právomoc súdu

98. Žalobkyňa namieta a vytýka napadnutému rozsudku, že sa v otázke právomoci súdu prvej inšancie vo vzťahu k preskúmvaniu platnosti zmluvy o predaji podniku odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu tak, ako je to namietané nižšie, pričom došlo k tomu, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrila do právomoci súdov nižšieho stupňa. Súd prvej inštancie sa s nedostatkom svojej právomoci nezaoberal, preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu podľa § 387 ods. 3 CSP sa podrobne zaoberať týmto nedostatkom a riadne sa s ním vysporiadať. Po citácii odseku 47. odôvodnenia napadnutého rozsudku žalobkyňa poukazuje na to, že uvedenie, že odvolací súd sa stotožňuje so žalovaným nezodpovedá právu žalobkyne na spravodlivý proces a na riadne a náležité odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 387 ods. 3 CSP. Právny záver odvolacieho súdu, že zmluvné dojednanie právomoci v zmluve o predaji podniku sa týka výlučne zmluvných strán tejto zmluvy a ich prípadných sporov vyplývajúcich z tejto zmluvy je podľa žalobkyne právne svojvoľný a nesprávny, keďže je vylúčené, aby súd prvej inštancie skúmal platnosť tejto zmluvy a s tým spojenú aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu.

99. Žalobkyňa výslovne namieta, že súd prvej inštancie nemal právomoc na súdny prieskum platnosti zmluvy o predaji podniku, preto je rozsudok súdu prvej inštancie zaťažený vadou nedostatku právomoci, ktorý je sám o sebe nielen odvolacím dôvodom, ale aj dôvodom dovolacím, pre ktorý mal odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, čo neurobil. Vývodzuje to z toho, že zmluva o predaji podniku sa riadi a spravuje právnym poriadkom Švajčiarskej konfederácie (žalobkyňa nesprávne uvádza „federácie“) a právomoc na výklad a aplikáciu tejto zmluvy majú švajčiarske súdy. Inak uvádza, že ide o právomoc skúmať existenciu aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne vyplývajúcej zo zmluvy o predaji podniku, pričom na základe dohody žalobkyne a jej právneho predchodcu iba švajčiarsky súd v Zugu má právomoc na riešenie sporov zo zmluvy o predaji podniku. Poukazuje pritom aj na v poradí prvú publikovanú právnu vetu (ktorú žalobkyňa aj citovala) z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo dňa 4. júla 2001 sp. zn. 3Obo/195/2000 (R 28/2002), ktoré považuje za ustálenú rozhodovaciu prax.

100. Poukazujúc na odsek 30., 31. a 32. a 36. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (aj s ich citáciou) a najmä na bod 9.1 zmluvy o predaji podniku, žalobkyňa konštatuje, že spolu s jej právnou predchodkyňou urobili v zmluve o predaji podniku platnú voľbu švajčiarskeho práva a za účelom riešenia sporov z predmetného zmluvného vzťahu založili právomoc súdu v Zugu, kanton Zug. Už len s poukazom na § 37e ods. 1 ZMPSP je nepochybné, že súd prvej inštancie nemal vo vzťahu k posudzovaniu platnosti zmluvy o predaji podniku ako takej, či vo vzťahu k akýmkoľvek iným sporom z tejto zmluvy právomoc, keďže je daná výlučná právomoc švajčiarskeho súdu, a to súdu v Zugu. Preto, ak sa žalovaná, či súdy nižšieho stupňa domnievali, že zmluva o predaji podniku nezakladá aktívnu vecnú legitimáciu žalobkyne, žalovaná sa mala s týmto svojím nárokom na určenie neplatnosti zmluvy obrátiť na príslušný švajčiarsky súd v zmysle bodu 9.1. zmluvy o predaji podniku. Súd nižšieho stupňa by tak bol v zmysle § 162 ods. 1 písm. a) CSP povinný obligatórne prerušiť konanie, keďže v tomto prebiehajúcom konaní nie je pre nedostatok právomoci oprávnený riešiť otázku platnosti zmluvy o predaji podniku.

101. Žalobkyňa namieta, že vo vzťahu k nedostatku právomoci súdu prvej inštancie sa súd odklonil od rozhodnutí najvyšších súdnych autorít uvedených v dovolaní bez akéhokoľvek vysvetlenia, či odôvodnenia. Túto vadu konania neodstránil odvolací súd, čím konal a postupoval nezákonne, a preto týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP. Súd prvej inštancie a následne odvolací súd navyše ešte rozhodol vo veci úplne arbitrárne a jurisdikčne svojvoľne, keď doslova odignoroval právnu doktrínu a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, na ktorú ho žalobkyňa výslovne opakovane vo svojich písomných podaniach, ústnych prednesoch prostredníctvom právneho zástupcu upozorňovala, a ktorú súdu aj opakovane predkladala na pojednávaniach vo veci samej, ako aj prílohy k svojim písomným podaniam. Žalobkyňa má za to, že súd prvej inštancie svojou arbitrárnou rozhodovacou činnosťou porušil čl. 2 ods. 1 a ods. 2 CSP, keďže na jej úkor porušil princíp právnej istoty, keď v rozpore s jej legitímnymi očakávaniami na ústavnokonformné rozhodnutie, odignoroval početnú relevantnú judikaturu, na ktorú žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie poukazovala tak, ako na ňu poukazuje aj v tomto odvolaní (prevzatie argumentácie z odvolania, pozn. súdu). Žalobkyňa citovala určité právne závery, v zmysle ktorých nemal podľa nej súd prvej inštancie právomoc skúmať obsah, či platnosť zmluvy o predaji podniku [4Obo/210/2001, 4Obo/77/2008, 2Obo/14/2019, II. ÚS 409/2013, 5Obdo/57/2019 (R 65/2020), 3Obo/69/2011, 1Obdo/4/2017, 5Obdo/55/2018, 5Obdo/22/2019]. S týmito sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ani ich neaplikoval, pričom sú pre právnu vec rozhodujúce, čím narušil princíp právnej istoty na úkor

žalobkyne.

102. Žalobkyňa akcentuje, že má za to, že medzi ňou a jej právnym predchodcom došlo k platnému uzavretiu zmluvy o predaji podniku, preto súd prvej inštancie nesprávne zameriaval svoju pozornosť na posudzovanie zmluvy o predaji podniku ako na zmluvy o postúpení pohľadávky, čo nikdy nemal, a čo detailne vysvetľoval aj pán L. H., či švajčiarska advokátka pani K. G., čo však súd prvej inštancie úplne odignoroval. Obsah pohľadávky, ktorá bola postúpená z právneho predchodcu žalobkyne na žalobkyňu cez zmluvu o predaji podniku, primárne inkorporovaná do zmluvy o predaji plynov a následne do zmluvy o predaji podniku nie je takého charakteru, ktorý by vylučoval jej postúpenie.

103. V dôsledku oznámenia právneho predchodcu žalobkyne, že došlo k uzavretiu zmluvy o predaji podniku, urobeného voči žalovanej, bola žalovaná zbavená práva požadovať predloženie zmluvy o predaji podniku a súd prvej inštancie bol povinný bez ďalšieho túto zmluvu akceptovať, a to bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal jej existenciu alebo platnosť, alebo to, či takáto zmluva zakladá aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne. Žalovaná (odvodene aj súd prvej inštancie) nikdy nemala právo zisťovať, či vôbec nejaká zmluva medzi žalobkyňou a jej právnym predchodcom bola uzatvorená, a fortiori tak žalovaná nemôže namietat ani akékoľvek nedostatky jej platnosti, keďže predloženie zmluvy o predaji podniku bolo v konečnom dôsledku len dobrou voľou žalobkyne, ktorá tak išla nad rámec svojho dôkazného bremena. To preto, že žalobkyňa existenciu zmluvy a následne ani jej obsah nemusela súdu prvej inštancie v konaní dokazovať a preukazovať, vzhľadom na preukázanie tej skutočnosti, že právny predchodca žalobkyne oznámil žalovanej, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o predaji podniku. Ak tak chcela žalovaná robiť, musela by takéto konanie iniciovať vzhľadom na voľbu švajčiarskeho práva (porovnaj bod 9.1. zmluvy o predaji podniku) priamo vo Švajčiarsku podľa právnych predpisov Švajčiarska pred švajčiarskym súdom v Zugu, čo žalovaná doposiaľ neurobila. Pre rozhodnutie o žalobou uplatnenou nároku je irelevantné, či oznámenie o tom, že sa žalobkyňa stala univerzálnym právnym nástupcom svojho právneho predchodcu je, alebo nie je kryté nejakým kauzálnym vzťahom (titulom) medzi žalobkyňou a jej právnym predchodcom, keďže tento právny titul je relevantný medzi žalobkyňou a jej právnym predchodcom, nie však medzi žalobkyňou a žalovanou.

104. Skutkovo nesporné oznámenie v zmysle odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v odseku 51. bez ďalšieho samo o sebe zakladá aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne a túto nebol súd prvej inštancie oprávnený skúmať ďalej, než po existenciu oznámenia o postúpení pohľadávky (oznámenie o uzavretí zmluvy o predaji podniku), pretože aktívna vecná legitímácia žalobkyne bolo založená už oznámením právneho predchodcu žalobkyne žalovanej. Inak povedané, súd prvej inštancie nemal právomoc skúmať existenciu a platnosť zmluvy o predaji podniku, keďže táto právomoc je vylúčená jednak právnymi závermi ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (ktoré žalobkyňa citovala), ako aj tou skutočnosťou, že v zmluve o predaji podniku bola zmluvnými stranami (žalobkyňou a jej právnym predchodcom) platne učená voľba práva, a to práva švajčiarskeho ako *lex voluntatis*, ako aj voľba výlučnej rozhodovacej právomoci švajčiarskeho súdu. Preto, pokiaľ žalovaná chcela účinne namietat platnosť tejto zmluvy, a tým aj namietat neexistenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, musela by tak urobiť osobitnou žalobou na príslušný súd, ktorým je švajčiarsky súd v Zugu (bod 9.1. zmluvy o predaji podniku).

105. Otázka, či pohľadávka (v danom prípade podnik a v rámci neho aj zmluva o predaji plynov) bola postúpená, a či toto postúpenie (predaj podniku) je platné, môže byť výlučne riešená v spore medzi postupcom (právnym predchodcom žalobkyne) a postupníkom (žalobkyňou), nikdy však nie v prejednávanej právnej spore o plnenie zo zmluvy o predaji plynov, keďže pre toto konanie je podstatné iba to, či postúpený dlh zo zmluvy o predaji plynov existuje, alebo nie. Avšak existencia nároku žalobkyne zo strany žalovanej, čo do právneho základu, ani čo do výšky nebola relevantná a procesne účinne spochybnená.

106. Súd prvej inštancie a rovnako aj odvolací súd tieto okolnosti absolútne odignorovali a zmluvu o predaji podniku vykládali tak *contra legem* aj *contra constitutionem* na úkor žalobkyne neprípustným reštriktívnym spôsobom, ktorý sa prieči obsahu a účelu samotnej zmluvy, ako aj prejavenej vôli medzi žalobkyňou a jej právnym predchodcom. Názor, že oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky, je judikátorne ustálený a doposiaľ nebol v judikatúre modifikovaný, pričom ho vo svojej rozhodovacej praxi štandardne aplikujú aj všeobecné sudy.

107. Žalovaná v tomto spore nedisponuje efektívnou námietkou neplatnosti cesie (neplatnosti zmluvy o

predaji podniku, či v rámci nej námietkou absencie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, ktorá je z procesného hľadiska založená na oznámení právneho predchodcu žalobkyne žalovanej s odkazom na zmluvu o predaji podniku). Žalobkyňa to odôvodňuje oznámením právneho predchodcu žalobkyne o uzavretí zmluvy o predaji podniku. Z rovnakého dôvodu nemal súd prvej inštancie právomoc skúmať existenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne vyplývajúcej zo zmluvy o predaji podniku, resp. súd prvej inštancie a rovnako aj odvolací súd bol oprávnený skúmať danú legitímáciu, ale len po úroveň, či právny predchodca žalobkyne, ako postupca oznámil žalovanej, ako dlžníkovi zo zmluvy o predaji plynov. Námietka žalovanej je neprípustnou procesnou obranou, ktorá v zmysle čl. 5 CSP nepožíva právnu ochranu, keďže ide o zjavné zneužitie práva, ktorým žalovaná nesleduje nič iné, ale len to, aby sa vyhla splneniu si svojich zmluvných povinností, na ktoré má žalobkyňa odôvodnený nárok. Súd prvej inštancie mal preto procesnú obranu žalovanej odmietnuť a sankcionovať. Otázka aktívnej legitímácie žalobkyne zo zmluvy o predaji podniku je pre tento prípad irelevantná a platnosť zmluvy o predaji plynov nemá na žalovanú vplyv, keďže ako dlžníčka zo zmluvy o predaji plynov je povinná plniť tomu, koho právny predchodca žalobkyne označil a určil v oznámení za veriteľa.

108. Okrem toho, že žalovaná nedisponuje námietkou neplatnosti zmluvy o predaji podniku, žalobkyňa tvrdí aj to, že ňou uplatnený nárok žalovaná procesne účinným spôsobom nespochybnila, čo do právneho základu, ani čo do výšky. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom tak prekročil svoju právomoc, keď na základe námietky žalovanej posudzoval platnosť zmluvy o predaji podniku a v rámci nej posudzoval námietku (ne)existencie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne vyplývajúcej zo zmluvy o predaji podniku, a to vo vzťahu k zmluve o predaji skleníkových plynov, kde súd prvej inštancie vyvodil vecne a právne, ako aj procesnoprávne nesprávny právny záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, aj keď na to neboli splnené procesné podmienky. Tento si svojvoľne a bez akéhokoľvek odôvodnenia v celom rozsahu osvojil aj odvolací súd.

109. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie a rovnako aj právne posúdenie odvolacieho súdu tak vykazuje zásadné vnútorné rozpory spôsobujúce nepreskúmateľnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia (prevzatá argumentácia z odvolania, pozn. súdu) ako celku, čo vyvoláva zákonnú potrebu toto arbitrárne rozhodnutie zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo veci samej.

110. Procesná obrana žalovanej, ktorú si nekriticky bez ďalšieho osvojil odvolací súd v odseku 47. odôvodnenia napadnutého rozsudku je čisto formálna a účelová, pričom rovnako ako rozsudok súdu prvej inštancie ignoruje ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít a právnu doktrínu.

111. Výkladové pravidlo, v zmysle ktorého je potrebné preferovať výklad právnych úkonov v prospech ich platnosti, súd prvej inštancie v prejednávanej spore vôbec neuplatnil a vyhol sa meritórnemu prieskumu veci samej. Taktiež svoje rozhodnutie založil na vyfabulovanom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, pričom sa vyhol akémukoľvek vysporiadaniu sa s námietkami žalobkyne, ako aj s prednesenými návrhmi žalobkyne na vykonanie a doplnenie dokazovania. Tieto vady konania neodstránil ani odvolací súd, čím konal a postupoval nezákonne. Odvolací súd týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

112. Po citácii odseku 50. odôvodnenia napadnutého rozsudku žalobkyňa uvádza, že ak bol odvolací súd toho názoru, že zmluvu o predaji podniku nemožno posudzovať podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, bolo jeho povinnosťou zabezpečiť zistenie cudzieho práva v takom rozsahu, ako to už skôr žalobkyňa naznačila. Keďže v Slovenskej republike existuje početná ustálená rozhodovacia prax, ktorá vylučuje potrebu súhlasu dlžníka s postúpením pohľadávky, možno dôvodne predpokladať, že takáto rozhodovacia prax musí existovať aj vo Švajčiarsku, pričom nemožno vychádzať z toho, že existujú len štyri citované odseky rozhodnutí uvádzané v odseku 68. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie.

113. Žalobkyňa namieta, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplývajúcej z R 28/2002 a z iných žalobkyňou citovaných súdnych rozhodnutí, keď napriek platnej voľbe cudzieho práva, platnej zmluve o prevode podniku a napriek doručeniu oznámenia o predaji podniku/právnom nástupníctve žalobkyne, odsek 51. odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie, dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, hoci túto otázku nebol súd prvej inštancie a ani odvolací súd oprávnený skúmať, keďže to vylučuje absencia právomoci slovenského súdu vzhľadom na bod 9.1 zmluvy o predaji podniku a hoci takouto námietkou v tomto spore žalovaná ani len nedisponovala. Posúdenie aktívnej vecnej legitímácie na základe námietky žalovanej bolo vyňaté z

právomoci slovenských súdov, pričom ide o neodstrániteľnú prekážku konania spočívajúcu v nedostatku právomoci slovenského súdu, a to vzhľadom na dohodu o voľbe švajčiarskeho práva vzhľadom na odsek 9.1 zmluvy o predaji podniku, pričom správne mal odvolací súd (a pred ním súd prvej inštancie) rozhodnúť tak, že nie sú oprávnený posudzovať otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, keďže táto je v danom konaní daná. Slovenské súdy vzhľadom na bod 9.1 zmluvy o predaji podniku obsahujúci dohodu o voľbe švajčiarskeho práva, nemajú právo skúmať otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, pretože celá zmluva o predaji podniku, ktorá v sebe zahŕňa aj prevod práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy o prevode plynov, majú právomoc riešiť iba „švajčiarske súdy podľa švajčiarskeho práva“.

114. Žalobkyňou popísané vady konania neodstránil ani odvolací súd v napadnutom rozsudku. Taktiež sa s nimi jasne, určitým a právne presvedčivým spôsobom nezaoberal a neodôvodnil, prečo konal a postupoval tak, ako konal a postupoval, čím konal a postupoval nezákonne, a preto odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

Časť odôvodňujúca dovolanie podľa 421 ods. 1 písm. b) CSP

115. Žalobkyňa doplnila dovolacie dôvody, pričom výslovne uvádza, že ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. V nadväznosti na citáciu predmetného ustanovenia uvádza otázky, ktoré neboli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ riešené. Prvá otázka: či má cudzie právo zisťovať súd alebo jeho zisťovanie môže súd prenechať výlučne na sporové strany. Druhá otázka: či je cudzie právo predmetom dokazovania alebo nie. Tretia otázka: akým spôsobom má súd postupovať v situácii, keď zistenie cudzieho práva ponechal výlučne na strany sporu a ohľadom zistenia cudzieho práva prostredníctvom sporových strán pretrvávajú vzájomne si odporujúca názorová nezhoda, a či má súd tieto rozpory vo vzťahu k zisteniu a spôsobu aplikácie cudzieho práva odstraňovať, alebo nie.

116. Ďalej poukázala na to, že v dovolaní namietala nesprávnosť a nezákonnosť právnych záverov odvolacieho súdu (nesprávne uvádza „dovolacieho súdu“) uvedených v odseku 12. a 23. odôvodnenia napadnutého rozsudku (ktoré aj citovala). V týchto odsekoch odvolací súd vecne nesprávne posúdil prvú a druhú otázku. Bolo potrebné ich v zmysle princípu právnej istoty riešiť totožne, ako v judikatúre Najvyššieho súdu Českej republiky (na ktorú aj poukázala v dovolaní). Žalobkyňa má za to, že cudzie právne predpisy sú považované za právo a nie za skutkovú okolnosť, ktorú by bolo potrebné dokazovať; zásada *iura novit curia* preto platí aj na cudzozemské právne predpisy; cudzie právo nemôže byť predmetom dokazovania v pravom zmysle slova; povinnosť zisťovať cudzie právo má výlučne súd a nie strany sporu, pričom neexistuje a ani nemôže existovať dôkazné bremeno strany sporu vo vzťahu k zisťovaniu cudzieho práva; jednotlivé spôsoby zisťovania cudzieho práva realizované podľa úvahy súdu nie sú dokazovaním, a preto výsledok zisťovania cudzieho práva bez ohľadu na formu zistenia nemožno hodnotiť ako dôkaz. Z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení tak, ako je uvedené v odseku 12. a 23. odôvodnenia napadnutého rozsudku, keďže odvolací súd pristupoval k cudziemu právu ako ku skutkovej okolnosti, pričom svojvoľne ponechal zistenie cudzieho práva na strany sporu, čo bolo absolútne nedostatočné, strany sporu totiž „zisťovali“ cudzie právo rozporuplne, keď tvrdili protichodné právne názory na prejednávajú právnu vec vo vzťahu k aplikácii cudzieho práva, preto mal toto cudzie právo a spôsob jeho aplikácie zistiť sám súd.

117. Podľa žalobkyne aj tretiu otázku vyriešil odvolací súd svojvoľne a vecne nesprávne, pričom napadnutý rozsudok v odseku 13. odôvodnenia (jeho posledné dve vety predtým aj citovala) vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, keďže bolo v zmysle zásady *iura novit curia* povinnosťou súdu prvej inštancie ďalej zisťovať cudzie právo tak, aby bol jeho obsah a spôsob aplikácie zistený nesporne, pretože inak cudzie právo nemožno aplikovať rovnocenne ako *lex fori*, keď v danej veci v rámci zistenia cudzieho práva stáli oproti sebe dve názorové teórie dvoch švajčiarskych právnikov zabezpečených stranami sporu, ktoré súd nijako neverifikoval (ani ich žiadnym spôsobom nepotvrdil a ani nevyvrátil). Aj keď súd prvej inštancie najprv uprednostnil zisťovanie obsahu cudzieho práva prostredníctvom písomných stanovísk a ústnych výpovedí švajčiarskych advokátov, mal potom čo nastal rozpor v ich záveroch k obsahu a k aplikácii cudzieho práva, ďalej pokračovať podľa § 53 ods. 1 ZMPSP v zisťovaní cudzieho práva všetkými dostupnými prostriedkami až kým by si nezabezpečil v spore také podklady (najmä prostredníctvom znaleckého posudku), aby cudzie právo mohol aplikovať rovnocenne ako právo

lex fori, a to ústavne-konformným spôsobom podľa kritérií, ktoré vymedzil ústavný súd vo svojej ustálenej rozhodovacej praxi. Napadnutý rozsudok je založený na nesprávnom právnom posúdení, keď odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nemal povinnosť ďalej zisťovať cudzie právo, keď sa konfrontačným výsluchom švajčiarskych advokátov nepodarilo odstrániť spor o tom, ako sa má švajčiarske právo v spojení s americkým právom uplatniť na vec. Podľa žalobkyne mal súd prvej inštancie povinnosť využiť všetky dostupné opatrenia na nesporné zistenie cudzieho práva, a to v jeho aplikačnej rovine (v súlade s ustálenou cudzou judikatúrou a právnou doktrínou).

118. Ďalej žalobkyňa zopakovala z dovolania, ako skoršieho procesného úkonu jej argumentáciu obsiahnutú v odôvodnení tohto rozhodnutia, a to v odseku 22. s výnimkou jeho poslednej vety, v druhej až štvrtej vete odseku 18., v poslednej vete odseku 91., v prvých troch vetách odseku 93. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

119. Taktiež žalobkyňa zopakovala argumentáciu obsiahnutú v odseku 24. odôvodnenia tohto rozhodnutia vo vzťahu k spôsobu zisťovania cudzieho práva prostredníctvom zaobstarania si znaleckého posudku a využitia služieb Švajčiarskeho inštitútu pre komparatívne právo. K tomu však navyše uviedla, že súd prvej inštancie tieto spôsoby odignoroval a nezaoberal sa tým ani odvolací súd, čím odvolací súd konal a postupoval nezákonne, pričom dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že tento spôsob zisťovania cudzieho práva nebolo vo veci potrebné využiť.

120. Spôsob použitia cudzieho práva možno podľa žalobkyne oprieť najmä o zásadu iura novit curia a z nej vyplývajúcej maximy. V zmysle tejto zásady sa cudzie právo použije rovnakým spôsobom, ako by sa použilo v štáte, na území ktorého toto právo platí. Následne dospela k záveru o aplikácii cudzieho práva, ktorý už uviedla v dovolaní ako skoršom procesnom úkone, a to konkrétne v piatej vete odseku 13. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

121. Žalobkyňa namieta právny názor odvolacieho súdu obsiahnutý v odseku 16. odôvodnenia napadnutého rozsudku o spoľahlivom zistení obsahu a výkladu cudzieho práva. Tento je vecne nesprávny, nezákonný a svojvoľný, pričom sa prieči výsledkom (ne)vykonaného zisťovania cudzieho práva zo strany súdu, keďže také „zistenie“ cudzieho práva aké (ne)vykonal súd prvej inštancie v žiadnom prípade nemožno považovať za bezpečne a spoľahlivo zistený čo do obsahu, ako aj výkladu.

122. Uplatnila taktiež obdobnú námietku ako v odseku 36. odôvodnenia tohto rozhodnutia. K uvedenému však navyše uviedla, že súd prvej inštancie dané spôsoby zisťovania cudzieho práva odignoroval a nezaoberal sa tým ani odvolací súd, čím odvolací súd konal a postupoval nezákonne, pričom dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že tento spôsob zisťovania cudzieho práva nebolo vo veci potrebné využiť. Na to následne žalobkyňa uviedla argumentáciu obsiahnutú v tretej a štvrtej vete odseku 49. odôvodnenia tohto rozhodnutia vo vzťahu k ďalšiemu zisťovaniu cudzieho práva jedným alebo viacerými spôsobmi, ktoré vyplývajú z tohto odseku.

123. Súd prvej inštancie podľa žalobkyne pochybil, keď na zistenie cudzieho práva nevyužil mimo procesnej aktivity strán sporu žiadne iné dostupné prostriedky na zistenie cudzieho práva podľa § 53 ZMPSP (aby mohol súd cudzie práv aplikovať rovnocenne a ústavne ako lex fori), a to ani tie, ktoré žalobkyňa súdu priamo výslovne a opakovane navrhovala. Išlo o zistenie cudzieho práva za pomoci tuzemského znalca, či znaleckého ústavu; švajčiarskeho znalca, či znaleckého ústavu; Spolkového súdu v Lausane ako najvyššej súdnej inštancie vo Švajčiarsku, ktorý je oprávnený k jednotnému uplatňovaniu spolkového práva; podľa Európskeho dohovoru o informáciách o cudzom práve v spojení s Oznámením Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 82/1997 Z. z., podľa Dohody č. 9/1928 Zb. medzi republikou Československou a Švajčiarskom o vzájomnej právnej pomoci vo veciach občianskych a obchodných v spojení s Oznámením Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 224/1995 Z. z. o potvrdení niektorých zmluvných dokumentov; podľa Viedenského dohovoru o konzulárnych stykoch v spojení s vyhláškou č. 32/1969 Zb. Toto navrhovala už v čl. IV. bod 3. a 4 žaloby, následne v návrhu zo dňa 5. marca 2020, v návrhu zo dňa 6. marca 2020, na pojednávaní zo dňa 6. marca 2020, v podaní zo dňa 18. júna 2020, v podaní zo dňa 26. júna 2020, v podaní zo dňa 21. augusta 2020, v podaní zo dňa 1. decembra 2020, ako aj na pojednávaní dňa 1. decembra 2020, ktoré súdy nižšieho stupňa odignorovali.

124. Taktiež žalobkyňa zopakovala z dovolania ako skoršieho procesného úkonu jej argumentáciu obsiahnutú v odôvodnení tohto rozhodnutia, a to v odseku 35., ktorý sa týka aplikácie bilaterálnych zmlúv s tým, že v tomto prípade námietku nesmerovala voči nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu. Výslovne totiž uviedla, že odvolací súd dospel k nesprávnemu právnomu záveru, keď

daný spôsob zisťovania cudzieho práva nebolo vo veci potrebné využiť.

125. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd v odseku 16. odôvodnenia napadnutého rozsudku (ktorý žalobkyňa aj citovala) k právne nesprávnemu a svojvoľnému záveru, že ďalšie zisťovanie cudzieho práva nebolo potrebné, čo sa prieči uvedenej argumentácii žalobkyne, pričom táto otázka „ako mal súd v danej situácii postupovať“, nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte riešená a odvolací súd ju posúdil vecne a právne nesprávne, čo žalobkyňa namieta.

126. Žalobkyňa taktiež modifikovala svoj dovolací návrh tak, že sa navyiac domáha aj zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu a vrátenia veci súdu prvej inštancie.

Vyjadrenie žalovanej

127. Žalovaná sa v lehote poskytnutej súdom vyjadrila k dovolaniu, vrátane jeho doplnenia. Navrhla, aby súd dovolanie odmietol, prípadne zamietol a uložil žalobkyni povinnosť nahradiť trovy konania. Podľa nej žalobkyňa podala dovolanie proti rozhodnutiu, voči ktorému dovolanie nie je prípustné, v dôsledku čoho existujú dôvody na jeho odmietnutie v zmysle § 447 písm. c) CSP. Vo vzťahu k údajnej vade napadnutého rozsudku v zmysle § 420 písm. a) a f) CSP uvádza, že odvolací súd sa v odôvodnení riadne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobkyne a vysvetlil dôvody nesprávnosti, resp. účelovosti argumentácie žalobkyne. Žalobkyňa poukazuje na judikaturou slovenských súdov týkajúcu sa postupovania pohľadávok. Žalobkyňa však v rámci konania pred súdom prvej inštancie sama tvrdila, že slovenská právna úprava postupovania pohľadávok je bez právnej relevancie vo vzťahu k posudzovaniu zmluvy o prevode podniku. Predmetná judikatúra preto nie je relevantná vo vzťahu k otázke posudzovania údajného právneho nástupníctva žalobkyne, a rovnako nie je pre toto konanie relevantná z hľadiska posudzovania otázky existencie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Súd nižšieho stupňa preto nepochybil, keď na túto judikaturu neprihliadli. V súvislosti s § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobkyňa poukazuje len na otázku aktívnej vecnej legitímácie v konaní o tomto spore. Je zrejmé, že túto konkrétnu otázku dovolací súd doposiaľ neriešil, keďže konanie o tomto spore doposiaľ neprebiehalo pred dovolacím súdom. Účelom dovolacieho konania v nadväznosti na § 421 ods. 1 písm. b) CSP však nie je individuálne posudzovanie vecnej legitímácie každého účastníka v každom jednom sporovom konaní len z dôvodu, že každé sporové konanie sa vyznačuje určitými osobitosťami. Taký výklad by totiž mal za následok neprimerané zaťaženie dovolacieho súdu a nesplňal by účel dovolacieho konania. Na to, aby bolo dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí otázka, ktorá ešte nebola dovolacím súdom riešená, mať zásadný právny význam. Takou však nie je otázka aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v tomto konaní.

128. Taktiež žalobkyňa nepreukázala existenciu dovolacieho dôvodu, pričom súdy nižšieho stupňa svojím postupom neznemožili žalobkyni uskutočňovať jej procesné práva a ani neporušili jej právo na spravodlivý proces. Podľa žalovanej nie je dovolanie dôvodné a ani v doplnení dovolania neuviedol skutočnosti preukazujúce dôvodnosť dovolania. V prípade otázky postupu súdu pri zisťovaní cudzieho práva, ani v prípade otázky, či je cudzie právo predmetom dokazovania, nie je potrebný zjednocujúci výklad dovolacieho súdu, keďže tieto otázky vyplývajú priamo z príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov. Preto je doplnenie dovolania bez právnej relevancie. Skutkové závery a právne závery, ku ktorým súdy nižšieho stupňa dospeli majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v zistenom stave veci. Odvolací súd nepochybil, keď nenariadil pojednávanie. Preskúvanie zákonosti a správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a s tým spojené oboznámenie sa s jednotlivými časťami súdneho spisu, nie je zopakovaním dokazovania, ani doplnením dokazovania, ani vykonaním dokazovania. Zvukové záznamy o pojednávaniach, ktorých súčasťou boli výsluchy švajčiarskych advokátov boli založené do súdneho spisu, o čom konajúci súd poučil sporové strany priamo na príslušnom pojednávaní. Odvolací súd sa preto mohol oboznámiť s obsahom jednotlivých výpovedí. Tak zápisnice o pojednávaniach, ako aj zvukové záznamy o pojednávaniach, sú štandardnou súčasťou súdneho spisu, ktorý je v rámci dovolacieho konania predkladaný odvolaciemu súdu. Odvolací súd má tak možnosť oboznámiť sa s obidvomi typmi záznamov, pričom nie je jeho povinnosťou nariaďovať na takéto oboznámenie pojednávanie, ani informovať sporové strany o tom, kedy sa s príslušnými záznamami oboznamuje. Súd nižšieho stupňa zistili a aplikovali cudzie právo v súlade s právnymi predpismi a riadne sa vysporiadali s otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Je na príslušnom

súde, aby v konkrétnom prípade, s ohľadom na okolnosti, zvolil opatrenia potrebné na zistenie cudzieho práva. Skutočnosť, že súd prvej inštalácie zisťoval cudzie právo prostredníctvom výsluchov a následnej vzájomnej konfrontácie švajčiarskych advokátov, nie je pochybením súdu prvej inštalácie. Takýto spôsob zisťovania cudzieho práva v súčinnosti so stranami sporu je legitímny, pričom v tomto prípade postačoval na riadne zistenie obsahu, výkladu a aplikácie príslušných ustanovení švajčiarskych právnych predpisov. Je zrejmé, že povinnosťou súdu prvej inštalácie nebolo vykonávať ďalšie dokazovanie len preto, že žalobkyňa predkladala ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, navyše v čase, keď už bolo zrejmé, že súd prvej inštalácie ide meritórne rozhodnúť. Takýto postup by bol v rozpore s princípom rýchlosti a hospodárnosti konania, ako aj v rozpore s princípom legitímneho očakávania sporových strán. Sporným medzi sporovými stranami nebol obsah cudzieho práva, ale jeho výklad a aplikácia. Preto žalobkyňa nedôvodne vytýka súdu, že rozhodol bez zisťovania znenia textu cudzej právnej normy. Konajúce súdy nepochybili, keď sa stotožnili so súdnymi rozhodnutiami, resp. odbornými stanoviskami, na ktoré poukazoval švajčiarsky advokát, pán S. L.. V konaní neexistovala potreba vykonania znaleckého dokazovania. Žalobkyňa v rámci dovolania, ani v rámci odvolacieho konania, neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by preukazovali, že v konaní ide o taký závažný prípad, ktorý by si vyžadoval vykonanie dokazovania prostredníctvom znaleckého ústavu. V tomto prípade nebolo potrebné vykonať ani znalecké dokazovanie, keďže súd prvej inštalácie zistil informácie potrebné na rozhodnutie z písomných právnych stanovísk vypracovaných švajčiarskymi advokátmi, ako aj z ich následných výsluchov. Ani jeden zo švajčiarskych advokátov však nevystupoval v konaní v postavení znalca, ale ako svedok. Súdy nižšieho stupňa sa riadne vysporiadali so všetkými navrhnutými dôkazmi zo strany žalobkyne. Preto nejde o predčasne vydané rozhodnutia. To, že má súd rozhodnúť o každom návrhu na doplnenie dokazovania neznamena, že by mal vydávať osobitné procesné rozhodnutie o každom návrhu na doplnenie dokazovania. Znamená to, že súd sa musí vysporiadať s jednotlivými návrhmi na doplnenie dokazovania a svoju úvahu odôvodniť v rámci odôvodnenia rozsudku. Početnosť predložených dôkazov, resp. návrhov na doplnenie dokazovania nepreukazuje správnosť žalobkyňou uvádzaných tvrdení. Návrhy predkladala preto, lebo na základe vyslovenia predbežného právneho názoru súdu prvej inštalácie zistila, že súd sa nestotožňuje s jej právnym názorom, a že v konaní nebude úspešná. Prieťahy v konaní neboli spôsobené nečinnosťou súdu prvej inštalácie, ale konaním žalobkyne. Pokiaľ by nezmarila účel pojednávania konaného dňa 6. marca 2020 predkladaním oneskorených návrhov na doplnenie dokazovania, súd prvej inštalácie by už na danom pojednávaní rozhodol vo veci, ako to avizoval na pojednávaní zo dňa 4. marca 2020. Súdy nižšieho stupňa koncentračnú zásadu v súlade s CSP. Zisťovanie cudzieho práva je v zmysle § 185 ods. 3 CSP predmetom dokazovania, preto sa naň aplikuje princíp sudcovskej koncentrácie konania v zmysle § 153 CSP. Zo strany žalobkyne išlo o predloženie nových návrhov na doplnenie dokazovania, nie o opakovanie skôr navrhovaných dôkazov. Konajúce súdy tak nepochybili, keď na predmetné návrhy neprihliadli. Žalobkyňa v tomto konaní nevystupuje ako „amicus curiae“. Ide o inštitút anglosaského práva, a ak by aj bolo možné ho analogicky aplikovať v rámci slovenského právneho poriadku, nemožno ho aplikovať na žalobkyňu, keďže má postavenie sporovej strany. Súdy nižšieho stupňa riadne odôvodnili svoje skutkové a právne závery, pričom dali aj odpoveď na zásadné argumenty žalobkyne. Súdna rozhodnutia, resp. právna úprava týkajúca sa povinnosti súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, na ktoré žalobkyňa poukazovala, nepreukazujú nezákonnosť ani nesprávnosť rozhodnutí súdov nižšieho stupňa. Žalobkyňa poukazuje len na všeobecné právne názory súdov týkajúce sa požiadaviek na odôvodnenie súdnych rozhodnutí, pričom však rozhodnutia súdov nižšieho stupňa sú riadne odôvodnené a spĺňajú zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku, ako aj požiadavky vyplývajúce z judikatúry súdov.

129. Žalovaná osobitne k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP uviedla, že je nedôvodný. Konajúce súdy riadne zistili obsah cudzieho práva. Poukázala pritom na to, ako sa s námietkou vysporiadala odvolací súd, a to vo vzťahu k čl. 181 švajčiarskeho záväzkového zákonníka a čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom a na námietku samotnej žalobkyne k nezhode švajčiarskych advokátov ohľadom obsahu čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom. Argumentácia žalobkyne týkajúca sa teleologického výkladu a vyplňania medzier v práve je bez právnej relevancie. Ak žalobkyňa tvrdí, že súd nepožil všeobecné zásady a princípy, bolo jej povinnosťou uviesť, aké konkrétne všeobecné zásady a princípy mal súd porušiť. Ak tvrdí, že súd prvej inštalácie sa nesnažil o analogickú aplikáciu právnych záverov ustálenej judikatúry, na ktorú poukazovala, bolo jej povinnosťou uviesť, aké konkrétne závery súd prvej inštalácie

neaplikoval, a kedy (ktorými podaniami) žalobkyňa na tieto závery poukazovala. Z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa jasne vyplýva, že žaloba bola zamietnutá pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, v zmysle ktorého švajčiarska právna úprava neumožňuje jednostranné postúpenie zmluvy, ako súboru práv a povinností zmluvných strán. V zmysle švajčiarskeho práva je možné len postúpenie celého zmluvného vzťahu trojstrannou dohodou uzavretou medzi existujúcimi stranami zmluvného vzťahu, ktorý má byť postúpený, a novou zmluvnou stranou. Odvolací súd v odseku 11. napadnutého rozsudku dospel k rovnakému záveru. Záver odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, ale je potrebné ho vnímať v kontexte zvyšnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku (najmä odsek 43. a 50.), ako aj v kontexte odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (najmä odsek 47. a nasl.), s ktorým sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil. S ohľadom na uvedené je zrejmé, že odvolací súd dospel k svojmu záveru uvedenému v nadväznosti na judikatúru a odbornú teóriu predloženú v konaní, ku ktorej sa priklonil aj súd prvej inštancie.

130. Žalovaná osobitne k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. a) CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. a) CSP a § 420 písm. f) uviedla, že je nedôvodný. Konajúce súdy mali právomoc posudzovať otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Je totiž neoddeliteľnou súčasťou každého súdneho konania. Súd má povinnosť skúmať vecnú legitímáciu bez ohľadu na to, či ju niektorá zo sporových strán namietne, resp. bez ohľadu na to, či niektorá zo strán sporu predloží dôkazy na jej osvedčenie. Nedostatok vecnej legitímácie vždy vedie k zamietnutiu žaloby. Z tohto dôvodu je konajúci súd povinný skôr, než vydá rozhodnutie, posúdiť, či strany sporu majú vecnú legitímáciu v konaní, a či neexistuje dôvod na zamietnutie žaloby v dôsledku jej nedostatku. Právomoc súdu posudzovať otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyňa nespochybňovala pokým súd prvej inštancie nezamietol žalobu v celom rozsahu. Voľbu práva obsiahnutú v zmluve o prevode podniku nemožno zamieňať s právomocou súdu posudzovať otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Zmluvné dojednanie týkajúce sa právomoci súdu sa týka výlučne zmluvných strán zmluvy o prevode podniku, t.j. americkej spoločnosti Interblue a žalobkyne a ich prípadných sporov vyplývajúcich, resp. súvisiacich s touto zmluvou. Pre založenie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne nepostačuje, že žalovanej bolo americkou spoločnosťou Interblue oznámené, že došlo k predaju podniku. Ak by mala žalobkyňa skutočne za to, že pre založenie jej aktívnej vecnej legitímácie postačovala táto skutočnosť, nemala by dôvod v konaní pred súdom prvej inštancie predkladať argumentáciu a dôkazy na preukázanie svojho údajného právneho nástupníctva. Nie je dôležité, či došlo k platnému uzavretiu zmluvy o prevode podniku, dôležité je to, že táto zmluva nespôsobila také účinky, ako tvrdí žalobkyňa. Argumentácia žalobkyne týkajúca sa slovenskej právnej úpravy postúpenia pohľadávok je bez právnej relevancie. To, že sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, nie je porušením práva žalobkyne na spravodlivý proces, ani práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Žalobkyni počas konania pred súdom prvej inštancie nebránilo nič v tom, aby poukázala na údajnú početnú ustálenú švajčiarsku rozhodovaciu prax, ktorej existenciu namietala v dovolaní. Konajúce súdy sa neodklonili od relevantnej ustálenej rozhodovacej praxe.

131. Žalobkyňa sa vyjadrila aj k vyjadreniu žalovanej, pričom sa pridŕžiava svojej doterajšej argumentácie, zotrváva na svojom dovolaní a jeho doplnení a zaujíma stanovisko k niektorým tvrdeniam žalovanej. Argumentácia žalovanej o účelovosti dovolania je irelevantná a nemá vplyv na dôvodnosť dovolania. Pri zisťovaní cudzieho práva nemožno vychádzať len zo znenia cudzieho práva, ale je potrebné vziať na zreteľ aj relevantnú judikatúru najvyšších súdnych inštancií. Súd v danom prípade pochybil tým, že pri názorovej nezhode švajčiarskych advokátov nevykonal žiadne ďalšie opatrenia za účelom verifikácie ich tvrdení, aby bolo možné považovať cudzie právo za spoľahlivo a dostatočne zistené. Opakovane uvádza, že ide o zistenie, ako sa cudzie právo vykladá a aplikuje. Navrhovala doplnenie dokazovania bezprostredne po vykonaní konfrontácie švajčiarskych advokátov. Cudzie právo podľa žalobkyne nie je predmetom dokazovania a nehodnotí sa ako dôkaz. Súdy nižšieho stupňa rezignovali na svoju povinnosť zisťovať obsah cudzieho práva na aplikačnej úrovni a jeho zistenie ponechali na strany sporu, pričom sa rozhodli, ktorý z protichodných názorov prezentovaných švajčiarskymi advokátmi si osvoja. Na zistenie cudzieho práva nemožno aplikovať koncentračnú zásadu, strany sporu totiž neniesli dôkazné bremeno. Keďže návrhy smerujúce k zisteniu cudzieho práva nie sú návrhmi na dokazovanie v pravom slova zmysle, neuplatní sa kontradiktórnosť konania a ani koncentračná zásada. Odvolací súd nepoznal obsah výpovedí. Čo konkrétne vypovedali švajčiarsky advokáti mohol zistiť len prehratím zvukových záznamov na pojednávaní, keďže neboli zachytené v písomnej forme, k čomu však v odvolacom konaní nedošlo. Nebola zistená žiadna judikatúra ani právna

doktrína vo vzťahu k záveru obsiahnutému v poslednej vete odseku 11. odôvodnenia napadnutého rozsudku, pričom nepostačuje citácia týchto prameňov súdom prvej inštancie. Poukázala na stanoviská, resp. v nich prijaté závery pána L. H. a pani K. G. a na výklad čl. 181 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka, čl. 164 SCO a čl. 176 SCO. Žalobkyňa je aktívne vecne legitimovaná na uplatnenie nárokov zo zmluvy o predaji kvót, keďže súhlas žalovanej na prevod podniku nebol potrebný. Súd nižšieho stupňa sa odklonil od rozhodnutí najvyšších súdnych autorít, z ktorých možno vyvodit' nedostatok právomoci súdu prvej inštancie posudzovať, či žalobkyňa má, alebo nemá aktívnu vecnú legitimáciu založenú na zmluve o predaji podniku. Je judikátorne ustálený názor, že oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Prijatie opačného záveru v tomto konaní nemá žiadnu oporu. Súd prvej inštancie nemal právomoc skúmať aktívnu vecnú legitimáciu aj preto, že zmluva o prevode podniku sa riadi švajčiarskym právom a právomoc na riešenie sporov z nej má na základe dohody zmluvných strán výlučne švajčiarsky súd a iba podľa švajčiarskeho práva.

132. Najvyšší súd, ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne treba odmietnuť [§ 447 písm. c) a f) CSP].

133. Podľa § 420 písm. a) a f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

134. Podľa § 431 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť

iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

135. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

136. Podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť

iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

137. Podľa § 447 písm. c) a f) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak

c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné,

f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

138. Podľa § 53 ods. 1 ZMPSP, na zistenie cudzieho práva justičný orgán urobí všetky potrebné opatrenia vrátane zabezpečenia obsahu cudzieho práva vlastnými prostriedkami, zo všeobecne dostupných zdrojov, uložením povinnosti účastníkom konania alebo vyžiadaním informácie od ministerstva spravodlivosti. Ak sa v primeranej lehote nepodarí obsah cudzieho práva zistiť alebo je zistenie obsahu cudzieho práva spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami alebo nemožné, použije sa slovenské právo.

K časti odôvodňujúcej dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

Poznanie obsahu výpovedí

139. Pre úspech žalobkyne v dovolacom konaní je nevyhnutné, aby v prípade dovolacích námietok voči procesnému postupu súdu prvej inštancie uplatnila rovnakú alebo obdobnú námietku už v odvolaní. Žalobkyňa tak mohla urobiť, ale neurobila v prípade námietky neprotokolovania výsluchov švajčiarskych advokátov do zápisnice o jednotlivých pojednávaniach a nevyhotovenia prepisu výsluchov do zápisnice (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Najvyšší súd tak nemohol pristúpiť k skúmaniu, či je námietka zároveň podstatná a následne dospieť k záveru o prípustnosti, prípadne dôvodnosti dovolania. To je preto v tejto časti dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c) CSP (m. m. 7Cdo/144/2021).

140. To isté platí aj v prípade, ak dovolacia námietka smeruje voči nevysporiadaniu sa s určitou dovolateľom tvrdenou nesprávnosťou v procesnom postupe súdu prvej inštancie zo strany odvolacieho súdu. Totiž už túto nesprávnosť mohol odstrániť odvolací súd, ale len vtedy, ak by bola v odvolaní namietaná. Dovolaciu námietku tak nemožno chápať ani v rovine práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, osobitne, aby dávalo odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Preto najvyšší súd nemohol pristúpiť k ďalšiemu skúmaniu námietky o nevysporiadaní sa napadnutého rozsudku s tým, že súd prvej inštancie nevyhotovil kompletný prepis zápisníc o pojednávaniach (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

141. V tejto súvislosti najvyšší súd dopĺňa, že ak by sa jednalo o podstatné vyjadrenia prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa súd prvej inštancie nevysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia, je nevyhnutné namietat nezaobranie sa nimi zo strany odvolacieho súdu v odôvodnení. Námietka musí byť určitá, keďže najvyšší súd nie je oprávnený sám vyhľadávať namietané vady, teda ani v podaniach strán sporu, resp. všade tam, kde by mohlo byť zachytené vyjadrenie strany sporu.

Teda musí byť zrejmé, že ide o vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu vo vzťahu ku konkrétnemu vyjadreniu. Najvyšší súd v tejto súvislosti navyše poukazuje na to, že predmetné námietky (odsek 139. a 140. odôvodnenia tohto rozhodnutia) ani nemajú svoj odraz v žiadnom vyjadrení prednesenom žalobkyňou v konaní na súde prvej inštancie.

142. Čo sa týka namietaného procesného postupu odvolacieho súdu, ktorý mal rozhodnúť o odvolaní žalobkyne bez toho, aby poznal obsah výpovedí švajčiarskych advokátov (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), najvyšší súd túto vadu nezistil. Ide tak v tejto časti o dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c) CSP. V zmysle § 384

ods. 1 CSP platí, že odvolací súd je oprávnený pristúpiť k posúdeniu, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Avšak až v prípade, že v rámci tohto postupu zistí danú vadu, pristupuje k vlastnému zopakovaniu dokazovania. Predmetné posudzovanie tak nie je dokazovaním, a preto ho možno robiť „od stola“ sudcu. Nepochybne však odvolací súd musel poznať obsah výpovedí švajčiarskych advokátov, keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že ich posudzoval (odsek 35., 40. a 43., na ktoré poukázala aj žalobkyňa), a to bez ohľadu na to, či sa týkajú skutkových alebo právnych okolností.

143. Je potrebné uviesť, že nezáleží na forme, v akej sú výpovede zachytené, a teda, či sú zachytené v písomnej podobe ako zápisnica o procesných úkonoch, resp. prepis zápisnice v zmysle § 99 CSP v spojení s § 52 vyhlášky č. 543/2005 Z. z.

o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 543/2005 Z. z.“) alebo v digitálnej podobe ako záznam z procesných úkonov podľa § 98 CSP v spojení s § 56 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. Z obsahu spisu vyplýva, že o priebehu pojednávania, na ktorých súd prvej inštancie vykonal výsluch švajčiarskych advokátov (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), súd prvej inštancie vyhotovil záznam technickým zariadením určeným na zaznamenávanie zvuku, pričom zo spisu vyplýva, že sa ukladá do elektronického súdneho spisu (č. l. 900, 901, 1244 a 1287).

Taktiež zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vydal záznam žalobkyni (č. l. 905 až 908, 1082 až 1087 a 1357 až 1362). Žalobkyni tak bola zrejماً forma, v akej boli výpovede zachytené, pričom sa nevyžaduje, aby súd špecifikoval v odôvodnení svojho rozhodnutia túto formu. Najvyšší súd nahliadol do elektronického súdneho spisu. Jeho obsahom

sú aj záznamy o priebehu tých pojednávaní, na ktorých súd prvej inštancie vykonal výsluch švajčiarskych advokátov. Odvolací súd tak aj v rámci postupu podľa § 384 ods. 1 CSP

sa mohol oboznámiť s obsahom výpovedí švajčiarskych advokátov, a to aj ich prehratím „od stola“, a teda ich poznať. Naviac z ničoho nevyplýva, že by sa nimi neoboznámil, práve naopak to implicitne vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku (odsek 35., 40. a 43.). Preto by bolo nadbytočné, aby súd výslovne tvrdil, že sa s obsahom výpovedí oboznámil.

144. Najvyšší súd poznamenáva, že absencia zápisnice, prípadne prepisu zápisnice podľa § 52 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. alebo doslovného prepisu zvukového záznamu podľa § 56 ods. 3 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. za predpokladu vyhotovenia záznamu technickým zariadením určeným na zaznamenávanie zvuku, neznamená nemožnosť oboznámenia

sa s dôkazmi vykonanými na pojednávaní alebo vyjadreniami prednesenými

na pojednávaní, o ktorom sa taký záznam vyhotovil. Zároveň CSP neustanovuje povinnosť súdu vyhotoviť doslovný prepis zvukového záznamu. Skutočnosť, že súd napriek tomu o predmetných pojednávaniach spísal aj zápisnicu, neobsahujúcu výpovede švajčiarskych svedkov, neznemožňuje žiadnej zo strán sporu, aby uskutočňovala jej procesné práva.

Platí to aj vo vzťahu k nevyhotoveniu zápisnice ako takej, alebo prepisu, či už zo zápisnice alebo doslovného prepisu. Odvolací súd tak pre možnosť poznania obsahu výpovedí švajčiarskych advokátov mohol overiť, či z nich vyplýva akýchkoľvek záver súdu prvej inštancie, a to či už skutkový alebo právny. Najvyšší súd len pre úplnosť dopĺňa,

že žalobkyňa nenamietala odklon odvolacieho súdu od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, prípadné samostatné hodnotenie dôkazov bez nariadenia pojednávania alebo mimo pojednávania bez prítomnosti žalobkyne.

145. K nesúhlasnému vyjadreniu žalobkyne so záverom súdov o potrebe súhlasu zmluvnej strany s postúpením zmluvy ako súboru práv a povinností zmluvných strán

(odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) najvyšší súd uvádza, že sa jedná len o vyjadrenie názoru žalobkyne vo vzťahu k právnomu záveru odvolacieho súdu, resp. záveru súdu prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožnil. Tento nesúhlas vyjadruje v časti dovolania týkajúcej sa namietanej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP a bez toho,

aby spôsobom predpokladaným CSP (§ 432 CSP) vymedzila dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci. V tejto časti je tak daný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

Zisťovanie cudzieho práva

146. Najvyšší súd vo vzťahu k časti dovolania týkajúceho sa zisťovania a aplikácie cudzieho práva v rovine dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420

písm. f) CSP (odsek 0. až 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) poukazuje na to, že v zmysle § 428 CSP je jednou z náležitostí dovolania uvedenie, z akých dôvodov sa rozhodnutie, proti ktorému dovolanie smeruje, považuje za nesprávne. Nie je vylúčené, že dovolateľ podá dovolanie proti rozhodnutiu iného súdu ako odvolacieho. V takom prípade je však bez iného daný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c) CSP, keďže dovolanie

je prípustné len voči rozhodnutiu odvolacieho súdu v zmysle § 419 CSP. To, čo sa považuje za nesprávne na dovolaním napadnutom rozhodnutí, CSP označuje legislatívnou skratkou ako dovolací dôvod. Spôsob jeho vymedzenia taktiež upravuje CSP, pričom výslovne ustanovuje aj to, ako ho vymedziť nemožno. V zmysle § 433 CSP totiž platí,

že pre vymedzenie dovolacieho dôvodu nepostačuje, ak dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Z uvedených ustanovení možno vyvodíť, že hoc aj ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ale dovolaním namietané nesprávnosti smerujú voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie bez akejkoľvek korelácie s rozhodnutím odvolacieho súdu, nemožno na tieto námietky nazeráť

ako na dovolacie dôvody a pristúpiť k ich skúmaniu. Dovolací súd nemá ex offio prieskumnú právomoc, a preto nemôže pristúpiť na základe takých námietok k vyhľadávaniu nedostatkov rozhodnutia odvolacieho súdu. Jeho prieskumná právomoc je totiž daná

len rozsahom dovolacích dôvodov, ktoré dovolateľ uviedol v dovolaní, ako to vyplýva

z § 440 CSP. Najvyšší súd len dodáva, že predmetný záver o nemožnosti nazerania

na uvedené námietky ako na dovolacie dôvody platí o to viac, ak ide len o prevzatie odvolania, resp. jeho časti do dovolania bez korelácie s rozhodnutím odvolacieho súdu.

Týmto by sa len obchádzalo jazykové vyjadrenie právnej normy obsiahnutej v § 433 CSP.

147. Žalobkyňa v podstatnom rozsahu dovolania namieta voči rozsudku súdu prvej inštancie, resp. postupu súdu prvej inštancie, a to bez akejkoľvek korelácie s napadnutým rozsudkom, proti ktorému jej dovolanie smeruje (odsek 0., 0., 0., 0., 0., 0., 0., 0., 0., 0., 0., 0., 0. a 0., prípadne niektoré časti iných odsekov), resp. s postupom odvolacieho súdu. Najvyšší súd tak na tieto námietky nebude v zmysle vyššie uvedeného

(odsek 146. odôvodnenia tohto rozhodnutia) prihliadať ako na dovolacie námietky, ktoré by mohol preskúmať. Tým však nie sú dotknuté tie časti, ktoré súvisia s dovolacími námietkami, a to napríklad tak, že dotvárajú ich význam.

148. Prv než dovolací súd pristúpi k vysporiadaniu sa s jednotlivými dovolacími námietkami, považuje v tejto časti za nevyhnutné urobiť nasledovné konštatovanie. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobkyňa pod zistením cudzieho práva v zmysle § 53 ZMPSP rozumie nielen jeho slovné znenie, ale aj jeho interpretáciu. Podľa žalobkyne totiž nepostačuje zistenie cudzieho práva v rovine gramatickej, ale aj v rovine aplikačnej,

aby mohlo byť aplikované ako *lex fori*. Má sa zohľadniť literatúra, doktrína a rozhodovacia prax (odsek 0., 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Takúto potrebu v tomto prípade vyvodzovala z toho, že medzi stranami sporu bol sporný a protichodný výklad textu cudzej právnej normy a gramatický preklad pre aplikáciu nepostačoval (odsek 0., ale aj 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Na inom mieste zas uviedla, že medzi stranami sporu

bol spor o odlišný právny výklad a aplikáciu cudzieho práva, čo malo súdu prvej inštancie ujsť pozornosti (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Zároveň z obsahu dovolania vyplýva, že nenamieta nezistenie alebo nesprávne zistenie slovného znenia cudzieho práva (z odseku 0. implicitne vyplýva, že problematickým pre žalobkyňu nebolo slovné znenie, ale zistenie cudzieho práva v aplikačnej rovine).

149. Žalobkyňa poukazuje na potrebu zistenia cudzieho práva v aplikačnej rovine. Aplikácia práva je proces, ktorý nie je jasne definovaný. Môže v sebe zahŕňať niekoľko samostatných, ale vzájomne súvisiacich procesov ako zisťovanie skutkového stavu veci, jeho hodnotenie, zisťovanie príslušných právnych noriem, právne posúdenie veci, ktoré zahŕňa interpretáciu práva a aplikáciu (použitie) práva na zistený skutkový stav veci

[m. m. II. ÚS 380/2013 (25/2014)] a nakoniec proces argumentácie práva.

Z obsahu dovolania však vyplýva, že aplikačnú rovinu zistenia cudzieho práva žalobkyňa chápe v rovine zistenia výkladových prostriedkov ako zdrojov výkladu odlišných

od slovného znenia právnej normy. Toto je však na účely dovolacieho konania predmetom právneho posúdenia veci podľa § 432 CSP, čo je riešením právnej otázky v zmysle

§ 421 CSP. Najvyšší súd len pre úplnosť dopĺňa, že druhom výkladu je okrem iného výklad aplikačnou praxou, doktrínou výklad, ale aj výklad jazykový, použitím ktorého možno

na rozdiel od uvedených vyvodit' interpretačný záver výlučne zo slovného znenia právnej normy. Teda nevyžaduje sa, aby súd poznal ďalšie iné výkladové prostriedky.

To môže platiť aj pre teleologický výklad, ktorý je zameraný na zistenie účelu právnej normy, keďže tento možno vyvodit' aj z jej slovného znenia.

150. Predmetom právneho posúdenia veci nie je len otázka interpretácie cudzieho práva, ale aj otázka použitia cudzieho práva na zistený skutkový stav veci.

Nesprávnosť tohto posúdenia v prípade otázky použitia cudzieho práva môže spočívať nielen v použití nesprávnej právnej normy cudzieho práva, ale aj v použití iného

ako rozhodného cudzieho práva. Posledná uvedená možnosť môže vychádzať z nesprávnej interpretácie alebo aplikácie kolíznej normy. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje

na to, že je potrebné rozlišovať medzi použitím cudzieho práva a jeho zisťovaním.

Súd totiž môže zistiť cudzie právo a toto použiť, ale strany sporu s jeho obsahom neoboznámia, nevykoná dôkazy na zistenie cudzieho práva podľa § 185 ods. 3 CSP

(hoci z nich vychádzal), jeho hodnotenie dôkazov alebo jeho iný postup pri zisťovaní cudzieho práva má prvky arbitrárnosti (viď odsek 151. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Takým postupom môže znemožniť strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na

spravodlivý proces, čo je dovolacím dôvodom podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP ako tzv. vada zmätočnosti.

151. Ako vyplýva z ustanovenia § 185 ods. 3 CSP, zisťovanie cudzieho práva môže byť predmetom dokazovania. Nejedná sa však o skutkovú okolnosť, ale o právny poznatok. Aj napriek tomu môže v hodnotení dôkazov alebo v inom postupe pri zisťovaní cudzieho práva absentovať akceptovateľný racionálny základ, v dôsledku čoho by z dôkazov alebo iných zdrojov, ktoré nepodliehajú dokazovaniu, nevyplývali prijaté právne poznatky alebo odôvodnenie súdneho rozhodnutia, môže byť extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti. V takýchto prípadoch možno súdnemu rozhodnutiu pripísať atribút arbitrárnosti, čo predstavuje vadu podľa § 420 písm. f) CSP a v prípade ktorých môže byť aj zisťovanie cudzieho práva predmetom dovolacieho konania (m. m. II. ÚS 279/2021, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012 a III. ÚS 104/2022). Námitku týkajúcu sa tejto vady je však potrebné formulovať konkrétne a jasne uviesť, v čom spočívajú zjavné rozpory, protirečenia, v čom sú závery a úvahy súdu v rozpore s prirodzenou logikou a čo vnáša relevantné pochybnosti ústavnoprávneho charakteru do procesu hodnotenia dôkazov, tvrdení strán sporu alebo iných zdrojov, ktoré nepodliehajú dokazovaniu [I. ÚS 275/2019 (45/2019)].

152. Samotnú námitku nezistenia cudzieho práva, a to bez ohľadu na to, či ide o nezistenie slovného znenia právnej normy alebo nezistenie výkladových prostriedkov ako zdrojov výkladu odlišných od slovného znenia právnej normy, tak vzhľadom na uvedené, nemožno na účely dovolacieho konania považovať za uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP pre vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

Táto námička súvisí s právnym posúdením veci ako dovolacím dôvodom podľa § 432 CSP, ktorý je však potrebné vymedziť spôsobom predpokladaným CSP. V tejto časti však žalobkyňa taký dovolací dôvod neuplatňuje. Vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP nie je ani to, ak súd nevie, ako sa cudzie právo aplikuje v cudzom štáte, čo žalobkyňa

vo vzťahu k súdom nižšieho stupňa uvádza (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Súvisí to totiž s právnym posúdením veci, čo je predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP. Tento žalobkyňa v danej súvislosti neuplatnila. Navyiac by musela uviesť, v čom sa prejavila daná nevedomosť, čo taktiež neurobila.

153. Najvyšší súd navyiac poukazuje na to, že pri zisťovaní práva, či už lex fori alebo cudzieho práva, je potrebné vychádzať zo záväzných prameňov práva a tieto odlišovať od prameňov poznania práva, ktoré umožňujú lepšie poznanie práva a možno ich použiť ako výkladový prostriedok. No ak je niektorý prameň práva záväzným a nebol zo strany súdu zistený, a teda ani aplikovaný, hoci podľa strany sporu mal, táto môže namietat' nesprávne právne posúdenie veci, nie existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo 17. decembra 2013

sp. zn. 23Cdo/1308/2011, podľa ktorého ide v takom prípade o neúplné právne posúdenie, a teda nesprávne).

154. Žalobkyňa poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 10. decembra 2015 sp. zn. 33Cdo/4334/2014, z ktorého vyplýva, že pre zistenie cudzieho práva nestačí zistiť len text právneho predpisu, ale tiež informácie o jeho výklade.

To však pokiaľ nie je zo samotného textu právneho predpisu jednoznačný jeho obsah a spôsob aplikácie. Nevyplýva z neho však názor, že nezistenie cudzieho práva v rozsahu informácií o výklade by bolo inou vadou ako nesprávnym posúdením veci.

V prvom rade najvyšší súd poukazuje na to, že ide o českú rozhodovaciu prax, ktorá sa nedotýka princípu právnej istoty podľa čl. 2 CSP, a teda slovenský súd nie je ňou viazaný. Zároveň, ako to vyplýva už z vyššie uvedeného, nezistenie alebo nedostatočné zistenie cudzieho práva považuje na účely dovolacieho konania za nesprávne právne posúdenie veci, keďže sa týka použitia cudzieho práva. Skutočnosť, že ide o otázku použitia práva,

a nie zisťovania práva, vyplýva aj z nálezu ústavného súdu z 12. septembra 2017

sp. zn. III. ÚS 95/2017, na ktorý aj sama žalobkyňa poukázala. Okrem iného z neho vyplýva, že Povinnosť aplikácie práva cudzieho štátu slovenským súdom nezahŕňa

iba aplikáciu určitej konkrétnej normy právneho poriadku cudzieho štátu izolovane, naopak, predpokladá

aplikáciu právneho poriadku cudzieho štátu v jeho celosti, navyše so zohľadnením relevantnej judikatúry súdnych orgánov tohto štátu. Jedná sa teda o otázku, akým spôsobom sa cudzie právo použije v zmysle kolíznej normy, a nie akým spôsobom sa zisťuje. Je zrejmé, že na to, aby súd prihliadol na judikatúru cudzieho štátu, musí ju poznať, a teda získať o nej poznatok. Jej nezistenie, a teda v konečnom dôsledku nepoužitie, však bez ohľadu na to, či je prameňom práva alebo len prameňom poznania práva, súvisí s právnym posúdením veci.

155. V tomto prípade teda tam, kde žalobkyňa bez iného namieta len nezistenie cudzieho práva, podľa jej slov v rovine aplikačnej, je daný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa

§ 447 písm. f) CSP, keďže toto nezakladá dovolací dôvod podľa § 431 CSP v spojení

s § 420 písm. f) CSP, ktorý v tejto súvislosti uplatnila. Z rovnakých dôvodov tento záver platí aj pre námietku žalobkyne, kde už konkrétne špecifikuje ustanovenia jednotlivých zákonov Švajčiarskej konfederácie. Aj vo vzťahu k nim však namieta povinnosť súdov nižšieho stupňa zaoberať sa nimi na aplikačnej úrovni (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Tu len najvyšší súd opakuje, že z obsahu dovolania vyplýva, že žalobkyňa nenamieta nezistenie alebo nesprávne zistenie slovného znenia cudzieho práva.

156. Vo vzťahu k námietkam žalobkyne týkajúcim sa ustanovení jednotlivých zákonov Švajčiarskej konfederácie, a to, že neboli súdmi úradne zisťované a ani úradne preložené (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), je potrebné konštatovať, že nie je zrejmé,

čo dovolateľ rozumie pod úradným zisťovaním. Možno sa len domnievať, že ide o zistenie cudzej právnej normy vyžiadaním informácie od Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), ako to predpokladá § 53 ods. ZMPSP. Žalobkyňa výslovne v dovolaní, rovnako ako v odvolaní, uviedla, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že dané ustanovenia boli rozhodujúce.

Napriek tomu, žalobkyňa obdobne nenamietala už v odvolacom konaní, hoci tak mohla urobiť (7Cdo/224/2020). Najvyšší súd tak pre nečinnosť žalobkyne, ktorá sa mohla obdobnou námietkou domáhať svojej ochrany aj v odvolacom konaní, ďalej nemôže pristúpiť k skúmaniu, či je námietka zároveň podstatná a následne dospieť k záveru o prípustnosti, prípadne dôvodnosti dovolania. To je v tejto časti dôvodom pre odmietnutie dovolania

podľa § 447 písm. c) CSP (m. m. 7Cdo/144/2021).

157. Najvyšší súd k tomu navyše uvádza, že ZMPSP a ani iný právny predpis nevyžaduje, aby slovné znenie cudzieho práva bolo zistené prostredníctvom prekladu z úradného oficiálneho zdroja cudzieho štátu. Rovnako tak zistenie cudzieho práva vyžiadaním informácie od ministerstva spravodlivosti je len jedným z možných opatrení, ktoré súd môže zvoliť. Taktiež z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa vyplýva, že s obsahom predmetných ustanovení museli byť strany sporu oboznámené, rovnako tak aj súde nižšieho stupňa. Strany sporu na ne v rámci svojich vyjadrení poukazovali a interpretovali ich (odsek 7. a 24. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a odsek 9. a 11. odôvodnenia napadnutého rozsudku), ale zároveň ich aplikácia bola predmetom stanovísk švajčiarskych advokátov (odsek 42. a 47. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a odsek 11. odôvodnenia napadnutého rozsudku), ktoré strany sporu v konaní predložili, pričom títo advokáti sa k ich aplikácii aj vyjadrovali na pojednávaní (odsek 25. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a odsek 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

Dokonca žalobkyňa výslovne uviedla, že sa súde nižšieho stupňa nemohli uspokojiť

len s gramatickým zistením obsahu cudzieho práva zo stanovísk švajčiarskych advokátov (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Z toho možno vyvodíť, že žalobkyňa

si uvedomuje, čo bolo pre súde nižšieho stupňa podkladom slovného znenia cudzieho práva, a teda stanoviská švajčiarskych advokátov. Preto aj pri uplatnení riadnej dovolacej námietky o absencii vysvetlenia podkladu použitého cudzieho práva v odôvodnení súdneho rozhodnutia by najvyšší súd dospel k záveru o nezistení vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, keďže by materiálne nedošlo k znemožneniu procesného práva strany sporu.

158. Navyše z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie

pri zisťovaní cudzieho práva vychádzal zo stanovísk švajčiarskych advokátov

(odsek 11., 14., 16. a 17. odôvodnenia), vyjadrení strán sporu a z výpovedí švajčiarskych advokátov (odsek 9. a 31. odôvodnenia). To je aj odpoveď na to, keď žalobkyňa tvrdí,

že odvolací súd si osvojil, že strany sporu by sa mohli zhodnúť na obsahu cudzieho práva, a keďže by bol nesporný, súd by ho nezisťoval (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Teda takýto procesný postup z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa nevyplýva. Zároveň žalobkyňa ani výslovne netvrdí, že takou vadou v procesnom postupe trpí napadnutý rozsudok, t. j., že súdy nižšieho stupňa vychádzali len zo zhodných tvrdení strán sporu o obsahu cudzieho práva. Najvyšší súd ďalej v odôvodnení tohto rozhodnutia

aj uvádza, že súd pri zisťovaní cudzieho práva môže vychádzať aj z dôkazov predložených stranami sporu, a teda v závislosti od aktivity strán sporu nemusí z dôvodu nadbytočnosti pristúpiť k opatreniam predpokladaným v § 53 ods. 1 ZMPSP (odsek 161. 163. a 165. odôvodnenia tohto rozhodnutia). V tomto prípade strany sporu disponovali stanoviskami švajčiarskych advokátov, boli prítomné výsluchu švajčiarskych advokátov a vyjadrovali

sa k podaniam urobeným v konaní. Zabezpečenie tohto zo strany súdu prostredníctvom inštitútov civilného procesu ako je napr. doručovanie a dokazovanie je protikladom arbitrárnosti. Preto aj keby na tvrdenie žalobkyne mal najvyšší súd nazerať ako na dovoláciu námietku, konštatuje, že vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP by ním nebola zistená.

159. Žalobkyňa na viacerých miestach uvádza, že v konaní vyšli najavo určité rozpory týkajúce sa cudzieho práva, a to, či už medzi stranami sporu v aplikačnej rovine v zásadných právnych otázkach (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) alebo rozpory v záveroch švajčiarskych advokátov (odsek 0., 0., 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

O aké konkrétne rozpory ide, žalobkyňa nešpecifikuje, a to nielen v rovine slovného znenia, ale aj v rovine interpretačnej. Nepostačuje totiž uviesť, čoho sa rozpor týka,

ale v čom rozpor spočíva, a teda aké okolnosti spôsobujú kolíziu. V opačnom prípade

by najvyšší súd vyhľadával rozpor na úkor druhej strany sporu, na čo nie je oprávnený. Preto takáto námietka, resp. námietka, ktorá je založená na nešpecifikovanom rozpore týkajúcom sa cudzieho práva, nie je dostatočne určitá pre ďalší dovolací prieskum.

Uvedené sa týka aj námietok žalobkyne, v zmysle ktorých mali súdy nižšieho stupňa postupovať pri zisťovaní cudzieho práva inak (vrátane pokračovania vo vykonaní všetkých objektívne dostupných opatrení za účelom zistenia cudzieho práva), a to z dôvodu predmetných nešpecifikovaných rozporov. V tejto časti je tak daný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP. Najvyšší súd len dopĺňa, a to bez toho, aby tým boli dotknuté závery prijaté v tomto odseku alebo v odseku 147. odôvodnenia tohto rozhodnutia, že ak žalobkyňa poukazuje na Švajčiarsky inštitút pre komparatívne právo, tak z popisu jeho činnosti uvádzaného žalobkyňou ani len nevyplýva, že by tento inštitút bol v danom prípade relevantný. Nezaobrá sa totiž samotným švajčiarskym hmotným právom

a mal by svoje opodstatnenie v prípade zisťovania práva iného ako švajčiarskeho,

a to švajčiarskym súdom. Ďalej žalobkyňou tvrdená potreba odborných až vedeckých poznatkov slovenského, švajčiarskeho a amerického poriadku môže byť spájaná s hodnotením dôkazov, resp. švajčiarskych advokátov ako takých, z hľadiska vierohodnosti. Nešpecifikuje však žiadne konkrétne nedostatky (k tomu bližšie otázka spochybňovania zistenia cudzieho práva v odseku 160. odôvodnenia tohto rozhodnutia), najmä rozpor v slovnom znení príslušných noriem cudzieho práva, ktoré boli pre súdy rozhodné.

Taktiež žalobkyňa nešpecifikovala dôvody pre zisťovanie amerického práva, pričom navyše ide o otázku právneho posúdenia veci.

160. Žalobkyňa nesúhlasí s tým, že sa súd priklonil k jednému z výkladov švajčiarskych advokátov, resp. že si ho osvojil. Hoci výpoveď pána L. súd prvej inšpekcie vyhodnotil ako dôveryhodnejšiu, z obsahu rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva vlastný myšlienkový postup sudcu pri právnom posudzovaní veci, čo je dostatočné pre odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa nevyplýva, že bolo rozhodnuté podľa toho čo tvrdil pán L., tak ako to naznačuje žalobkyňa

(odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Súdy len vychádzali zo stanoviska pána L., ako aj z judikatúry a odbornej literatúry. Vadou zmätočnosti podľa § 420

písm. f) CSP však nie je príklon alebo osvojenie určitej právnej argumentácie strany sporu alebo argumentácie kohokoľvek, ktorá vyšla v konaní najavo alebo z ktorej súd sám čerpal „od stola“, teda pri jej zistení vlastnými prostriedkami alebo zo všeobecne dostupných zdrojov. Tento príklon alebo osvojenie sa môže prejavovať v nesprávnom právnom posúdení veci, čo je dovolacím dôvodom podľa §

432 CSP, ktorý žalobkyňa v tejto súvislosti neuplatnila. V záujme zachovania práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia je však nevyhnutné, aby daná právna argumentácia bola obsahom odôvodnenia súdneho rozhodnutia, čo je aj v prípade argumentácie pána L. v tomto prípade naplnené (odsek 47. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Najvyšší súd tak v tejto súvislosti nezistil žiadnu vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd ešte dopĺňa, že žalobkyňa nenamietala nespoľahlivé zistenie cudzieho práva, nie to ešte so špecifikovaním už v konaní uplatnených okolností, ktoré by zakladali pochybnosti ústavnoprávneho charakteru. Preto len spochybňovanie alebo úvahy nad verifikáciou spôsobu zistenia cudzieho práva alebo nad samotným zisteným cudzím právom nie je opodstatnené (odsek 0., 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Zároveň ani nešpecifikovala, ku ktorému výkladu, argumentácii, resp. záverom sa súd priklonil, resp. si ho osvojil. Dokonca, čo sa týka údajného tvrdenia pána L., že žalobkyňa nie je aktívne legitimovaná, toto tvrdenie ani nevyplýva z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa.

161. Žalobkyňa namietala aj spôsob zisťovania cudzieho práva a uvádza, ako súdy nižšieho stupňa mali postupovať, a to vzhľadom aj na okolnosti, t. j. už uvedené nešpecifikované rozpory. Vychádza pritom podľa nej z ústavnoprávneho výkladu § 53 ZMPSP, ako aj zo zásady iura novit curia. Z týchto však nevyplýva žiaden obligatórny postup súdu pri zisťovaní cudzieho práva. Nevyplýva ani zo stanoviska Najvyššieho súdu Československej socialistickej republiky z 27. augusta 1987 sp. zn. Cpjf 27/86 (R 26/1987), ktoré stanovilo opatrenia, ktoré môže súd urobiť na zistenie cudzieho práva a ktoré

sa prejavili aj v právnej úprave § 53 ZMPSP účinnej od 1. decembra 2015.

Účelom zisťovania cudzieho práva je jeho zistenie z dôvodu potreby jeho použitia v zmysle príslušnej kolíznej normy, pričom výber opatrenia potrebného na zistenie cudzieho práva je na uvážení súdu. Nie je vylúčené, že súd bude poznať cudzie právo bez toho, aby na to urobil akékoľvek opatrenie. To môže nastať pri aktívnom prístupe strán sporu, teda ak tieto sami uvádzajú slovné znenie cudzieho práva, predkladajú stanoviská advokátov cudzieho štátu a navrhujú ich výsluch. Ďalšia aktivita súdu by tak mohla

byť už nadbytočná, vzhľadom na naplnenie účelu § 53 ZMPSP. Toto ustanovenie v jeho akomkoľvek znení nemožno chápať tak, že ak k zisteniu dôjde prostredníctvom strán sporu, súd musí i tak vykonať ďalšie opatrenie. Platí to o to viac, ak opatrenie môže byť totožné

s tým, ktoré uskutočnili strany sporu samé. Navyiac v zmysle daného ustanovenia je súd v záujme zistenia cudzieho práva oprávnený uložiť stranám sporu povinnosť.

Ak strany sporu pristúpia k aktivite zameranej na zistenie cudzieho práva bez uloženia danej povinnosti, nijakým spôsobom to nezasahuje do možnosti strán sporu uskutočňovať

ich procesné práva a účel ustanovenia je aj bez takého uloženia alebo vykonania iného opatrenia naplnený. Dokonca žalobkyňa na inom mieste dovolania (odsek 186.) pripúšťa, že justičný orgán si zabezpečuje informácie o cudzom práve nielen sám.

Taktiež poukazuje na právne závery Ústavného súdu Českej republiky prezentované

v uznesení z 3. apríla 2012 sp. zn. Pl. ÚS 2/11: Môže požadovať (justičný orgán,

pozn. najvyššieho súdu) součinnost od účastníků, zejména jde-li o cizí právnické osoby,

které mají vlastní právníky, nebo jsou-li účastníci zastoupeni advokáty, kteří mají možnost opatřit si od svého zahraničního spojení příslušné prameny, literaturu nebo vyjádření a posudky (...). Súd pritom vychádzal z právnej teórie k § 53 ods. 1 a 2 zákona č. 97/1963 Sb. o mezinárodním právu soukromém a procesním v znení neskorších predpisov.

Tak ako podľa § 53 ZMPSP aj v podmienkach Českej republiky

bolo zisťovanie cudzieho práva vecou súdu, pričom na rozdiel od slovenskej právnej úpravy, česká nevymenováva prípadné opatrenia na zistenie cudzieho práva. Súčasná česká úprava

už výslovne uvádza možnosť súdu vyžiadať si vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti

Českej republiky. Teda samotná žalobkyňa odkazuje na českú judikatúru, ktorá umožňuje zistenie cudzieho práva prostredníctvom stanovísk súkromných právnikov, ktoré zabezpečili strany sporu. Pri tom ako sa má postupovať pri výklade a aplikácii § 53 ods. 1 ZMPSP žalobkyňa poukazuje na nález ústavného súdu pod sp. zn. II. ÚS 153/018, III. ÚS 271/05

a III. ÚS 78/07. Tieto sa však netýkajú predmetného zákonného ustanovenia, a teda zisťovania cudzieho práva. Čo sa týka amerického rozhodnutia týkajúceho sa prípadu *Bodum USA, Inc. v. La Cafetiere*,

Inc., 09-1892, nejde o rozhodnutie, ktorým by boli súdy Slovenskej republiky viazané. Z jeho obsahu však nevyplýva (podľa odkazovaného webového sídla v dovolaní), že zistenie cudzieho práva prostredníctvom svedectiev alebo vyhlásení právnych odborníkov je v rozpore s právom, ale môžu byť použité

aj iné vhodnejšie materiály alebo zdroje.

162. Vo vzťahu k spôsobu zisťovania cudzieho práva podľa § 53 ZMPSP

a s tým súvisiacim dokazovaním sa vyjadril odvolací súd v odseku 13. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Vyložil predmetné ustanovenie, a to stručne tak, že je na súde, ktorý zo spôsobov zisťovania cudzieho práva zvolí. A vo vzťahu k dokazovaniu uviedol,

že dokazovanie nemá slúžiť k zjednoteniu rôznych výkladov. Žalobkyňa totiž namietala,

že súd prvej inštancie bol povinný vykonávať dokazovanie až dovtedy, pokiaľ

by boli rozpory vo výklade právnej normy odstránené a výklad cudzej právnej normy

by bol nesporný. Odvolací súd tak prihliadol na tvrdenia žalobkyne tak, že sa s nimi v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

163. V tomto prípade navyš došlo k výsluchu švajčiarskych advokátov, a teda súd prvej inštancie, ako aj samotné strany sporu mali možnosť vidieť a počuť výpoveď švajčiarskych advokátov, vidieť ich správanie, a preto mohli vykonať posúdenie vierohodnosti

ich výpovede a ich vystupovanie hodnotiť aj v súvislosti s ich stanoviskami predloženými v konaní. Žalobkyňa ani neuviedla konkrétne okolnosti, ktoré by v konaní vyšli najavo a ktoré spochybňujú vierohodnosť stanovísk a výpovedí švajčiarskych advokátov.

Taktiež nekonkretizovala okolnosti, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré by spochybnili zistenie cudzieho práva v rovine arbitrárnosti. Za týchto okolností, ak súdy nižšieho stupňa samy aktívne nepristúpili k vykonaniu opatrení potrebných na zistenie cudzieho práva, nedošlo k znemožneniu žiadneho procesného práva strany sporu. Súdy nižšieho stupňa

tak nemuseli ani ďalej skúmať slovné znenie cudzieho práva. V ponímaní procesného postupu súdu tak nemuseli urobiť, aby vo vzťahu k spôsobu aplikácie cudzieho práva v jeho interpretačnej rovine (jeho nezistenie sa prejaví v právnom posúdení veci, čo môže žalobkyňa namietat spôsobom predpokladaným CSP). Vzhľadom aj na vyššie uvedené

sa najvyšší súd stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že dokazovanie na zisťovanie cudzieho práva nemá slúžiť k zjednoteniu jeho rôznych výkladov (odsek 13. odôvodnenia napadnutého rozsudku), prípadne rozporov v právnej argumentácii. Ide totiž o otázku súvisiacu s právym posúdením veci, a teda súdy nemuseli vykonať žiadne ďalšie opatrenia,

resp. vykonávať dokazovanie na odstránenie rozporov vo výklade cudzieho práva, ktoré navyš ani žalobkyňa nešpecifikovala. Platí to bez ohľadu na to, či ide o rozpory vyplývajúce z vyjadrení strán sporu alebo z vyjadrení tretích osôb. V tomto smere tak vzhľadom

na uvedené (najmä tento odsek a odsek 161., 162., 164. a 165. odôvodnenia tohto rozhodnutia) nie je porušením práva na spravodlivý proces, ak súd nezisťoval cudzie právo spôsobom, na ktorý žalobkyňa poukázala ako napr. znalecké dokazovanie, využitie služieb Švajčiarskeho inštitútu pre komparatívne právo alebo iné. Najvyšší súd tak nezistil v tomto smere vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

164. Čo sa týka zásady iura novit curia, tak táto sa v porovnaní s cudzím právom

pri lex fori chápe tak, že súd nepristupuje k žiadnemu opatreniu na zistenie práva, keďže

je daná domnienka o poznaní práva súdom, hoci to tak skutočne nemusí

byť. Preto sa prípadná nesprávnosť pri lex fori neprejavuje v procesnom postupe

pri zisťovaní práva a odôvodnení tohto konkrétneho postupu v súdnom rozhodnutí. Predmetnú zásadu je vo vzťahu k cudziemu právu potrebné chápať ako povinnosť súdu

a nie strán sporu zisťovať cudzie právo. Súd následne cudzie právo používa podľa svojho vlastného posúdenia, pričom je oprávnený sa odkloniť od doktríny, či od súdnej praxe. V poslednom prípade je potrebné tento odklon odôvodniť, keďže to vyžaduje čl. 2 ods. 3 CSP, teda zákon, ktorý slovenský súd aplikuje ako procesný predpis. Navyš cudzie právo je právnym poznatkom, ktorý je v zmysle § 185 ods. 3 CSP predmetom dokazovania.

Žalobkyňa uviedla, že opačný názor vyplýva z nálezu ústavného súdu z 12. septembra 2017

sp. zn. III. ÚS 95/2017. Tento však vyplýva s daným rozhodnutím preskúmaného rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré bolo vydané ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý neobsahoval obdobné ustanovenie ako § 185 ods. 3 CSP.

165. Zhrnúc uvedené, najvyšší súd len výslovne konštatuje, že ak k zisteniu cudzieho práva došlo prostredníctvom strán sporu, ich procesnou aktivitou v konaní a ak sa súd prikloní k argumentácii pochádzajúcej zo zdroja zabezpečeného jednou stranou sporu, nejde o procesný postup v rozpore s § 53 ods. 1 ZMPSP, zásadou iura novit curia,

resp. s akoukoľvek právnou normou. Najmä sa tým neznemožňuje akejkolvek strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Navyše v dôsledku tohto postupu majú byť podľa žalobkyne prijaté právne závery nepreskúmateľné. Nielenže je to vzhľadom na už uvedené nepodstatné, ale ani nekonkretizovala o ktoré právne závery má ísť.

166. Žalobkyňa taktiež namieta absenciu odôvodnenia použitia citácie rozhodnutí švajčiarskych súdov a že nebolo posúdené, či rozhodnutia priliehajú na prejednávajúcu vec. Toto žalobkyňa v odvolaní nenamietala. Najvyšší súd napriek tomu uvádza,

že tak z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (odsek 70.), ako aj napadnutého rozsudku (odsek 43.) však implicitne vyplýva dôvod, prečo na judikatúru, ale aj na určitú literatúru poukázal. Totiž sa vo všeobecnosti vzťahujú na prevod zmluvy

(resp. práv a povinností zo zmluvy alebo zmluvného vzťahu) v zmysle švajčiarskeho práva, preto ju bolo možné analogicky použiť na prejednávajúcu vec. Práve to, o aký prevod ide, bolo predmetom posudzovania súdov nižšieho stupňa. Takto teda bola daná aj odpoveď žalobkyne na jej tvrdenie obsiahnuté v odvolaní, že chýba zhoda v podstatných skutkových a právnych okolnostiach prejednávanej veci. Žalobkyňa však v prípade dovolania

ani nenamietala nepredvídateľnosť súdneho rozhodnutia v intenciách čl. 2 CSP alebo

že sa súd nevysporiadal s inými súdnymi rozhodnutiami, hoci na ne strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, poukázala. Žalobkyňa taktiež v súvislosti s citovanou judikatúrou alebo literatúrou ani nenamietala absenciu vysvetlenia dôvodov,

na ktorých sú rozhodnutia súdov nižšieho stupňa založené, prípadne vnútornú rozpornosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktoré by spôsobovali nepresvedčivosť rozhodnutia. Preto len spochybňovanie použitia predmetnej citácie je pre dovolací prieskum nedostatočné. Najvyšší súd tak konštatuje, že ani v tejto súvislosti nezistil vadu zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

167. Žalobkyňa nesúhlasí so súdom prvej inštancie, podľa ktorého návrh na vykonanie znaleckého dokazovania predložila oneskorene. Odôvodňuje to tým, že to urobila

6. marca 2020, ale už aj v žalobe. Toto malo ujsť pozornosti súdom nižšieho stupňa,

čo má predstavovať vadu zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP aj na strane odvolacieho súdu (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Tvrdenie, že niečo ušlo súdu však v spojitosti s návrhom strany sporu na vykonanie dôkazu sám o sebe neodôvodňuje vznik vady zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Môže však ísť o vadu spočívajúcu v nevykonaní takeého navrhnutého dôkazu, resp. v absencii vysvetlenia jeho nevykonania. Podstatnou okolnosťou však v tomto prípade je, že žalobkyňa v žalobe, v podaniach datovaných 5. alebo 6. marca 2020, ako ani na pojednávaniach uskutočnených

4. alebo 6. marca 2020 nenavrhla vykonanie znaleckého dokazovania. Z jej podaní vyplýva, že navrhovala iné dôkazy, ako napr. výsluch švajčiarskeho advokáta, a to výslovne

ako svedka. V takom prípade nejde o znalecké dokazovanie v ponímaní § 207 a nasl. CSP. Na pojednávaní uskutočnenom 6. marca 2020 však poukázala na to, že je možné predložiť znalecký posudok, žiadny znalecký posudok však nepredložila a ani súdu nenavrhla vykonanie znaleckého dokazovania. To navrhla až podaním datovaným k 1. decembru 2020 (č. l. 1741) a doručeným súdu v daný dátum, a to na pojednávaní (č. l. 1712), na ktorom vyhlásil súd prvej inštancie dokazovanie za skončené a vyhlásil rozsudok súdu prvej inštancie. Preto ak súd takýto návrh zamietol odôvodňujúc sudcovskou koncentráciou konania (odsek 82. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a súčasne aj odsek 52. a 53. odôvodnenia napadnutého rozsudku), jednak sa s tým návrhom vysporiadal a zároveň to má svoj racionálny podklad. Ak by aj mal najvyšší súd nazerať na tvrdenie žalobkyne ako na dovolaciu námietku, musel by vzhľadom na uvedené konštatovať, že vada zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP v súvislosti s navrhovaným znaleckým dokazovaním nebola zistená.

168. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na tvrdenie žalobkyne o účelovom a neprijateľnom poukaze súdu prvej inštancie na to, že žalobkyňa predniesla návrh

na vykonanie znaleckého dokazovania oneskorene. Podľa nej súdu nebránila žiadna prekážka, aby v období od 6. marca 2020 do 1. decembra 2020, kedy sa uskutočnilo pojednávanie, vykonal znalecké dokazovanie. Robí tak bez toho, aby tým bol dotknutý záver prijatý v odseku 147. odôvodnenia tohto

rozhodnutia. Z vyššieho uvedeného vyplynulo (odsek 167. odôvodnenia tohto rozhodnutia), že taký návrh žalobkyňa urobila

až 1. decembra 2020, a preto predmetné tvrdenie žalobkyne nie je relevantné.

K tomu len najvyšší súd ešte v stručnosti dodáva, že postup súdu prvej inštancie smerujúci ku skončeniu veci počnúc 6. marcom 2020 nevykazoval znaky účelovosti alebo inej arbitrárnosti, a to vzhľadom na nariadenie viacerých pojednávaní už v čase šírenia choroby COVID-19.

169. V súvislosti s dokazovaním žalobkyňa ešte namieta, že súdy nižšieho stupňa odignorovali návrhy žalobkyne na zistenie obsahu cudzieho práva. To o aké návrhy

ide v rámci tejto námietky výslovne nešpecifikovala, ale možno ich vyvodit' z ďalšieho obsahu dovolania (viď odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Žalobkyňa navrhovala vykonanie určitých dôkazov, pričom súdy nižšieho stupňa sa s týmito návrhmi vysporiadali, rovnako tak aj s ďalšími výslovne v dovolaní neuvedenými návrhmi

(odsek 79. až 83. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a súčasne aj odsek 39., 40., 44. a 52. až 54. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Ich nevykonanie súdy nižšieho stupňa odôvodnili, a to nepotrebnosťou, sudcovskou koncentráciou konania, nesplnením podmienok pre navrhovaný druh dokazovania alebo jeho neprípustnosťou v odvolacom konaní. Nevykonanie navrhovaného dôkazu je porušením práva na spravodlivý proces,

to však len v určitých prípadoch, ktoré ustálil najvyšší súd

(4Cdo/100/2018, 5Cdo/202/2018, 5Cdo/151/2019, 7Cdo/205/2019 a 5Cdo/107/2019). Tieto je však potrebné chápať v rovine dotvárania práva súdom, a teda to nevyklučuje použitie tých zákonných ustanovení, ktoré súd výslovne oprávňujú alebo súdu výslovne ukladajú povinnosť neprihliadnuť na procesné úkony strany sporu, t. j. aj návrhy

na vykonanie dôkazov. Na účely tohto prípadu ide o sudcovskú koncentráciu konania podľa § 153 CSP, podmienky prípustnosti návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom podľa § 207 ods. 3 CSP alebo novoty v odvolacom konaní podľa

§ 366 CSP. V záujme zachovania práva na spravodlivý proces je nevyhnutné, aby dôvod nevykonania dôkazu bol uvedený v odôvodnení súdneho rozhodnutia. Ako vyplýva z tohto odseku, toto súdy nižšieho stupňa urobili. Tu je potrebné uviesť, že je na úvahe súdu,

či tam, kde je oprávnený neprihliadnuť na procesné úkony strany sporu, tak aj urobiť,

a to v závislosti od vyhodnotenia okolností konkrétneho prípadu (m. m. 6Cdo/3/2022). Žalobkyňa konkrétnymi okolnosťami nenamietala arbitrárnosť v takom postupe,

a to ako nesprávnosť napadnutého rozsudku. Najvyšší súd tak konštatuje, že vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP nebola v súvislosti s návrhmi žalobkyne

na vykonanie dôkazov zistená. Najvyšší súd dopĺňa, že racionálny základ nevykonaniu navrhnutých dôkazov dáva aj to, že žalobkyňa nenamietala nesprávne zistenie slovného znenia cudzieho práva a ani z jej návrhov na vykonanie dôkazov nevyplýva,

že by navrhovala vykonanie dôkazov po 4. marci 2020 za účelom zistenia slovného znenia cudzieho práva, ale za účelom zistenia jeho použitia na prejednávaný spor.

Toto je však vecou právneho posúdenia samotného súdu, ktoré dokazovaniu nepodlieha. Najvyšší súd tak zistil ďalší dôvod pre neprihliadnutie na návrhy strany sporu zo strany súdov nižšieho stupňa. Žalobkyňa navyše ani nenamietala absenciu tohto odôvodnenia. Bližšie sa námietkou nevykonania dokazovania zaoberá odsek 177. až 180. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

170. V súvislosti s odignorovaním návrhov žalobkyne na doplnenie dokazovania súdom prvej inštancie, žalobkyňa namieta absenciu riadneho zistenia cudzieho práva,

čo má predstavovať vadu konania, ktorú neodstránil odvolací súd (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Tu najvyšší súd odkazuje na tie časti odôvodnenia tohto rozhodnutia, ktoré sa týkajú námietky odignorovania návrhov žalobkyne na zistenie obsahu cudzieho práva (odsek 169.) a námietky nezistenia cudzieho práva (odsek 150. až 155., z toho najmä odsek 152.). Z tých vyplýva, že sa nejedná o vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd zároveň dopĺňa, že žalobkyňa v tejto súvislosti nešpecifikovala konkrétne nedostatky ako okolnosti vnášajúce pochybnosti ústavnoprávneho charakteru do procesu zisťovania cudzieho práva. Teda aj keby tým žalobkyňa sledovala nesprávnosť v hodnotení dôkazov alebo v inom postupe pri zisťovaní cudzieho práva, námietku nevymedzila dostatočne pre jej dovolací prieskum (viď odsek 151. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

171. Bez toho, aby tým boli dotknuté závery prijaté v tomto odseku alebo v odseku 147. odôvodnenia

tohto rozhodnutia, najvyšší súd dopĺňa, že žalobkyňa namietala nerozhodnutie o návrhoch na vykonanie dôkazov zo strany súdu prvej inštancie. Najvyšší súd si je vedomý názoru, že právu strany sporu navrhnúť vykonanie dôkazu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o nich (4Cdo/100/2018, 5Cdo/202/2018, 5Cdo/151/2019, 7Cdo/205/2019 a 5Cdo/107/2019). To však neznamená, že také rozhodnutie musí vyhlásiť verejne alebo

ho písomne vyhotoviť ako to vyplýva z § 235 CSP. V prvom rade dôkazy vykonáva súd

(§ 188 CSP) a to, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná je výlučne na jeho posúdení

(§ 185 ods. 1 CSP). Toto posúdenie musí byť obsiahnuté v odôvodnení súdneho rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP). Teda aj bez toho, aby súd vyhlásil alebo vyhotovil rozhodnutie o návrhu strany sporu na vykonanie dôkazu možno z odôvodnenia súdneho rozhodnutia zistiť, ako súd o týchto návrhoch rozhodol. Toto je aj prípad rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, z ktorých vyplýva, ktoré dôkazy súd nevykonával a prečo, tak ako to vyžaduje § 220 ods. 2 CSP (viď odsek 169. a 178. až 180. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

Najvyšší súd zároveň poukazuje na to, že obdobný záver možno vyvodiť už z odôvodnenia napadnutého rozsudku (odsek 38.). Podľa odvolacieho súdu nie je pochybením súdu,

ak nerozhodne o vykonaní dôkazov uznesením na pojednávaní, pretože o tom,

či súd omeškaný procesný úkon strany ospravedlnený alebo nie, nevydáva procesné uznesenie a pre zachovanie náležitého postupu postačuje, že súd v odôvodnení rozhodnutia vysvetlí, z akých dôvodov na dôkazy neprihliadol.

172. Čo sa týka aplikácie bilaterálnych zmlúv (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), nie je zrejmé v čom konkrétnom má spočívať nesprávnosť napadnutého rozsudku.

To, že sa ňou súd nezaoberal, resp. sa nezaoberal ignorovaním ich aplikácie zo strany súdu prvej inštancie je totiž neurčité. Žalobkyňa neuvádza, čo konkrétne má vyplývať zo žalobkyňou špecifikovanej zmluvy a ako mal, resp. nemal súd postupovať.

Najvyšší súd však k tomu dodáva, že zo zmluvy ani nevyplýva žiadna kolízna či priama norma, ako ani obligatórny postup pri zisťovaní cudzieho práva. Preto by nemohla relevantne namietat' nesprávnym právnym posúdením veci a ani vadou zmätočnosti. Zmluva vo vzťahu k tomuto prípadu upravuje len spôsob akým si konkrétne úrady Švajčiarskej konfederácie a Slovenskej republiky (ministerstvo spravodlivosti) poskytujú právne informácie (čl. 8 Dohody z 21. decembra 1926 č. 9/1928 Sb. medzi republikou Československou a Švýcarskem o vzájemné právní pomoci ve věcech občanských a obchodních v znení dodatkového protokolu). Tomuto však musí predchádzať žiadosť samotného súdu na ministerstvo spravodlivosti podľa § 53 ods. 1 ZMPSP. Teda zmluva

ako taká neupravuje postup samotného súdu. Taktiež žalobkyňa nenamietala, že odvolací súd jej nedal odpoveď na jej vyjadrenie alebo tvrdenie ako to predpokladá § 387 ods. 3 CSP. Najvyšší súd napriek tomu uvádza, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva názor odvolacieho súdu o nadbytočnom postupe podľa bilaterálnej zmluvy (odsek 16.).

Ani v tomto prípade žalobkyňa neuviedla konkrétne nedostatky ako okolnosti vnášajúce pochybnosti ústavnoprávneho charakteru do procesného postupu súdu.

Najvyšší súd tak nezistil vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

173. Žalobkyňa tvrdí, že odvolací súd sa nevysporiadal a ani sa nemohol dostatočne vysporiadať s pre vec podstatnou argumentáciou žalobkyne (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) a zároveň, že spolu so súdom prvej inštancie nevedel dať žiadne relevantné odpovede na jej námietky (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

Žalobkyňa však nešpecifikuje takú argumentáciu alebo námietky. Pre ďalší dovolací prieskum sú také tvrdenia ako námietky nedostatočné, pričom najvyšší súd nemôže na úkor druhej strany sporu pristúpiť k vyhľadávaniu argumentácie alebo námietok, s ktorými sa sudy nižšieho stupňa nevysporiadali. V tejto časti je tak daný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

174. Žalobkyňa namieta nesprávnosť právnych záverov súdu prvej inštancie, ktoré

si osvojil odvolací súd (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). To o aké konkrétne právne závery sa jedná však nešpecifikuje. Pre ďalší dovolací prieskum je taká námietka nedostatočná, pričom najvyšší súd nemôže na úkor druhej strany sporu pristúpiť k vyhľadávaniu právnych záverov, ktoré sú nesprávne. Zároveň samotná nesprávnosť právnych záverov nie je vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

Preto aj keby žalobkyňa špecifikovala konkrétne právne závery ako to robí v častiach, kde namieta nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie bez akejkoľvek korelácie s napadnutým rozsudkom (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), najvyšší súd by námietky v tomto smere nemohol ďalej v dovolacom konaní, v rámci žalobkyňou uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP, skúmať. To sa týka aj tvrdenia o absencii opory právnych záveroch vo vykonanom dokazovaní. V konečnom dôsledku to totiž znamená, že súd nesprávne aplikoval právo na skutkový stav, čo môže byť len predmetom dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 432 CSP. V tejto časti je tak daný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

175. Žalobkyňa namieta, že napadnutý rozsudok neobstojí vzhľadom na nastavenie požiadaviek práva na spravodlivý proces, pretože postupom odvolacieho súdu došlo k takej interpretácii a aplikácii dotknutých právnych predpisov, ktorá nie je zlučiteľná s ústavou (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). K tomuto najvyšší súd uvádza, že zásahy

do práva na spravodlivý proces sa na účely dovolacieho konania prejavujú rôzne.

Totíž aj nesprávne právne posúdenie veci je zásahom do práva na spravodlivý proces,

čo je však odlišný dovolací dôvod ako ten spočívajúci vo vade podľa § 420 CSP, osobitne vo vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Z danej námietky však nie je zrejmé

v čom konkrétnom má spočívať nesprávnosť v interpretácii a aplikácii práva. Čo už je samo o sebe dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP. Navyiac interpretácia práva je predmetom právneho posúdenia veci, ktorý ako dovolací dôvod v danej časti dovolania žalobkyňa neuplatnila. Čo sa týka nesprávnej aplikácie, žalobkyňa nešpecifikovala o akú časť procesu aplikácie práva má ísť.

Nevykonanie dôkazov a nerozhodnutie o návrhoch

176. Najvyšší súd aj vo vzťahu k časti dovolania týkajúceho sa dokazovania v rovine dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP (odsek 0. až 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) poukazuje na svoj záver o neprihliadaní na námietky žalobkyne ako dovolacie námietky, ktoré by mohol preskúmať (odsek 146. a 147. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Ide o námietky urobené voči rozsudku súdu prvej inštancie, resp. postupu súdu prvej inštancie, a to bez akejkoľvek korelácie s napadnutým rozsudkom, resp. s postupom odvolacieho súdu. Tento záver je použiteľný aj na predmetnú časť dovolania (ide o námietky žalobkyne v odseku 0., 0., 0., 0., 0., 0., 0., 0.). Ďalej žalobkyňa už skôr namietala voči dokazovaniu, pričom s tým sa najvyšší súd vysporiadal, pričom aj v tejto časti sú tam prijaté závery najvyššieho súdu podstatné

(ide o odsek 167. až 171., najmä odsek 169.). Rovnako tak namietala aj voči nepokračovaniu v zisťovaní cudzieho práva, s čím sa najvyšší súd vysporiadal v odseku 159., 161., 162., 163. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Preto na ne najvyšší súd odkazuje.

177. Žalobkyňa v prvom rade namieta, že odvolací súd nevykonával ňou navrhované dokazovanie a nerozhodol o jej návrhoch na dokazovanie. Najvyšší súd k tomu dodáva,

že žalobkyňa nešpecifikuje, ktoré konkrétne dôkazy odvolací súd nevykonával,

resp. o ktorých jej návrhoch nerozhodol. Nemožno to stotožňovať s tými časťami dovolania, kde tieto dôkazy výslovne uvádza, pretože tam namieta len voči súdu prvej inštancie. Pritom je aj z obsahu dovolania zrejmé, že ide o dôkazy navrhované v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Žalobkyňa v daných častiach aj výslovne uvádza,

že ide o odvolacie námietky (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

K tomu len najvyšší súd dodáva, že dokonca ide o text prevzatý priamo z odvolania. Z obsahu spisu zároveň vyplýva, že žalobkyňa ani nenavrhovala odvolaciemu súdu,

aby vykonal dôkazy, ktoré súd prvej inštancie nevykonával. Žalobkyňa v dovolaní taktiež nenamieta, že odvolací súd nezopakoval alebo nedoplnil dokazovanie, a to ani vo vzťahu k dôkazu, ktorý aj výslovne odvolaciemu súdu navrhla. No s tým návrhom sa odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal (odsek 54.). V tejto časti je tak námietka nedostatočne určito vymedzená, pričom by ani vzhľadom na procesnú neaktivitu žalobkyne v odvolacom konaní nebola relevantná v intenciách vady zmätočnosti podľa § 420

písm. f) CSP.

178. Z obsahu dovolania vyplýva (odsek 0., 0., 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), že žalobkyňa

namietala „nenapravenie“ vady odvolacím súdom spočívajúcej v tom, že súd prvej inštancie nevykonával a ani nerozhodol o jej návrhoch na vykonanie dôkazov, ktorými sledovala zistenie cudzieho práva, v dôsledku čoho sú rozhodnutia súdov nižšieho stupňa podľa žalobkyne predčasné. To má základ v tom, že nebol daný dôvod

pre nevyhovenie návrhom. Taktiež z neho vyplýva, že súd prvej inštancie mal odôvodniť nevyhovenie návrhom odkazom na koncentráciu konania a oneskorenosť návrhov.

To žalobkyňa označila za nepreskúmateľné a ústavne nonkomformné. Preto mal odvolací súd na danú vadu reagovať. Z obsahu dovolania vyplýva, že predmetná vada sa týka návrhov na zistenie cudzieho práva, ktoré urobila už v čl. IV. bod 3 a bod 4 žaloby

a po ukončení konfrontačného výsluchu švajčiarskych advokátov 4. marca 2020.

Tu je nevyhnutné poukázať na to, že žalobkyňa v dovolaní nenamietala nesprávne zistenie slovného znenia cudzieho práva, resp. neuvádzala okolnosti vnášajúce pochybnosti ústavnoprávneho charakteru do procesu zisťovania cudzieho práva. To nevyplýva

ani z jej návrhov na vykonanie dôkazov, pričom z dovolania, ako aj zo samotných návrhov vyplýva, že tak žalobkyňa robila za účelom zistenia použitia cudzieho práva

na prejednávaný spor. Toto je však vecou právneho posúdenia samotného súdu, ktoré dokazovaniu nepodlieha. Preto nebol dôvod, aby súdy nižšieho stupňa prihliadli na tieto návrhy žalobkyne. Súdy nižšieho stupňa sa s týmito návrhmi vysporiadali, rovnako

tak aj s ďalšími výslovne v dovolaní neuvedenými návrhmi (odsek 78. až 83. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a súčasne aj odsek 14. až 16., 18., 31. až 33., 37., 39. až 41., 44., 45. a 52. až 54. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Súdy nižšieho stupňa žalobkyným návrhom nevyhoveli, odôvodnili to však inými dôvodmi, a to nepotrebnosťou, sudcovskou koncentráciou konania, nespĺnením podmienok pre navrhovaný druh dokazovania alebo neprípustnosťou dôkazu v odvolacom konaní.

179. V prvom rade ide o nepotrebnosť, resp. nadbytočnosť (ako tretí dôvod

pre nevyhovenie návrhu na vykonanie dôkazu podľa ustálenej rozhodovacej praxe), ktorá implicitne vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (odsek 78. až 81.), to však vo vzťahu k dožiadaniu prostredníctvom ministerstva spravodlivosti na príslušné orgány Švajčiarska a dopytu na renomovanú advokátsku kanceláriu vo Švajčiarsku.

Vo vzťahu ku všetkým ostatným dôkazom, odlišným od stanovísk a výsluchov švajčiarskych advokátov, nepotrebnosť vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku (odsek 14. až 16., 18. a 31. až 33.). Podľa odvolacieho súdu totiž už pomocou v konaní vykonaných dôkazov, stanovísk a výsluchov švajčiarskych advokátov sa podarilo spoľahlivo zistiť nielen obsah cudzej právnej normy, ale dokonca aj jeho výklad tak, aby súd mohol rozhodnúť o otázke právneho nástupníctva. K tomu súd čerpal aj z vyjadrení strán sporu. Preto nebolo potrebné ďalšie zisťovanie cudzieho práva diplomatickou cestou, prostredníctvom bilaterálnej zmluvy o právnej pomoci, znalcami či ďalším švajčiarskym advokátom. Naviac odvolací súd rozlišuje medzi obsahom a výkladom cudzej právnej normy, pričom práve ak z dokazovania vyplynul odlišný výklad právnej normy švajčiarskymi advokátmi, neznamená to, že cudzie právo nebolo riadne zistené. Teda z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa vyplýva, že súd prvej inštancie nevyhoveli návrhom žalobkyne na vykonanie dôkazov, a to aj s uvedením dôvodu v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Žalobkyňa konkrétnymi okolnosťami nenamietala arbitrárnosť v postupe súdu ako nesprávnosť napadnutého rozsudku, ktorá by sa prejavila v postupe súdu pri posudzovaní podmienok neprihliadnutia na návrhy žalobkyne na vykonanie dôkazov. Uviedla, že ďalšie zisťovanie cudzieho práva nemožno považovať za nadbytočné, ale práve naopak boli účelné a žiadúce, čo však je v tomto ponímaní nedostatočné,

a to aj s prihliadnutím na to, že poukazovala na rozpory týkajúce sa cudzieho práva, ktoré však nešpecifikovala (odsek 159. odôvodnenia tohto rozhodnutia) alebo že nenamietala nespoľahlivé zistenie cudzieho práva, kde by ešte musela špecifikovať už v konaní uplatnené okolnosti, ktoré by zakladali pochybnosti ústavnoprávneho charakteru

(odsek 160. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Najvyšší súd tak nezistil vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v súvislosti s námietkou žalobkyne o nevykonaní a nerozhodnutí o jej návrhoch na vykonanie dôkazov. Čo sa týka námietky nepredvídateľnosti a prekvapivosti rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, ktorými vadami trpia podľa žalobkyne v dôsledku nespĺnenia normatívnej povinnosti podľa § 185 ods. 1 CSP

(odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), najvyšší súd odkazuje na závery prijaté v odseku 171.

odôvodnenia tohto rozhodnutia. Žalobkyňa však v súvislosti s danou námietkou nešpecifikovala, ktorých dôkazov sa nespĺnenie povinnosti týka.

V tomto smere je tak nedostatočná pre ďalší dovolací prieskum.

180. Napriek tomu z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa vyplývajú aj ďalšie dôvody, ktorých bližšie posudzovanie už vzhľadom na uvedené (odsek 179. odôvodnenia tohto rozhodnutia) nie je podstatné pre dovolací prieskum. Rovnako bolo pre odvolací súd nepodstatné reagovať na námietku žalobkyne, že odkaz súdu prvej inštancie na koncentráciu konania a oneskorenosť návrhov žalobkyne na vykonanie dôkazov pri nevyhovení

jej návrhov je nezákonný, nepreskúmateľný a ústavne nonkomformný. To v čom spočívajú tieto vlastnosti bližšie ani nešpecifikovala. Najvyšší súd však navyše uvádza, že odvolací súd na predmetnú odvoláciu námietku reagoval (odsek 32., 36., 37., 39., 41., 44. a 45.).

Zistil, že postup súdu prvej inštancie podľa § 153 ods. 2 CSP (sudcovská koncentrácia konania) nebol nesprávny či nezákonný. Aj pre návrhy na zisťovanie cudzieho práva totiž platí povinnosť predkladať ich včas. Žalobkynine návrhy neboli podľa odvolacieho súdu

jej bezprostrednou reakciou na dôkaznú situáciu po konfrontácii švajčiarskych advokátov, ale snahou o oddialenie rozhodnutia súdu prvej inštancie po tom, ako súd odročil pojednávanie za účelom prípravy záverečných rečí. Žalobkyňa totiž po skončení výsluchu švajčiarskych advokátov 4. marca 2020 uviedla, že nemá ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania a naďalej považovala vykonané dokazovanie za dostačujúce na preukázanie svojho právneho nástupníctva, a teda že cudzie právo bolo zistené natoľko, aby súd jej žalobe vyhovel.

Súd prvej inštancie pojednávanie uskutočnené 4. marca 2020 odročil na 6. marca 2020, a to za účelom prípravy záverečných rečí. Žalobkyňa ani neuviedla skutočnosť, prečo nemohla dôkazy uviesť skôr. Odvolací súd má za to, že práve žalobkyňa nekonala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, keď vykonanie ďalšieho ním navrhovaného dokazovania v štádiu pred prednesom záverečných rečí by si vyžadovalo nariadenie ďalších pojednávaní a úkonov súdu, pretože za účelom kvalifikovaného vyjadrenia by si žalovaná musela dať posúdiť žalobkyňou predložené dôkazy švajčiarskym advokátom. Odvolací súd sa tak s predmetnou odvolacou námietkou vysporiadal.

181. Ďalej žalobkyňa namieta, že odvolací súd odignoroval namietanú vadu spočívajúcu v tom, že súd prvej inštancie nevykonával žalobkyňou predložené listinné dôkazy uvedené v bode 92 odvolania, a to ani ich prečítaním alebo oboznámením ich obsahu

(odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Listiny totiž mali byť žalovanou rozporované a spochybňované čo do obsahu, ako aj právnych záverov. Najvyšší súd k tomu uvádza, že takto vymedzený dovolací dôvod nie je dostatočný v intenciách náležitostí dovolania podľa § 427 CSP, pretože dovolací dôvod musí byť uvedený jasne a určito v samotnom dovolaní, a teda nemožno odkazovať na svoje skoršie podania ako je to v tomto prípade. S čím sa mal odvolací súd vysporiadať nemožno z dovolania identifikovať, keďže žalobkyňa špecifikuje dôkazy len odkazom na odsek odvolania. Nejde ani o chybu v písaní, keďže v bode 92 dovolania nie sú špecifikované žiadne listinné dôkazy. Toto je jedným

z prejavov, že žalobkyňa prevzala do dovolania argumentáciu z odvolania.

Najvyšší súd tak konštatuje, že nezistil vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

Aj keby bol najvyšší súd oprávnený na úkor druhej strany sporu prihliadať na danú námietku a vychádzať zo znenia bodu 92 odvolania podaného proti rozsudku súdu prvej inštancie obsiahnutého v spise, dospel by k záveru, že je táto námietka nepodstatná. Išlo by totiž o listinné dôkazy predložené po 6. marci 2020, ktoré súd prvej inštancie nevykonával z viacerých dôvodov, najmä z dôvodu nadbytočnosti (bližšie v odseku 178. až 180.). Žalobkynina námietka však smeruje voči postupu súdu v rozpore s § 204 CSP, keď neboli splnené podmienky pre výnimku z prečítania listín alebo oboznámenia ich obsahu.

Aby strana sporu úspešne namietala tento rozporný postup je nevyhnutné, aby súd vychádzal z predmetných listinných dôkazov. To však nie je tento prípad, pričom žalobkyňa ani len netvrdí opak. Síce žalobkyňa uvádza, že zistenia majúce podklad v nevykonanom, či procesne nesprávne vykonanom dokazovaní nepoživajú právnu ochranu a nemôžu

byť podkladom pre rozhodnutie, nešpecifikuje konkrétne zistenia prípadu.

Navyše, ak by súd prihliadol za takej situácie na dôkazy navrhnuté žalobkyňou, išlo

by o zásah voči žalovanej a nie žalobkyni.

182. S dokazovaním súvisí aj námietka žalobkyne, v zmysle ktorej by súd prvej inštancie nemohol dospieť k záverom, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby a ktoré si nemohol osvojiť odvolací súd a rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. To o aké konkrétne závery sa jedná však nešpecifikuje. Pre ďalší dovolací prieskum je taká námietka nedostatočná, pričom najvyšší súd nemôže na úkor druhej strany sporu pristúpiť k vyhľadávaniu takých záverov. Žalobkyňa to však podmienila tým, že by súd zobral do úvahy obsah právneho vyhlásenia BM a obsah právneho stanoviska K. G.. Tu však žalobkyňa nekonkretizuje,

aká okolnosť mala byť nimi preukázaná, čo by v dôsledku ich nevykonania mohlo viesť k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (III. ÚS 332/09). Vzhľadom na obsah dovolania navyše vyplýva, že ide o listiny, ktorými žalobkyňa sledovala zistenie použitia cudzieho práva na prejednávany spor, nie zistenie slovného znenia cudzieho práva (odsek 178. odôvodnenia tohto rozhodnutia), čo je vecou právneho posúdenia, ktoré dokazovaniu nepodlieha.

Preto aj keby žalobkyňa špecifikovala právne závery, ich nesprávnosť nie je vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd by tak nemohol skúmať predmetnú námietku uplatnenú v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420

písm. f) CSP. To sa týka aj prípadného záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne. V tejto časti je tak daný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

183. Niektoré ďalšie žalobkynine námietky sa týkali už najvyšším súdom vyriešených otázok. Podľa žalobkyne odvolací súd ňou tvrdené vady neodstránil, resp. neučinil to, čo uvádzala. Nenamieta teda, že odvolací súd sa s jej námietkami nevysporiadal.

Ide o vady týkajúce sa otázky nedostatočnej odbornej a vedomostnej kapacity švajčiarskych advokátov; zistenia cudzieho práva tak, aby súd bol schopný ho aplikovať

ústavno-konformným a rovnocenným spôsobom ako *lex fori*; pribratia znaleckého ústavu alebo zvolenie iného alternatívneho spôsobu zistenia cudzieho práva; príklonu k názoru pána L.; pokračovania vo vykonaní všetkých objektívne dostupných opatrení za účelom zistenia skutočného obsahu cudzieho práva. V rámci prvej otázky žalobkyňa však neuviedla žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by mali spochybňovať postup pri zisťovaní cudzieho práva prostredníctvom stanovísk a výsluchov švajčiarskych advokátov a ktoré by boli namierené priamo voči osobám švajčiarskych advokátov, a to ani v konaniach na súdoch prvej inštancie. Vyplýva dokonca opak, kedy zistenie cudzieho práva považovala za dostatočné pre vyhovieť jej žalobe (odsek 39. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a navyše odvolací súd k tomu

aj uviedol, že pána H. považovala za kompetentného na posúdenie spornej otázky (odsek 35. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Odvolací súd aj výslovne uviedol,

že švajčiarsky advokáti boli osobami profesionálne zdatnými a právne kvalifikovanými

na predloženie právneho stanoviska k výkladu švajčiarskeho práva

(odsek 18. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a zároveň, že žalobkyňa vo vzťahu k pánovi L. neuviedla, z čoho malo vyplývať, že jeho vedomosti a znalosti boli nepostačujúce (odsek 40. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Čo sa týka zistenia cudzieho práva, tu najvyšší súd odkazuje na odsek 148. až 155., 159., 160. a 170. odôvodnenia tohto rozhodnutia,

kde sa s touto otázkou vysporiadal a rovnako tak na odsek 179., z ktorého vyplýva,

že odvolaciemu súdu sa podarilo pomocou stanovísk a výsluchov švajčiarskych advokátov spoľahlivo zistiť nielen obsah cudzej právnej normy, ale dokonca aj jeho výklad.

Vychádzajúc z už uvedeného názoru najvyššieho súdu k otázke zistenia cudzieho práva v aplikačnej rovine, odvolací súd opakuje, že nemal dôvod niečo naprávať v súvislosti

so zisťovaním cudzieho práva. Ďalej, z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa nevyplyva, že bolo rozhodnuté podľa toho, čo tvrdil pán L., teda platí rovnaký záver

ako v predchádzajúcej vete. Odkazuje však bližšie na riešenie tejto otázky v odseku 160. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Taktiež žalobkyňa poukazovala na potrebu znaleckého dokazovania znaleckým ústavom, ako napr. aj zahraničným Švajčiarskym inštitútom

pre komparatívne právo. K predmetnej inštitúcii najvyšší súd odkazuje na odsek 159. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Najvyšší súd vyjadruje súhlas s názorom odvolacieho súdu (odsek 40. odôvodnenia napadnutého rozsudku), že v danej veci neboli splnené podmienky pre nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom podľa § 207 ods. 3 CSP, keďže švajčiarsky advokáti nemali postavenie

znalcov. Zároveň, že absencia ich zhody

na rozhodných právnych otázkach neznamena potrebu vedeckého posúdenia sporného výkladu cudzej právnej normy. Odvolací súd tak pri odpovedi na odvolacie námietky vychádzal z okolností prípadu, keď žalobkyňa odôvodňuje potrebu ďalšieho dokazovania (nielen dokazovania prostredníctvom znaleckého ústavu) za účelom odstránenia rozporov medzi švajčiarskymi advokátmi, ktoré sa však netýkali slovného znenia cudzieho práva,

ale jeho výkladu a použitia. Tu však najvyšší súd poukazuje na to, že žalobkyňa nešpecifikovala ani predmetné rozpory (odsek 159. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Najvyšší súd vidí dôvod v nenariadení takého dokazovania aj v tom, že výklad a použitie cudzieho práva nie je predmetom dokazovania, ale právneho posúdenia veci

(odsek 150. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Žalobkyňa tak nešpecifikovala už v konaní uplatnené okolnosti, ktoré by zakladali pochybnosti ústavnoprávneho charakteru v procese zisťovania cudzieho práva. Neurobila tak všeobecne vo vzťahu k jej námietkam

o potrebe pokračovania v dokazovaní, resp. pokračovania vo vykonaní všetkých objektívne dostupných opatrení za účelom zistenia skutočného obsahu cudzieho práva.

Ani v rozsahu týchto námietok preto najvyšší súd nezistil vadu zmätočnosti podľa § 420

písm. f) CSP.

Koncentračná zásada

184. Aj v časti týkajúcej sa najmä uplatnenia koncentračnej zásady (odsek 0. až 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) platí záver o neprihliadaní na námietky žalobkyne

ako na dovolacie námietky, ktoré by mohol preskúmať (odsek 146. a 147. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Ide o námietky urobené voči rozsudku súdu prvej inštancie, resp. postupu súdu prvej inštancie, a to bez akejkoľvek korelácie s napadnutým rozsudkom, resp. s postupom odvolacieho súdu (ide o námietky žalobkyne v odseku 0. až 0.).

Ďalej žalobkyňa už skôr namietala voči dokazovaniu, pričom s tým sa najvyšší súd vysporiadal v odseku 167. až 171., najmä v odseku 169. Rovnako tak namietala aj voči nepokračovaniu v zisťovaní cudzieho práva, s čím sa najvyšší súd vysporiadal

v odseku 159., 161., 162., 163., 179. a 183. Preto na ne najvyšší súd odkazuje.

185. V prvom rade žalobkyňa namieta uplatnenie koncentračnej zásady vo vzťahu k zisteniu cudzieho práva, resp. vo vzťahu k návrhom žalobkyne na vykonanie dokazovania.

Okrem tohto dôvodu pre nevyhovenie daným návrhom však súdy uplatnili dôvod spočívajúci v nepotrebnosti návrhov žalobkyne, resp. v ich nadbytočnosti pre zistenie cudzieho práva (bližšie odsek 178. a 179. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Preto pre účely dovolacieho konania sú námietky voči ostatným dôvodom, teda vrátane uplatnenia koncentračnej zásady, nepodstatné, pričom ani odvolací súd sa s nimi nemusel v zmysle § 387 ods. 3 CSP vysporiadať (bližšie odsek 180. odôvodnenia tohto rozhodnutia). V súvislosti s predmetnou námietkou

tak najvyšší súd konštatuje, že nezistil vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

186. Napriek uvedenému najvyšší súd uvádza, že zisťovanie cudzieho práva je zisťovaním právnych poznatkov, ktoré v zmysle § 185 ods. 3 CSP podlieha dokazovaniu.

V opačnom prípade by nebol dôvod vykonávať o nich dokazovanie, a teda námietky žalobkyne voči nevykonaniu dôkazov by z tohto dôvodu neboli podstatné. Návrhy na vykonanie dôkazov, ktorými sa sleduje zistenie cudzieho práva sa tak považujú za prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany podľa § 149 CSP, vo vzťahu ku ktorým je súd oprávnený uplatniť sudcovskú koncentráciu konania podľa § 153 CSP. Čo sa týka dôkazného bremena,

tu najvyšší súd uvádza, že hoci je zisťovanie cudzieho práva vecou súdu v zmysle § 53 ZMPSP (odsek 164. odôvodnenia tohto rozhodnutia), potreba jeho zisťovania musí v prvom rade vyplývať z tvrdení strán sporu, keďže strany sporu určujú predmet konania.

Taktiež účel § 53 ZMPSP môže byť naplnený aj bez toho, aby súd sám pristúpil k vykonaniu opatrení potrebných na zistenie cudzieho práva, čo je aj tento prípad (odsek 158., 161., 163.

a 165. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

187. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobkyňa nenamietala nezistenie alebo nesprávne zistenie slovného znenia cudzieho práva, ale nezistenie výkladových prostriedkov

ako zdrojov výkladu odlišných od slovného znenia právnej normy. Zároveň aj návrhy

na vykonanie dôkazov žalobkyňa robila za účelom zistenia použitia cudzieho práva na prejednávany spor. To všetko súvisí s právnym posúdením veci, ktoré dokazovaniu nepodlieha. Žalobkyňa tak v tomto ponímaní predkladala, resp. navrhovala vykonať ako dôkazy písomnosti alebo iné zdroje právnej argumentácie. V zmysle § 220 CSP však súd nemá dôvod sa s takýmito zdrojmi vysporiadať, pokiaľ právnú argumentáciu žalobkyňa priamo neprevzala do svojich podaní, resp. vyjadrení urobených na pojednávaní.

Žalobkyňa však v tomto smere neuplatnila žiadnu námietku, nie to ešte konkretizovaním právnej argumentácie podporenej príslušnými zdrojmi. Za právnú argumentáciu, s ktorou sa má súd vysporiadať, teda nemožno považovať stranou sporu predložené písomnosti, resp. návrhy, aby súd niečo vykonal; musí ísť o právnú argumentáciu strany sporu.

Preto námietka, že súdy nebrali zreteľ na to, že žalobkyňou predložené listiny a prednesené návrhy sa týkali právnej roviny, je nedostatočná. Pri právnej argumentácii je potrebné vychádzať z princípu iura novit curia a zároveň z toho, že zákon výslovne stanovuje priestor, v ktorom dáva stranám sporu možnosť aj právne argumentovať, a to či už v tzv. písomnom konaní alebo na pojednávaniach. Hoci zákon výslovne neustanovuje, že ide o prostriedok procesného útoku alebo obrany, na ktoré sa vzťahuje koncentrácia konania, alebo nezakazuje strane sporu kedykoľvek predkladať právnú argumentáciu, nemožno rozumne od súdu očakávať, že v každom prípade bude prihliadať na právnú argumentáciu. Súd je totiž v zmysle čl. 16 ods. 1 CSP povinný postupovať a rozhodovať aj v súlade so základnými princípy CSP, ktorými sú okrem iného v zmysle čl. 15 ods. 1 CSP hodnotenie tvrdení strán sporu podľa úvahy súdu v súlade s princípmi, na ktorých spočíva CSP, v zmysle čl. 10 ods. 3 CSP princíp koncentračný a v zmysle čl. 17 CSP princíp hospodárnosti a rýchlosti konania.

Procesné úkony urobené po začatí konania, ktorých obsahom je právná argumentácia, však nepodliehajú čl. 5 CSP, preto je potrebné aj na také úkony použiť zákonné ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania.

188. Čo sa týka uplatnenia kontradiktórnosti konania vo vzťahu k zisťovaniu cudzieho práva, z dovolania nevyplýva, v čom konkrétnom má spočívať dané uplatnenie, a to naviac v korelácii s napadnutým rozsudkom. Preto by takáto námietka bola nedostatočná pre ďalší dovolací prieskum. Ak by aj súd vychádzal z čl. 9 CSP zakotvujúceho princíp kontradiktórnosti, tak by z názorom žalobkyne nemohol súhlasiť. Totiž aj strany sporu sa môžu, či už dobrovoľne alebo na podklade súdom uloženej povinnosti podľa § 53 ZMPSP podieľať na zisťovaní cudzieho práva, pričom potreba tohto zisťovania vyplýva práve z podaní alebo vyjadrení strán sporu. Preto nie je dôvod na to, aby sa strany sporu nemohli jednak oboznámiť s vyjadreniami, návrhmi a dôkazmi protistrany, ktoré sú podkladom pre zistenie cudzieho práva a súčasne aj vyjadriť k nim stanovisko.

189. Žalobkyňa vyjadruje nesúhlas s určitými závermi, resp. časťami odôvodnenia napadnutého rozsudku (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Toto je však na účely dovolacieho konania v zmysle § 428 CSP a § 431 CSP nedostatočné pre dovolací prieskum. Nepostačuje totiž len nesúhlas so závermi súdu, ale je potrebné jasne a určito uviesť, aký postup súdu dovolateľ považuje za nesprávny a v čom táto nesprávnosť spočíva. Taktiež nepostačuje, ak žalobkyňa len všeobecne, bez uvedenia konkrétnych nedostatkov napadnutého rozsudku, uvádza, aký má byť postup súdu pri zisťovaní cudzieho práva (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Tam, kde to žalobkyňa výslovne namietala voči napadnutému rozsudku

sa najvyšší súd s námietkami vysporiadal vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia.

190. Čo sa týka neunesenia dôkazného bremena, z dovolania nie je zrejmé,

v čom konkrétnom má spočívať nesprávnosť napadnutého rozsudku.

Žalobkyňa totiž nešpecifikuje, akej skutočnosti sa má neunesenie dôkazného bremena týkať. Z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa vyplýva, že ide o neunesenie dôkazného bremena ohľadom aktívnej vecnej legitímácie sporu (odsek 71. a 74. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a odsek 53. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a nie zistenia cudzieho práva.

Žalobkyňa však ani obdobnú a určitú námietku neuplatnila v odvolaní, hoci tak mohla urobiť. Preto by ani na konkretizovanú námietku nemohol najvyšší súd ďalej skúmať.

Naviac k tomu dodáva, že žalobkyňa v tejto časti ani nenamietala vo vzťahu k záveru súdu o nedostatku aktívnej legitímácie, či už v rovine dovolacieho dôvodu § 431 CSP v spojení

s § 420 písm. f), teda napr. absenciu jeho vysvetlenia v odôvodnení súdneho rozhodnutia alebo v rovine

dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP, keďže ide posudzovanie aktívnej vecnej legitímácie je predmetom právneho posúdenia veci.

191. Nedisponovanie verifikovaným poznatkom o tom, či základná otázka sporu bola alebo nebola riešená vo švajčiarskej rozhodovacej praxi nie je vadou zmätočnosti podľa § 420

písm. f) CSP. Toto je totiž otázkou právneho posúdenia veci (bližšie odsek 149., 150. a 152. odôvodnenia tohto rozhodnutia), prípadne otázky prekvapivosti súdneho rozhodnutia v intenciách princípu právnej istoty. Konkrétne okolnosti s tým súvisiace však žalobkyňa v danej časti dovolania ani neuvádza. Zároveň z tvrdenia žalobkyne ani nevyplyva postup, ktorým malo byť znemožnené realizácii jej procesných práv, preto je tvrdenie ako dovolacia námietka nedostatočné pre dovolací prieskum.

Absencia odpovedí

192. Žalobkyňa namieta aj voči nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku (odsek 0. až 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). V dovolaní však nešpecifikuje, ktoré skutkové závery alebo právne závery nie sú dostatočne odôvodnené (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) a rovnako tak nešpecifikuje námietky, argumenty, resp. podstatné vyjadrenia žalobkyne prednesené v konaní na súde prvej inštancie a podstatné tvrdenia žalobkyne uvedené v odvolaní, s ktorými sa odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku nezaoberal a nevysporiadal (odsek 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

V tomto ponímaní nepostačuje ani poukaz na to, že ide o to, čo v odvolaní jasne a zrozumiteľne uviedla voči súdu prvej inštancie (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Najvyšší súd k tomu uvádza, že takto vymedzený dovolací dôvod

nie je dostatočný v intenciách vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP,

ale aj v intenciách náležitostí dovolania podľa § 427 CSP. Už zo samotného dovolania musí byť totiž zrejmé, čo považuje za nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočíva.

Vo vzťahu k neoboznámeniu sa s výpoveďami švajčiarskych advokátom prehratím zvukových záznamov najvyšší súd odkazuje na odsek 143. odôvodnenia tohto rozhodnutia, kde sa s touto okolnosťou vysporiadal.

193. Žalobkyňa namieta absenciu odôvodnenia aj vo vzťahu k nezisteniu obsahu zistenia cudzieho práva a k nevykonaniu žalobkyňou navrhnutých dôkazov, pričom aj bližšie špecifikovala, že išlo o návrhy predložené 6. marca 2020 a 1. decembra 2020,

no ich nevykonanie súd odôvodnil v napadnutom rozsudku len parciálne a inkonzistentne. Aj tu platí, že žalobkyňa musí uviesť konkrétne nedostatky, aby sa nimi mohol dovolací súd zaoberať ako dovolacími námietkami. Čo sa týka nezistenia obsahu cudzieho práva, takýto záver z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa nevyplyva, preto nebol dôvod ho odôvodniť, a teda v tejto časti nie je zistená vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

Vo vzťahu k nevykonaniu dôkazov najvyšší súd odkazuje na odsek 178. až 180.,

ale aj odsek 187. odôvodnenia tohto rozhodnutia, kde sa s touto otázkou vysporiadal. Možno z toho vyvodíť, že z odôvodnení súdov nižšieho stupňa vyplývajú dôvody

pre nevyhovenie návrhov žalobkyne na vykonanie dôkazov, teda dôvody, pre ktoré navrhované, resp. predložené nevykonali. Žalobkyňa navyše ani nešpecifikuje,

v čom spočíva parciálnosť alebo inkonzistentnosť odôvodnenia vo vzťahu k navrhovaným dôkazom. Najvyšší súd tak nemá možnosť sa bližšie takou námietkou zaoberať.

Neurčité je taktiež, ak žalobkyňa namieta absenciu odôvodnenia nevykonania návrhov

na vykonanie dôkazov, pričom tvrdí, že súd sa zaoberal len niektorými, no nešpecifikuje ktorými nie. Otázkou nerozhodnutia o návrhoch na vykonanie dôkazov sa najvyšší súd zaoberal v odseku 171. odôvodnenia tohto rozhodnutia, na ktorý odkazuje.

194. Žalobkyňa síce poukazuje na to, že rozhodnutiam súdov nižšieho stupňa chýba racionálna úvaha vychádzajúca z priebehu konania a stavu vykonaného dokazovania.

To je v zmysle nálezu ústavného súdu z 30. septembra 2010 sp. zn. I. ÚS 350/08 zásahom

do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie, a to vo vzťahu k záveru súdu o nevykonaní navrhovaného dôkazu. Žalobkyňa však nešpecifikuje, ku ktorému záveru (týkajúceho sa nevykonaného dôkazu) sa predmetná absencia vzťahuje.

Tu najvyšší súd poukazuje na to, akým spôsobom sa sudy nižšieho stupňa vysporiadali s návrhmi na

vykonanie dôkazov s uvedeným dôvodom ich nadbytočnosti v odseku 179. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Výberá z toho najmä názor odvolacieho súdu spočívajúci v tom, že odlišný výklad právnej normy švajčiarskymi advokátmi neznamena, že cudzie právo nebolo riadne zistené. S týmto sa najvyšší súd stotožňuje ako s názorom s racionálnym základom, pričom vyplýva z rozlišovania medzi slovným znením cudzieho práva a jeho výkladom, resp. výkladovými prostriedkami ako zdrojov výkladu odlišných od slovného znenia právnej normy (bližšie odsek 148. až 155. odôvodnenia tohto rozhodnutia),

keď len slovné znenie cudzieho práva môže byť predmetom dokazovania.

195. Žalobkyňa vyjadruje nesúhlas so závermi odvolacieho súdu obsiahnutými v odseku 32. odôvodnenia napadnutého rozsudku (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Konkrétne ide o súdom uvádzanú nadbytočnosť, duplicitnosť a účelovosť návrhov žalobkyne na zistenie cudzieho práva. Taktiež ide o bezpečné ustálenie obsahu cudzieho práva, čo považuje za arbitrárne a bez opory vo vykonanom dokazovaní.

Svoju námietku voči týmto tvrdeniam súdu zakladá na tom, že aj po vykonaní konfrontačného výsluchu švajčiarskych advokátov ostali medzi nimi rozpory.

Žalobkyňa však v celom dovolaní nešpecifikovala dané rozpory (bližšie v odseku 159. odôvodnenia tohto rozhodnutia), a to nielen v ňou namietanom nezistení cudzieho práva v aplikačnej rovine, ale ani v slovnom znení cudzieho práva. Žalobkyňa tak konkrétnymi okolnosťami nenamietala arbitrárnosť v postupe súdu ako nesprávnosť napadnutého rozsudku, ktorá by sa prejavila v postupe súdu pri posudzovaní podmienok neprihliadnutia na návrhy žalobkyne na vykonanie dôkazov alebo pri zisťovaní cudzieho práva.

196. Žalobkyňa vyjadruje nesúhlas s určitými závermi, resp. časťami odôvodnenia napadnutého rozsudku (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Toto je však na účely dovolacieho konania v zmysle § 428 CSP a § 431 CSP nedostatočné pre dovolací prieskum. Nepostačuje totiž len nesúhlas so závermi súdu, ale je potrebné jasne a určito uviesť,

aký postup súdu dovolateľ považuje za nesprávny a v čom táto nesprávnosť spočíva. Taktiež nepostačuje, ak žalobkyňa len všeobecne, bez uvedenia konkrétnych nedostatkov napadnutého rozsudku, uvádza, aký má byť postup súdu pri zisťovaní cudzieho práva

(odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Tam, kde to žalobkyňa výslovne namietala voči napadnutému rozsudku, sa najvyšší súd s námietkami vysporiadal vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia. Čo sa týka neoboznámia sa odvolacieho súdu so zvukovým záznamom z pojednávania, najvyšší súd túto otázku už riešil v odôvodnení tohto rozhodnutia

(odsek 143.). Žalobkyňa namietala vecnú a právnu nesprávnosť právnych záverov súdu prvej inštancie, ktoré si osvojil odvolací súd (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Nešpecifikuje však o ktoré právne závery ide. Navyiac samotná nesprávnosť právnych záverov je predmetom dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorý nielenže žalobkyňa nevymedzila zákonom stanovených spôsobom, ale zároveň ho uplatnila v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP, t. j. ako vadu zmätočnosti. Nie je vylúčené, že aj právnych záverov sa dotýka daný dovolací dôvod, tento však v danej rovine konkrétnymi okolnosťami nevymedzila, napr. námietkou ich nevysvetlenia.

Najvyšší súd tak nezistil vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v postupe súdu súvisiacom s jeho závermi, resp. s odôvodnením súdneho rozhodnutia.

197. Naplnenie vady zmätočnosti vidí žalobkyňa v tom, že odvolací súd nesplnil svoju povinnosť dospieť k ústavno-konformnému výkladu práva (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Najvyšší súd k tomu uvádza, že daná námietka je nedostatočná pre ďalší dovolací prieskum. Žalobkyňa totiž neoznačila postup súdu, ktorý bol nesprávny a rovnako tak neurobila ani vo vzťahu ku konkrétnemu právnomu posúdeniu veci. Teda žalobkyňa robí neurčitú námietku tak v rovine dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP, tak aj dôvodu podľa § 432 CSP. To je dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447

písm. f) CSP. Čo sa týka nezistenia cudzieho práva, s tým sa už najvyšší súd vysporiadal (najmä odsek 148. až 155., 159., 160. a 170. odôvodnenia tohto rozhodnutia, prípadne aj časť k spôsobu zistenia cudzieho práva).

198. Žalobkyňa taktiež namietala nevysvetlenie odklonu súdov nižšieho stupňa od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (odsek 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). V dovolacom konaní je

rozdielna rozhodovacia činnosť súdov predmetom prieskumu aj v rovine dovolacieho dôvodu tzv. vady zmätočnosti podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP. (...) Za predpokladu rovnakého alebo obdobného skutkového stavu

je odlišná rozhodovacia činnosť o tej istej právnej otázke ústavne neudržateľná, ibaže

ju možno objektívne a rozumne odôvodniť (I. ÚS 115/2020). Preto pri odchýlení

sa od skoršieho súdneho rozhodnutia je nevyhnutné sa s ním v odôvodnení rozhodnutia vecne vysporiadať (3Obdo/54/2022). Žalobkyňa namieta práve porušenie práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, no nešpecifikuje, od akého súdneho rozhodnutia sa sudy nižšieho stupňa odklonili, pričom by sa v takom prípade navyiac vyžadovalo, aby aj vysvetlila danosť rovnakého alebo obdobného skutkového stavu a vysporiadanie sa s pre vec relevantnou právnou otázkou v skoršom súdnom rozhodnutí, teda by nepostačoval len odkaz naň. Najvyšší súd tak nebol oprávnený na úkor druhej strany sporu vyhľadávať,

v čom konkrétnom spočívala namietaná nesprávnosť napadnutého rozsudku.

To je preto dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

Najvyšší súd tu navyiac poukazuje na to, že ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP nemôžu byť určité rozhodnutia, prípadne stanoviská a správy o rozhodovaní, a to súdov iných štátov ako Slovenskej republiky, s výnimkou Česko-Slovenska (z dôvodu stručnosti nepoužité všetky názvy daného štátu, pozn.) a Slovenskej socialistickej republiky, ako aj súdov medzinárodných organizácií, s výnimkou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

K časti odôvodňujúcej dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a súčasne aj podľa § 420 písm. f) CSP

Súhlas s prevodom podniku

199. Aj v časti týkajúcej sa najmä otázky súhlasu s prevodom podniku

(odsek 0. až 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) platí záver o neprihliadaní na námietky žalobkyne ako na dovolacie námietky, ktoré by mohol preskúmať (odsek 146. a 147. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

Ide o námietky voči rozsudku súdu prvej inštancie,

resp. postupu súdu prvej inštancie, a to bez akejkoľvek korelácie s napadnutým rozsudkom, resp. s postupom odvolacieho súdu (ide o námietky žalobkyne v odseku 0., 0., 0., 0.

až 0. a 0.). Najvyšší súd však považoval za vhodné sa k niektorým z nich vyjadriť.

200. Žalobkyňa v ďalšej časti namieta správnosť záveru súdu, že žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaná z dôvodu absencie súhlasu žalovanej s prevodom podniku

(odsek 0., 0., 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). To sa prejavuje aj v namietanom nesprávnom závere o právnom nástupníctve. Má za to, že tento súhlas nie je potrebný.

Podľa nej došlo s poukazom na čl. 181 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka k prevodu všetkých práv a povinností zo Zmluvy o predaji skleníkových plynov. Taktiež poukázala

na to, že podľa advokátky K. G. nie je požiadavka na súhlas dlžníka podľa

čl. 176 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka pri prevode podniku podľa čl. 181 daného zákona uplatniteľná a zároveň, že nič nebránilo prevodu pohľadávok podľa čl. 164 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka. Z odôvodnení súdov nižšieho stupňa však nevyplýva záver súdu, že žalovaná neudelila súhlas s prevodom podniku, resp. že by sa tento vyžadoval. Vyplyva z nich totiž, že sa vyžadoval súhlas žalovanej ako zmluvnej strany s prevodom zmluvy (zmluvy o predaji kvót), resp. súhlas s prevodom (sudy nižšieho stupňa použili aj „postúpenie“ namiesto prevodu, a to aj pri zmluve) práv a povinností zo zmluvy alebo inak tiež s postúpením celého zmluvného vzťahu (odsek 30. až 36., 61., 63., posledná veta odseku 64., 66., 68., 69.

a posledná veta odseku 71. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a odsek 5., 11., 43., 48., 50., 51. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Keďže tento súhlas absentoval, tak sa žalobkyňa nestala právnym nástupcom americkej spoločnosti Interblue, a teda nebola aktívne vecne legitimovaná na uplatnenie nárokov zo zmluvy o predaji kvót. Toto bol dôvod zamietnutia žaloby. Sudy pri tom neaplikovali ani čl. 181 a ani čl. 164 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka. Preto poukaz na spôsob aplikácie daných ustanovení je irelevantný, navyiac žalobkyňa namieta voči výkladu čl. 181 Švajčiarskeho

záväzkového zákonníka urobený súdom prvej inštancie, tento však nešpecifikuje (odsek 0. až 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Z uvedeného tak implicitne vyplýva negatívny záver, že medzi americkou spoločnosťou Interblue a žalobkyňou nešlo o prevod podniku. Nesprávne právne posúdenie veci vymedzené žalobkyňou však spočíva v tom, že súhlas s prevodom podniku nie je v tomto prípade potrebný. Preto žalobkyňou namietané vady, či už v rovine nesprávneho právneho posúdenia veci alebo vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v súvislosti so súhlasom s prevodom podniku neobstoja.

201. Z odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa nevyplýva, že by dôvodom zamietnutia žaloby bola absencia súhlasu dlžníka s voľbou práva alebo súhlasu dlžníka s postúpením pohľadávky. To vyplýva výslovne zo záveru odvolacieho súdu obsiahnutého v odseku 11. odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď aj zamenenie medzi danými súhlasmi zo strany súdu prvej inštancie nemá vplyv na správnosť záveru o nemožnosti postúpenia zmluvy bez súhlasu zmluvnej strany postupovanej zmluvy. Práve daný záver, ako vyplýva z odôvodnenia tohto rozhodnutia (odsek 200.), bol dôvodom pre zamietnutie žaloby. Odvolací súd tak dal odpoveď žalobkyni na jej odvoláciu námietskou týkajúcej sa zamenenia daných súhlasov, pričom najvyšší súd konštatuje, že akékoľvek nezrovnalosti týkajúce sa súhlasov odlišných od súhlasu s prevodom (resp. postúpením) zmluvy (resp. práv a povinností alebo právneho vzťahu) a nielen pohľadávky, nie sú pre napadnutý rozsudok relevantné, keďže ich odvolací súd odstránil, nie sú pre napadnutý rozsudok podstatné a zároveň nezasahujú do presvedčivosti napadnutého rozsudku v jeho celosti. Ak poukazom na dané odlišné súhlasy žalobkyňa sledovala namietanie nesprávneho právneho posúdenia veci, tak to neurobila spôsobom predpokladaným v § 432 CSP, keďže konštatovanie, že ide o odlišné kategórie s iným právnym režimom a dôsledkami, je všeobecné a neurčité a zároveň ani neuviedla právne posúdenie veci urobené súdom, ktoré považuje za nesprávne, resp. pri akom pre vec podstatnom právnom závere si dané odlišné závery súd zamenil. Platí však to, čo bolo už v tomto odseku uvedené, že podstatným záverom bola len potreba súhlasu žalovanej s prevodom zmluvy.

V rovine dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP mohla žalobkyňa namietat, že súd mal použiť slovenské právo, to však neurobila. Žalobkyňa totiž tvrdila len to, že sa mal tým súd

len zaoberať, čo však nie je dostatočné pre vymedzenie dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP. Navyiac to tvrdila za predpokladu, že súd mal voľbu práva pre absenciu súhlasu žalovanej za neplatnú. Tento záver však nevyplýva ani len z rozsudku súdu prvej inštancie.

202. Rozhodný záver o potrebe súhlasu zmluvnej strany prevádzanej zmluvy na prevod zmluvy vyplýva zo stanoviska švajčiarskeho advokáta S. L. (odsek 47. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), predloženej judikatúry (odsek 68. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie) a odbornej teórie (odsek 69. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie),

ako to výslovne potvrdil aj odvolací súd (odsek 43. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

Ide tak o aplikáciu rôznych výkladov, ktoré viedli súdy k danému záveru. Interpretácia práva však nie je predmetom dokazovania, ale predmetom právneho posúdenia veci.

Preto žalobkyňa ak má za to, že teória alebo iné výkladové prostriedky neexistujú alebo

ich nemožno analogicky použiť, mala namietat nesprávne právne posúdenie veci spôsobom predpokladaným v § 432 CSP. To však v tomto prípade neurobila. Čo sa týka námietok voči citovanej judikatúre a literatúre (ako aj teórii, ktorá vychádza z literatúry), s týmito sa najvyšší súd už vysporiadal v odseku 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Ako už z uvedeného vyplýva z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa vyplýva dôvod, pre ktorý nie je žalobkyňa aktívne vecne legitimovaná, ako aj myšlienkový postup sudcu, ktorý ho viedol k rozhodnému záveru, a teda, že pre absenciu súhlasu žalovanej s prevodom zmluvy o predaji podniku nemohla žalobkyňa vstúpiť do všetkých práv a povinností zo zmluvy o predaji kvót; žalobkyňa tak nepreukázala svoje právne nástupníctvo k zmluve o predaji kvót, v dôsledku čoho neuniesla dôkazné bremeno k preukázaniu svojej aktívnej vecnej legitimácie (najmä odsek 61. až 74. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a odsek 5. až 7., 11., 43., 48., 50. a 51. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Ak žalobkyňa poukazuje na to, čo k judikatúre a literatúre uviedol

pán L. H., tak je potrebné uviesť, že nejde o argumentáciu žalobkyne,

a to v rovine nesprávneho právneho posúdenia veci, resp. žalobkyňa netvrdí,

že ide o jej argumentáciu, ktorú podložila právnym stanoviskom daného švajčiarskeho advokáta a s ktorou sa súdy nižšieho stupňa nevysporiadali. Keď žalobkyňa poukazuje

na špecifiká tohto prípadu, tak to robí nesprávne, keďže z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa nevyplýva, že by predmetom zmluvy o predaji podniku bol prevod podniku, ale prevod zmluvy o predaji kvót, resp. nenamietala takéto nesprávne posúdenie a zároveň nevyplýva, že by predmetom

zmluvy o predaji podniku bol prevod len práv zo zmluvy o predaji kvót, ale aj povinností. Nič nebránilo súdom nižšieho stupňa, aby pristúpili k použitiu tej judikatúry a odbornej literatúry, resp. odborných názorov, ktoré sa vo všeobecnosti vzťahujú na prevod zmluvy v zmysle švajčiarskeho práva, čo bolo predmetom právneho posúdenia veci v tomto prípade.

203. Hoci žalobkyňa namieta záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie vyplývajúci z nepreukázania právneho nástupníctva, a to bez akejkoľvek korelácie s napadnutým rozsudkom (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), najvyšší súd k tomu niečo navyše uvedie. Otázka aktívnej vecnej legitímácie má skutkovú rovinu, keď je potrebné preukázať skutkové okolnosti, ktoré by ju založili a zároveň právnu rovinu, keďže

ide o posúdenie, či žalobkyňa je nositeľom hmotného práva uplatneného žalobou, a teda či je aktívne vecne legitimovaná. V tomto prípade bola pre súd sporná práve právna rovina veci, voči ktorej mohla žalobkyňa namietat' vzhľadom na výsledok konania.

Žalobkyňa však neuplatnila dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorý by sa v tomto prípade týkal skutkových okolností zakladajúcich právne nástupníctvo žalobkyne na podklade zmluvy o predaji podniku vo vzťahu k právam a povinnostiam zo zmluvy o predaji kvót. Ako bolo už vyššie uvedené, rozhodné bolo posúdenie potreby súhlasu žalovanej so zmluvou predaji podniku.

204. Čo sa týka námietok vo vzťahu k nezisteniu obsahu cudzieho práva (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), spôsobu zisťovania cudzieho práva (odsek 0. a 0. až 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), dokazovaniu (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), osvojení si tvrdení S. L. (odsek 0. až 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) a nevysporiadaniu sa s tvrdeniami iných advokátov (odsek 0., 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) s týmito sa najvyšší súd vysporiadal skôr v odôvodnení tohto rozhodnutia. S námietkou vo vzťahu k nezisteniu obsahu cudzieho práva v odseku 150. až 155. 159., 160., 170., 179. a 183.; spôsobu zisťovania cudzieho práva v odseku 161. až 165.

(čo sa týka hodnotenia cudzieho práva, nejde o hodnotenie cudzieho práva, ale hodnotenie dôkazov, ktorými sa preukazuje slovné znenie cudzieho práva ako to vyplýva z odseku 151. odôvodnenia tohto rozhodnutia); dokazovaniu v odseku 176. až 181., 183. a 188.; osvojení si tvrdení S. L. v odseku 160. a nevysporiadaniu sa s tvrdeniami iných advokátov v odseku 187.

205. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) najvyšší súd uvádza, že jeho obsah vyplýva nielen zo samotného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (odsek 64.), ale aj z obsahu spisu, a to zo stanoviska S. L. (č. l. 561), ktoré bolo prílohou podania žalovanej (č. l. 506 až 523, resp. až 545) a na ktoré samotná žalobkyňa reagovala, keď navrhla vykonať výsluch svedka pána L. H., aby okrem iného vysvetlil nesprávnosť právnych záverov obsiahnutých v danom stanovisku (č. l. 584) a zároveň sa k záverom vyplývajúcim zo stanoviska vyjadrila na pojednávaní, ako aj v samostatnom podaní (č. l. 615). Žalobkyňa taktiež na pojednávaní potvrdila súdu prvej inštancie, že disponuje predmetným stanoviskom (č. l. 600). Už zo samotného dovolania však vyplýva, že žalobkyňa

si bola vedomá, ktoré právne normy boli súdom prvej inštancie zistené, vrátane čl. 145 švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom, keď zistenie ich gramatického znenia nepovažovala za dostatočné (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Zároveň z dovolania na inom mieste vyplýva, že jej bolo zrejmé, že dané ustanovenie možno vyvodit' zo stanovísk švajčiarskych advokátov, ktoré sú súčasťou spisu (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Vo vzťahu k náležitému zisteniu právnej normy žalobkyňa neuvádza žiadne okolnosti spochybňujúce postup súdu, pričom otázkou zistenia cudzieho práva sa najvyšší súd už v odôvodnení tohto rozhodnutia vysporiadal, preto na príslušnú časť odkazuje

(odsek 150. až 155. 159., 160., 170., 179. a 183.). Z uvedených okolností tak vyplýva, že nebola zistená vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. K tomu však najvyšší súd uvádza, že predmetné ustanovenie ani nebolo pre napadnutý rozsudok podstatné, ako to vyplýva z odseku 11. odôvodnenia napadnutého rozsudku, a to vzhľadom na to, že dôvodom zamietnutia žaloby nebola absencia súhlasu dlžníka s voľbou práva, ale súhlasu žalovanej s prevodom zmluvy (bližšie odsek 200. a 201. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

206. Ak žalobkyňa namieta voči nepoužitiu prostriedkov dotvárania práva, tu nešpecifikuje právne

posúdenie vecí, ktoré považuje za nesprávne a rovnako tak ani nesprávny procesný postup súdu (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Ide tak o nedostatočne vymedzenú námietku, čo je dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

To platí aj vo vzťahu k nevysporiadaniu sa so závermi obsiahnutými v právnom stanovisku L. H. (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), keď nie je zrejmé

o aké právne závery ide, pričom najvyšší súd opakuje, že je potrebné uviesť vlastnú právnu argumentáciu, s ktorou je súd povinný sa vysporiadať.

207. Žalobkyňa poukazuje na určité vady, ktoré mali viesť k nesprávnemu právnemu posúdeniu vecí (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Ak však uplatňuje dovolací dôvod podľa § 432 CSP, je potrebné ho aj zákonom predpokladaným spôsobom vymedziť, a teda musí byť z dovolania zrejmé nesprávne právne posúdenie vecí urobené súdom a v čom podľa žalobkyne jeho nesprávnosť spočíva. Tam, kde to urobila sa súd s dovolacou námietkou vysporiadal.

208. Najvyšší súd len na záver dodáva, že vzhľadom na spôsob rozhodnutia a jemu zodpovedajúce odôvodnenie rozhodnutia je zrejmé, že žaloba bola meritórne prejednaná a rozhodnutá, keď súd prvej inštancie žalobu zamietol a toto odvolací súd potvrdil.

K časti odôvodňujúcej dovolanie podľa § 420 písm. a) CSP

a § 421 ods. 1 písm. a) CSP a súčasne aj podľa § 420 písm. f) CSP.

Právomoc súdu

209. Žalobkyňa namieta, že súdy nižšieho stupňa nemali právomoc skúmať platnosť zmluvy o predaji podniku, a teda ani aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne (odsek 0., 0., 0., 0., 0., 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

Odôvodnila to tým, že súčasťou zmluvy o predaji podniku je dohoda o voľbe právomoci v prospech švajčiarskeho súdu (bod 9.1. danej zmluvy, čo vyplýva aj zo žalobkyňou citovaného odseku 36. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), ako aj voľbou švajčiarskeho práva pre danú zmluvu. Tu je nevyhnutné poukázať aj na to, že žalobkyňa v danej časti odkazuje aj na § 420 písm. a) CSP ako na dovolací dôvod. Ide však o vadu, ktorá je predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP, pričom aj uviedla, že súd prvej inštancie v konaní nebol oprávnený pre nedostatok právomoci riešiť otázku platnosti zmluvy o predaji podniku, a preto by žalovaná sa mala so svojím nárokom o neplatnosť zmluvy obrátiť na švajčiarsky súd, na čo by súd prvej inštancie konanie prerušil.

210. Ide o obdobnú situáciu ako predpokladá § 193 CSP v spojení s § 194 ods. 1 CSP, a teda keď súd nemá oprávnenie a zároveň povinnosť posudzovať určitú otázku sám ako otázku predbežnú. Zo žiadnej právnej normy, či už národnej (CSP, ZMPSP alebo iný právny predpis) alebo medzinárodnej povahy však nevyplyva, že by upravoval prejudicialitu vo vzťahu k otázke, na ktorú poukazuje žalobkyňa, a teda posudzovanie platnosti zmluvy o prevode podniku, prípadnej k obdobnej otázke alebo otázke, ktorej posudzovanie môže súvisieť

so sporom, na riešenie ktorého zmluvné strany založili právomoc súdu dohodou

(voľba právomoci). To nevyplyva ani zo žiadnej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, ako ani z tej, ktorú v dovolaní žalobkyňa citovala. Vo vzťahu k týmto otázkam teda platí doktrína plnej jurisdikcie, v zmysle ktorej konajúci súd nezávisle posúdi všetky predbežné otázky, a to hoci aj ak by išlo o otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci, kde nie je daná právomoc konajúceho súdu. Toto je tak aj tento prípad. Voľba právomoci sa totiž navyše vzťahuje na spor účastníkov zmluvy o prevode podniku, čo je v tomto prípade žalobkyňa a jej právny predchodca, nie na spor vyplývajúci zo zmluvy o predaji plynov, ktorý

je v tomto prípade predmetom konania. Na túto okolnosť správne poukázal aj odvolací súd (odsek 47. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Teda odklon od odkazovaného judikátu

R 28/2002 by nastal len v prípade, ak by tuzemský súd prejednával a rozhodoval spor vyplývajúci zo zmluvy o prevode podniku. Najvyšší súd tak konštatuje, že nezistil nedostatok procesnej podmienky na strane súdov Slovenskej republiky, a to ich právomoci, teda v konaní nedošlo k vade podľa § 420 písm. a) CSP.

211. Súdy nižšieho stupňa nemohli podľa žalobkyne skúmať jej aktívnu vecnú legitímáciu aj z toho dôvodu, že žalovaná nedisponovala námietkou neplatnosti zmluvy

o predaji podniku, a teda ani námietkou absencie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne (odsek 0.a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Preto mal súd prvej inštancie danú námietku odmietnuť a sankcionovať. Súd má možnosť k tomu pristúpiť, avšak ako vyplýva z čl. 5 CSP, len v rozsahu ustanovenom v CSP. Tieto procesné sankcie tak nemôže súd použiť v tých prípadoch, v ktorých to konkrétna právna norma obsiahnutá v CSP nepredpokladá. To je aj tento prípad. Súd nižšieho stupňa tak nemali možnosť odmietnuť alebo sankcionovať námietku žalovanej.

212. Žalobkyňa v danej časti odkazuje aj na § 421 ods. 1 písm. a) CSP ako na dovolací dôvod. Ide však o jednu z podmienok prípustnosti dovolania, ktoré v takom prípade možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutia spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci,

čo je dovolacím dôvodom podľa § 432 CSP. Z obsahu dovolania možno vyvodiť

(odsek 0., 0., 0., 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), že žalobkyňa namieta nesprávnosť posúdenia aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, keď súdy túto vyhodnotili negatívne, pričom podľa žalobkyne bola daná už na podklade oznámenia o uzavretí zmluvy o predaji podniku urobeného voči žalovanej zo strany právneho predchodcu žalobkyne. V dôsledku toho nedisponovala žalovaná efektívnou námietkou podľa odseku 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Od otázky vyvodenej z daného právneho posúdenia veci však nemohol napadnutý rozsudok závisieť. Vyplýva to z toho, že žalobkyňa len prevzala argumentáciu z odvolania, ktorá navyše vychádza z výkladových prostriedkov

(rozhodovacia prax slovenských a českých súdov a literatúra) týkajúcich sa slovenského práva, a to vo vzťahu k inštitútu postúpenia pohľadávky. V tomto prípade teda súdy použili švajčiarske a nie slovenské právo, pričom predmetom posúdenia nebolo postúpenie pohľadávky, ale prevod celej zmluvy, teda nielen v rozsahu práv, ale aj povinností. Námietka žalobkyne tak nesmeruje voči právnemu posúdeniu veci, ktoré bolo pre napadnutý rozsudok rozhodné, čo je dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c) CSP. Súd sa tak nemohli ani odkloniť od rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, na ktoré žalobkyňa poukázala, keďže sa týkala slovenského práva vo vzťahu k inštitútu postúpenia pohľadávky. Čo sa týka inej rozhodovacej praxe ako praxe najvyšších súdnych autorít (viď odsek 198. odôvodnenia tohto rozhodnutia), táto nie je v intenciách princípu právnej istoty podľa čl. 2 CSP záväzná. Žalobkyňa dokonca aj v dovolaní citovala príslušné ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

S týmto sa vysporiadal aj odvolací súd v odseku 50. a 51. odôvodnenia napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva, že v danom prípade sa aplikovalo švajčiarske právo vo vzťahu k prevodu práv a povinností zo zmluvy a nie slovenské právo vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky, ktorého aplikáciu za daných okolností odmietol. Preto ani podľa odvolacieho súdu nenarušil súd prvej inštancie princíp právnej istoty na úkor žalobkyne, pokiaľ judikatúru slovenských súdov na daný právny vzťah žiadnym spôsobom neuplatnil, s čím sa najvyšší súd stotožňuje. Na to žalobkyňa v dovolaní argumentovala, že možno dôvodne predpokladať,

že rozhodovacia prax, ktorá vylučuje potrebu súhlasu dlžníka s postúpením pohľadávky musí ako v Slovenskej republike existovať aj vo Švajčiarsku. Zároveň ak odvolací súd nepoužil

na zmluvu o predaji podniku slovenské právo bolo jeho povinnosťou zabezpečiť zistenie cudzieho práva v takom rozsahu, ako to už skôr žalobkyňa naznačila (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Žalobkyňa tak nenamietala (ani v odvolaní), že sa má použiť slovenské právo a nie švajčiarske právo; nenamietala napr. tak, že nebol daný súhlas žalovanej s voľbou práva alebo že takýto súhlas bol zo strany žalovanej odmietnutý v zmysle čl. 145 Švajčiarskeho zákona o medzinárodnom práve súkromnom v intenciách odseku 64. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, a preto sa malo použiť slovenské právo. Dokonca žalobkyňa výslovne v tejto časti dovolania vychádza z toho, že bola urobená platná voľba švajčiarskeho práva zároveň z ostatného obsahu dovolania vyplýva opak, keď jej námietky smerujú práve k nenáležitému zisteniu cudzieho práva.

Taktiež odvolací súd poukázal aj na to, že žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdila, že na zmluvu o prevode podniku treba aplikovať výlučne švajčiarske právo

(odsek 51. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Žalobkyňa nenamietala ani nesprávnym právnym posúdením veci v rovine švajčiarskeho práva.

213. Z uvedeného (odsek 212. odôvodnenia tohto rozhodnutia), ako aj z neaplikácie

čl. 164 Švajčiarskeho záväzkového zákonníka súdmi nižšieho stupňa

(odsek 200. odôvodnenia tohto rozhodnutia), zároveň vyplýva, že tvrdenie žalobkyne, že súd prvej inštancie zameral svoju pozornosť na posudzovanie zmluvy o predaji podniku

ako na zmluvy o postúpení pohľadávky (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodenia) sa nezakladá na skutočnosti. Predmetom posúdenia v tomto prípade totiž nebolo postúpenie pohľadávky, ale prevod celej zmluvy. Čo sa týka námietky žalobkyne, že odvolací súd mal zistiť rozhodovaciu prax švajčiarskych súdov, najvyšší súd poukazuje na svoje skoršie závery prijaté vo vzťahu k otázke zistenia cudzieho práva (odsek 150. až 155. 159., 160., 170., 179. a 183.).

214. Žalobkyňa namieta aj voči odôvodneniu odseku 47. odôvodnenia napadnutého rozsudku. V danom odseku poskytuje odvolací súd odpoveď žalobkyňi na jej odvolaciu námietku o absencii právomoci súdu riešiť otázku aktívnej legitímácie vyplývajúcej zo zmluvy o prevode podniku. Okrem toho, že súd uviedol, že sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného, čo práve žalobkyňa namieta (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), odvolací súd aj uviedol danú argumentáciu; uviedol akých subjektov a sporov sa týka dojednaná právomoc súdu v zmluve o prevode podniku. Na to následne posúdil o aký spor je predmetom konania v ním prejednávanom a rozhodovanom spore a následne z toho vyvodil záver. Nič nebráni súdu, aby sa stotožnil s argumentáciou strany sporu alebo s inou argumentáciou, s ktorou sa súd oboznámi vlastnými prostriedkami alebo zo všeobecne dostupných zdrojov. Nepostačuje však len odkaz na ňu, ale aby vyplývala zo samotného odôvodnenia tohto rozhodnutia. V tomto smere je tak odpoveď odvolacieho súdu postačujúca v rovine práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Žalobkyňa taktiež danú argumentáciu žalovanej označila za formálnu a účelovú (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), v čom však tieto vlastnosti spočívajú bližšie nešpecifikovala, a teda najvyšší súd nemohol posúdiť prípadný nedostatok napadnutého rozsudku. Zároveň už z vyššie uvedeného (odsek 210. odôvodnenia tohto rozhodnutia) vyplýva, že súd prvej inštancie mal možnosť skúmať platnosť zmluvy o predaji podniku a s tým spojenú aktívnu legitimáciu žalobkyne. To však nie je dôvod, pre ktorý mohol posúdiť, akých subjektov a sporov sa týka dojednaná právomoc súdu v zmluve o prevode podniku, keďže k zisťovaniu obsahu zmluvy o predaji podniku bol súd oprávnený prostredníctvom dokazovania.

V rovine práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia žalobkyňa namieta aj vnútornú rozpornosť v právnom posúdení veci, nie je však zrejmé o ktoré právne posúdenie veci a tiež nešpecifikovala dané rozpory. V tomto ponímaní tak nejde o dostatočne vymedzenú námietku pre ďalší prieskum, a to v rovine dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP, ale aj v rovine dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP.

215. Žalobkyňa namieta aj zásah do princípu právnej istoty na jej úkor (odsek 0., 0. a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Tam, kde žalobkyňa výslovne uviedla od akej rozhodovacej praxe sa súd odklonil a s čím tento odklon súvisí, najvyšší súd dal v tejto rovine na danú námietku odpoveď, pričom s rovnakou námietkou sa vysporiadal už aj odvolací súd (odsek 210. a 212. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

V ostatnom rozsahu súd nemohol bližšieho námietku posúdiť, keďže je potrebné špecifikovať konkrétny nedostatok napadnutého rozsudku a v čom spočíva.

216. Čo sa týka námietky, že súd nepreferoval výklad právnych úkonov v prospech ich platnosti (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), žalobkyňa nešpecifikovala procesný postup alebo právne posúdenie veci, ktoré považuje za nesprávne. Ide tak o nedostatočnú námietku pre ďalší dovolací prieskum. Námietkou (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia) spočívajúcou v nevykonaní meritórneho prieskumu veci (riešené skôr v odseku 208. odôvodnenia tohto rozhodnutia), nevysporiadaní sa s námietkami žalobkyne (riešené skôr v odseku 192. odôvodnenia tohto rozhodnutia), ako aj s návrhmi žalobkyne na vykonanie a doplnenie dokazovania (riešené skôr v odseku 167. až 172., 176. až 181., 183. a 188. odôvodnenia tohto rozhodnutia) sa najvyšší súd už skôr zaoberal.

K časti odôvodňujúcej dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

217. Žalobkyňa v lehote na podanie dovolania doplnila svoje dovolacie dôvody obsiahnuté v dovolaní ďalším samostatným procesným úkonom, pričom v ňom výslovne uviedla, že ide o doplnenie dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

Toto ustanovenie následne aj citovala. Prísne vzaté samo o sebe však nezakladá dovolací dôvod, ale zakotvuje podmienky prípustnosti dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa 432 CSP,

teda nesprávneho právneho posúdenia veci. Dané ustanovenia však predstavujú spojené nádoby.

218. Z textu doplnenia vyplýva, že žalobkyňa označila otázky, ktoré odvolací súd vecne nesprávne posúdil, v dôsledku čoho napadnutý rozsudok vychádza z (alebo tiež používa „spočíva na“ alebo „je založený na“) nesprávneho právneho posúdenia.

Rovnako tak identifikovala jednotlivé časti napadnutého rozsudku, resp. (podľa nej právne) závery odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne. Je zrejmé, že nesprávnosť napadnutého rozsudku vidí žalobkyňa v použití § 53 ZMPSP, keď robí námietky súvisiace so zisťovaním cudzieho práva v konaní, konkrétne sa jedná o spôsob zisťovania cudzieho práva, postup pri zisťovaní cudzieho práva v prípade názorových rozporov strán sporu

na aplikáciu cudzieho práva a otázku, či je cudzie právo predmetom dokazovania, ktoré žalobkyňa namietala už v dovolaní v rovine dovolacieho dôvodu podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP.

219. Dané námietky žalobkyne súvisia s procesným postupom súdu, ktorý v konaní s medzinárodným prvkom predbieha samotnému právnomu posúdeniu veci, teda posúdeniu, na základe ktorého sa v merite veci má rozhodnúť. Totiž § 53 ZMPSP smeruje k realizácii kolíznej normy, ktorá určuje právnym poriadkom ktorého štátu sa spravuje určitá právne relevantná okolnosť. Až nesprávna interpretácia alebo aplikácia rozhodného práva môže viesť k nesprávnomu právnomu posúdeniu veci. To však môže vychádzať už z nesprávnej interpretácie alebo aplikácie kolíznej normy, keď v dôsledku nej sa na vec použije právny poriadok nesprávneho štátu, čo môže byť taktiež samo o sebe predmetom nesprávneho posúdenia veci. Predmetné ustanovenie má tak procesný charakter, ako aj § 185 ods. 3 CSP týkajúci sa bližšie otázky dokazovania cudzieho práva. S nimi súvisia aj ďalšie procesné ustanovenia upravujúce postup súdu pri prejednávaní a rozhodovaní sporov.

Interpretácia a aplikácia takýchto procesných ustanovení je taktiež predmetom právneho posúdenia, nemožno ju však považovať za právne posudzovanie veci na účely § 432 CSP, keďže sa prejavuje v procesnom postupe súdu. Ich porušenie tak nezakladá dovolací dôvod podľa § 432 CSP. Najvyšší súd preto v tejto časti pristúpil k odmietnutiu dovolania

podľa § 447 písm. f) CSP. Vo všeobecnosti však nie vylúčený prieskum danej nesprávnosti

na podklade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP,

a to ak sa porušenie procesných ustanovení sa vymyká nielen zo zákonného,

ale aj z ústavnoprávneho rámca. Žalobkyňa ho však v tejto časti neuplatnila.

220. Najvyšší súd sa však už skôr vysporiadal s danými námietkami, pričom z odôvodnenia tohto rozhodnutia sú zrejmé aj odpovede na žalobkyňou označené otázky.

Vo vzťahu k prvej otázke odkazuje najmä na odsek 158., 159., 160., 161., 163., 165., 183.

a 186. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Vo vzťahu k druhej najmä na odsek 150., 151., 186., 187. a 194. odôvodnenia tohto rozhodnutia. V prípade tretej otázky ide najmä o odsek 159., 161., 162., 163., 179. a 183. Taktiež odkazuje na odsek 159., 161. až 165., 167. až 172., 176. až 181., 183. a 188. odôvodnenia tohto rozhodnutia, ktoré sa týkajú zisťovania cudzieho práva a z ktorých vyplýva odpoveď prečo súdy nepristúpili k vykonaniu ďalších opatrení na zistenie cudzieho práva (odpoveď na námietky v odseku 0., 0., 0., 0., 0.).

a 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Tam, kde žalobkyňa len zopakovala argumentáciu z dovolania (odsek 0.), s ňou sa najvyšší súd už vysporiadal skôr, a to v poradí

v odseku 147., 158., 159., 160., 161., 162., 163., 164., 165., 183. a 186. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

221. Žalobkyňa namieta správnosť názoru odvolacieho súdu o spoľahlivom zistení obsahu a výkladu cudzieho práva (ako už z vyššie uvedeného vyplýva robí tak v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP). Ide o záver, ktorý bol urobený v rámci zisťovania cudzieho práva ako procesného postupu súdu, teda záver týkajúci sa zisťovania právnych poznatkov, ktorý môže byť predmetom vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP

(viď odsek 151. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Žalobkyňa však neuviedla konkrétne okolnosti, ktoré by už uplatnila v konaniach na súdoch prvej inštancie a ktoré by zakladali pochybnosti ústavnoprávneho charakteru vo vzťahu k zisteniu cudzieho práva

(odsek 163. a 183. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Nerobí tak osobitne voči osobám švajčiarskych advokátov a neobstojí ani tvrdenie o rozporoch strán sporu alebo švajčiarskych advokátov, keďže ich nešpecifikovala, pričom sa nemali ani týkať slovného znenia cudzieho práva, čo jediné je v tomto prípade

relevantné, keďže zisťovanie výkladových prostriedkov súvisí s použitím cudzieho práva, teda s právnym posúdením veci. To však žalobkyňa nevymedzila zákonom predpokladaným spôsobom. Čo sa týka žalobkyňou uvádzaného spôsobu použitia cudzieho práva (odsek 0. odôvodnenia tohto rozhodnutia), toto súvisí s právnym posúdením veci, ktoré však v rovine § 432 CSP žalobkyňa nevymedzila.

Nestačí totiž len uviesť, ako sa má použiť cudzie právo bez toho, aby sa uviedlo konkrétne relevantné právne posúdenie veci, ktoré považuje za nesprávne a v čom spočíva jeho nesprávnosť.

222. Najvyšší súd na záver len poukazuje na to, že v súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci žalobkyňa v dovolaní, ako ani v jeho doplnení nenamietala nesprávnu interpretáciu alebo aplikáciu kolíznej normy alebo nesprávnu interpretáciu alebo aplikáciu rozhodného práva vo vzťahu k okolnostiam podstatným pre napadnutý rozsudok.

223. Vzhľadom na vyššie uvedené, najvyšší súd dovolanie (vrátane jeho doplnenia) odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

224. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP s odkazom na § 453 ods. 1 CSP).

225. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.